

**From:** Heer, Cees de  
**Sent:** woensdag 24 juni 2020 12:59:41  
**To:** OW-Info  
**Cc:**  
**Subject:** Voor de gemeenteraad (Bestuursverslag en Jaarrekening Stichting Onderwijs Primair)  
**Attachments:** 20200623 - Jaarrekening 2019 met controleverklaring zonder handtekening.pdf; 20200617 - Bestuursverslag 2019.pdf; Jaarverslag 2019 GMR.pdf; Jaarverslag RvT 2019.pdf; 23062020 aanbiedingsbrief bij jaarverslag gemeenteraad Oudewater.pdf

---

**Van:** Liesbeth Augustijn <liesbethaugustijn@onderwijsprimair.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 23 juni 2020 16:59  
**Aan:** Heer, Cees de <heer.c@woerden.nl>  
**Onderwerp:** Bestuursverslag en Jaarrekening Stichting Onderwijs Primair

Dag Cees,

Bijgaand ontvang je ons bestuursverslag en onze jaarrekening ten behoeve van Bob Duindam en tbv het College als totaal. Breng jij dit verder jullie organisatie in of stuur ik dit tbv het College ook via de griffie of geldt dat alleen voor dezelfde stukken voor de Raad? Ik hoor het graag!

Met vriendelijke groet,

Liesbeth Augustijn  
*Bestuurder*

't Vaartland 3-5  
2821 LH Stolwijk  
0182-351708  
[www.onderwijsprimair.nl](http://www.onderwijsprimair.nl)

**Coming Soon!** Online leren  
bij Onderwijs Primair





**STICHTING  
ONDERWIJS  
PRIMAIR**  
**GROEIEN MET LEF!**

## BESTUURSVERSLAG 2019

Stichting Onderwijs Primair  
't Vaartland 3-5  
2821 LH STOLWIJK

# Inhoud

Introductie .....	3
1. Het schoolbestuur.....	4
1.1 Organisatie .....	4
1.2 Profiel .....	6
1.3 Dialoog .....	8
2. Verantwoording beleid .....	10
2.1 Maatschappelijke opdracht .....	10
2.2 Onderwijs & kwaliteit.....	11
2.3 Personeel & professionalisering .....	16
2.4 Huisvesting & facilitair .....	18
2.5 Financieel beleid .....	19
2.6 Risico's en risicobeheersing .....	21
3. Verantwoording financiën/Continuïteitsparagraaf .....	24
3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief.....	24
3.2 Staat van baten en lasten.....	25
3.3 Financiële positie .....	31
Bijlage I: Raad van Toezicht Stichting Onderwijs Primair op 1 januari 2019 .....	33
Bijlage II: Raad van Toezicht Stichting Onderwijs Primair op 1 juli 2019.....	34



# Introductie

Voor u ligt het Bestuursverslag over 2019. Een jaar waarin Stichting Onderwijs Primair is gestart met het stroomlijnen van de organisatie. Na vier verschillende (interim) bestuurders en vele personele wisselingen in de directie én op het bestuursbureau zijn processen in het slob geraakt. Met elke bestuurder zijn nieuwe ambities geformuleerd en initiatieven genomen en is de samenhang tussen deze initiatieven zoekgeraakt.

In het voorjaar van 2019 heeft de focus vooral gelegen op het brengen van rust in de organisatie en de financiën op orde brengen. Dat betekende onder meer het vervangen van interim-personeel door vast personeel. Ook heeft de oude RvT afscheid genomen en is hier een geheel nieuwe RvT voor in de plaats gekomen.

Bovenal stond deze periode voor mij als bestuurder in het teken van het leren kennen van de collega's op het bestuursbureau, de directeuren en de collega's op de scholen. Ook is in deze periode een start gemaakt met een grotere externe oriëntatie; het weer actief participeren in samenwerkingsverbanden en het bouwen aan samenwerkingsrelaties met bestuurders in de regio.

Na de zomer startten vijf nieuwe directeuren en startten twee directeuren op een voor hen nieuwe plek. Zo waren er zeven scholen met een (voor hen) nieuwe directeur. Daarnaast startte onze nieuwe collega op HRM en haalden wij onze eigen Functionaris Gegevensbescherming (FG) en coördinator Vervangingen naar het bestuursbureau. Ik ben trots op de wijze waarop collega's in de organisatie het afgelopen jaar de samenwerking hebben gevonden; met elkaar én met mij als (weer) een nieuwe bestuurder. 2020 is een jaar waar we deze samenwerking verder zullen uitbouwen en de organisatie verder zullen stroomlijnen.

We verzorgen al jaren goed openbaar onderwijs in de gemeenten Krimpenerwaard, Montfoort en Oudewater met een mooi team van collega's. In 2019 stond de bezetting op de scholen door de toenemende lerarentekorten soms best onder druk. Het is steeds lastiger gebleken om vervangers te vinden. Gelukkig is er met vereende krachten gezorgd dat er zelden klassen naar huis hoefden te worden gestuurd en kon de onderwijskwaliteit overeind blijven.

Dit bestuursverslag vormt samen met de jaarrekening het jaarverslag van het bestuur. Dit jaar maken we gebruik van het format van de PO-Raad dat in een werkgroep van bestuurders en controllers is opgesteld. Het bevat op compacte wijze een verantwoording over het verslagjaar.

Liesbeth Augustijn  
*Bestuurder*





# 1. Het schoolbestuur

Onderwijs Primair is een stichting voor openbaar basisonderwijs. Stichting Onderwijs Primair is verantwoordelijk voor het verzorgen van openbaar onderwijs op 19 schoollocaties in de gemeenten Krimpenerwaard, Montfoort en Oudewater (17 BRINS).

## Welkom bij de scholen van Onderwijs Primair

**1 Stichting Onderwijs Primair**  
mw. L. Augustijn  
't Vaartland 3-5, Stolwijk  
info@onderwijsprimair.nl

**2 obs De Sterrenboom**  
dhr. G. Koorman  
Bitwijkenweg 6b, Stolwijk  
directie.sterrenboom@onderwijsprimair.nl

**3 obs Vlisterstroom**  
dhr. J. Hennevelt  
Grote Haven 2c, Haastrecht  
directie.vlisterstroom@onderwijsprimair.nl

**obs Goejanverwelle**  
mw. D. Tieman  
Kolonel Stamfordstraat 2, Hekendorp  
directie.goejanverwelle@onderwijsprimair.nl

**4 obs De Kranepoort**  
mw. A.G. Boon-Scholte  
J. Huurmanlaan 8, Gouderak  
directie.kranepoort@onderwijsprimair.nl

**5 obs De Schakels**  
mw. D. Tieman  
Kluwen 3, Oudewater  
directie.schakels@onderwijsprimair.nl

**6 obs Prins Claus**  
mw. J. Blommenstijn  
Laan van Rapijnen 26, Linschoten  
directie.claus@onderwijsprimair.nl

**7 obs De Hobbitste**  
mw. I.J. Krikke-Besselink  
G. van Damstraat 83b, Montfoort  
directie.hobbitste@onderwijsprimair.nl

**8 obs Koningin Emma**  
dhr. A. Romeijn  
**locatie centrum**  
Jan Kortlandstraat 9  
Schoonhoven  
**locatie Vogelweide**  
Merellaan 7, Schoonhoven  
directie.emma@onderwijsprimair.nl

**9 obs De Vlieger**  
mw. I. Verwei en mw. M. Burema  
Voltastraat 2, Schoonhoven  
directie.vlieger@onderwijsprimair.nl

**10 obs Het Schateiland**  
dhr. G. de Koster  
J. Ligthartstraat 96, Lekkerkerk  
directie.schateiland@onderwijsprimair.nl

**11 obs Koningin Wilhelmina**  
dhr. R. Gebraad  
Koninginneweg 5, Lekkerkerk  
directie.wilhelmina@onderwijsprimair.nl

**12 obs De Polstok**  
dhr. G. de Koster  
Prins Bernhardstr. 40, Berkenwoude  
directie.polstok@onderwijsprimair.nl

**13 obs Kiezel en Kei**  
mw. M. Hagens  
Bloemengaarde 41, Bergambacht  
directie.kiezelkei@onderwijsprimair.nl

**14 obs Prins Bernhard**  
mw. J. van Tol  
Schuwacht 216, Lekkerkerk  
directie.bernhard@onderwijsprimair.nl

**15 obs De Polstok**  
dhr. G. de Koster  
Prins Bernhardstr. 40, Berkenwoude  
directie.polstok@onderwijsprimair.nl

**16 obs De Vlieger**  
mw. I. Verwei en mw. M. Burema  
Voltastraat 2, Schoonhoven  
directie.vlieger@onderwijsprimair.nl

**17 obs De Kromme Draai**  
mw. G. Olivier  
Den Hoef 49, Ammerstol  
directie.krommedraai@onderwijsprimair.nl

**18 obs Flora**  
mw. N. Breedveld en  
mw. L. Mersel  
Klaverstraat 1  
Krimpen aan de Lek  
directie.flora@onderwijsprimair.nl

**19 obs De Schakel**  
mw. S. van Gent  
Kerkweg 82, Ouderkerk aan den IJssel  
directie.schakel@onderwijsprimair.nl

## 1.1 Organisatie

### Contactgegevens

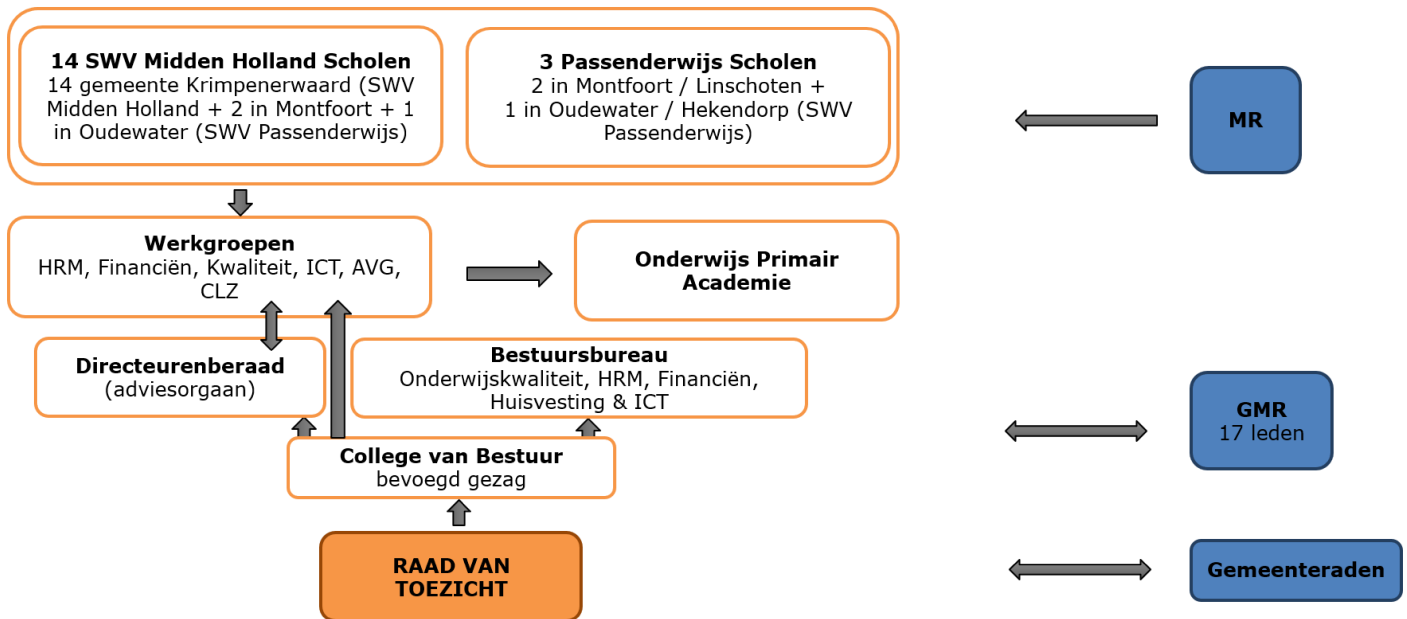
Stichting Onderwijs Primair  
't Vaartland 3-5  
2821 LH Stolwijk  
0182-351708  
[info@onderwijsprimair.nl](mailto:info@onderwijsprimair.nl)  
KvK: 24349878



## Juridische structuur

De juridische structuur is een Stichting.

## Organisatiestructuur



Op ons Bestuursbureau in Stolwijk wordt een aantal staffuncties ingevuld (Financiële administratie en Huisvesting) en wordt beleid gemaakt op het gebied van (Passend) Onderwijs en Kwaliteit, HRM en Financiën. Daarnaast wordt hier de coördinatie gedaan van vervangingen en wordt door onze functionaris gegevensbescherming de AVG uitgevoerd. Onze PSA is uitbesteed aan ONS Onderwijs Bureau. Ons bestuursbureau huisvest ook de Onderwijs Primair Academie, de interne opleidingsacademie van de Stichting.

## Governance Code

In [Code Goed Bestuur in het primair onderwijs](#) zijn basisprincipes vastgelegd omtrent professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en managers in het primair onderwijs. Stichting Onderwijs Primair handhaaft deze code.

## Organieke scheiding

De [Code Goed Bestuur](#) benadrukt de verplichte scheiding van de functies van bestuur en intern toezicht binnen organisaties voor primair onderwijs. Er zijn verschillende manieren om de organieke scheiding uit te werken.<sup>1</sup> Bij Stichting Onderwijs Primair is sprake van functionele scheiding (two-tier)<sup>2</sup>.

## Bestuur

Het College van Bestuur wordt gevormd door Liesbeth Augustijn. Zij heeft geen betaalde of onbetaalde nevenfuncties buiten de nevenfuncties die voortvloeien uit haar functie van bestuurder, te weten:

- Bestuurslid SWV PO Midden-Holland (KVK 24297441)
- Bestuurslid SWV Stichting Passenderwijs (KVK 56956274)
- VVE Vogelweide, Schoonhoven: voorzitter (KVK 24349878)

<sup>1</sup> Wij hanteren de definities uit de Code Goed Bestuur primair onderwijs. Zie:

[https://www.poraad.nl/files/themas/goed\\_bestuur/code\\_goed\\_bestuur\\_in\\_het\\_primair\\_onderwijs.pdf](https://www.poraad.nl/files/themas/goed_bestuur/code_goed_bestuur_in_het_primair_onderwijs.pdf)

<sup>2</sup> Onderbrenging van de functies van bestuur en intern toezicht in twee verschillende organen van het bevoegd gezag. Daarbij komt bijvoorbeeld de functie van bestuur bij een college van bestuur of statutairbestuurder te berusten (bestuur) en de functie van intern toezicht bij een raad van toezicht (intern toezichtsorgaan).



- VVE De Spil, Ouderkerk aan den IJssel: voorzitter (KVK 68786824)
- VVE Het Rak, Gouderak: voorzitter (KVK 68795076)
- VVE Krimpen, Krimpen aan de Lek: voorzitter (KVK 62059165)
- VVE De Brede Vaart, Linschoten: lid (KVK 68014201)
- VVE Scholencomplex Montfoort: lid (KVK 71812288)
- Beheercommissie Haastrecht: voorzitter (KVK 58780955)
- Beheercommissie Vogelweide, Schoonhoven: voorzitter (KVK 63478137)
- Beheercommissie Cultuurhuis: voorzitter (KVK 55383475)

Vorbereidende werkzaamheden voortkomend uit bovengenoemde nevenfuncties worden uitgevoerd door de huisvestingsmedewerker van de Stichting onder eindverantwoordelijkheid van de bestuurder.

### **Intern toezichtsorgaan**

Per 1 juli 2019 heeft Stichting Onderwijs Primair een geheel vernieuwde Raad van Toezicht onder voorzitterschap van Jan-Willem van Riet. In de bijlage treft u zowel de oude als de nieuwe Raad van Toezicht aan. Ook verwijst ik u graag naar het Verslag Intern Toezicht.

#### **BIJLAGE**

<https://onderwijsprimair.sharepoint.com/sites/bestuurskantoor/Financin/Jaarrekeningen/2019/Gekoppelde%20documenten/Jaarverslag%20RvT%202019.pdf>

### **(Gemeenschappelijke) medezeggenschap**

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad komt minimaal 8 keer per jaar bij elkaar onder voorzitterschap van Ivonne de Ridder, instructeur op Het Schateiland en De Schakel. De GMR bestaat uit een dagelijks bestuur waarin naast de voorzitter ook Martine Bakker (ouder op de Floraschool) en Elsbeth Roozmond (ouder Koningin Wilhelmina) deel uitmaken. De financiële commissie van de GMR komt per trimester tenminste 1 maal bij elkaar en adviseert onder meer over de begroting. Deze auditcie bestaat naast Martine Bakker (ouder van de Floraschool) uit Ina van den Berg (CLZ-er op De Schakels en De Flora) en Alan Lotman (ouder van de Koningin Emmaschool). Er wordt naar een evenwichtige ouder- en personeelsgeleding gestreefd. In de bijlage treft u het jaarverslag van de GMR inclusief een overzicht van alle GMR-leden. Sommige GMR-leden maken ook onderdeel uit van de MR van de school.

#### **BIJLAGE**

<https://onderwijsprimair.sharepoint.com/sites/bestuurskantoor/Financin/Jaarrekeningen/2019/Gekoppelde%20documenten/Jaarverslag%202019%20GMR.pdf>

## **1.2 Profiel**

### **Missie & visie**

De missie van de stichting luidt:

'GOEIEN MET LEF!'

Het groeien in ons motto is bedoeld voor alle leerlingen en alle medewerkers. De stichting stelt eisen aan deze ontwikkeling, ondersteunt en faciliteert.

De visie van de stichting:

Mét elkaar, vóór de kinderen!



Elk kind krijgt de ruimte om te groeien in een veranderende samenleving. Iedereen wil talenten ontwikkelen en vraagt daar ruimte voor. Medewerkers geven dit vanuit passie voor onderwijs en met vakmanschap en pedagogisch tact. Er wordt geleerd van elkaar in een schoolteam en als scholen onderling. Ouders participeren in de wijze waarop onderwijs wordt gegeven. Maatschappelijke partners, omwonenden en bedrijven doen mee met de ontwikkeling.

De kernwaarden van de stichting zijn goed onderwijs in de ogen van alle betrokkenen, verbinding, passie door vakmanschap, veiligheid, ruimte en duurzaamheid.

### **Kernactiviteiten**

De kernactiviteiten van het bestuur bestaan uit het faciliteren van onze scholen zodat zij in staat zijn tot het geven van kwalitatief hoogwaardig, eigentijds onderwijs met een deskundig, sterk team dat zich eigenaar voelt van het gegeven onderwijs. Daarbij geeft de bestuurder middels het strategisch beleidsplan de kaders aan.<sup>3</sup> Dat doen wij met een sterk team op Financiën, HR en Onderwijskwaliteit. Het stroomlijnen van een aantal ondersteunende processen moet de komende jaren leiden tot verdere ontzorging van onze directeuren, zodat hun focus kan liggen op het onderwijskundig leiderschap en het zijn van een inspirerend leidinggevende. Het bestuursbureau neemt ook het voortouw in het organiseren van scholingen op basis van de behoefte uit de scholen zelf binnen de Onderwijs Primair Academie. Zo bundelen wij middelen en kunnen wij *in company* trainen dat een kostenvoordeel met zich meebrengt, een kleinere vervangingsvraag door lesuitval én *last but not least* ontmoeting tussen mensen van verschillende scholen binnen onze Stichting.

### **Strategisch beleidsplan**

De focuspunten uit het strategisch beleidsplan zijn:

- Een hoge onderwijskwaliteit
- Goed werkgeverschap
- Samenwerking in de keten 0-18 jaar
- Maatschappelijke betrokkenheid

Hier vindt u het strategisch beleidsplan dat tot stand kwam onder druk en kokend water in het voorjaar van 2019. Het strategisch beleidsplan wordt opnieuw geschreven in schooljaar 20-24. Als voorproefje hierop vindt u hier onze brochure met een aantal van onze pareltjes!

### **Toegankelijkheid & toelating**

Wij zijn een school voor openbaar onderwijs. Iedereen is welkom. De enige beperking ontstaat wanneer, ondanks onze sterke zorgstructuur, de (medische) problematiek van het kind onze capaciteiten op de scholen overstijgt. Dan zullen wij in het kader van onze zorgplicht helpen zoeken naar een passend alternatief.

---

<sup>3</sup> Dit strategisch beleidsplan wordt onder de werktitel 'Vergezicht' vormgegeven in het voorjaar van 2020.  
Bestuursverslag 2019



## 1.3 Dialoog

### Belanghebbenden

De Stichting staat weer in nauw contact met partners is de regio:

Belanghebbende organisatie of groep	Beknopte omschrijving van de samenwerking of dialoog
Gemeente Krimpenerwaard	Op diverse terreinen nieuwbouw, passend onderwijs (waaronder VVE en HB), gemeentelijk vervoer zijn wij in contact met ambtenaren van de gemeente.
Gemeente Montfoort	Het 3-wekelijks contact richt zich hier op de geplande nieuwbouw voor de Hobbitstee.
Gemeente Oudewater	Het contact richt zich hier op duurzaam openbaar onderwijs in Oudewater
Samenwerkingsverband Midden-Holland	Wij maken deel uit van het bestuur van het samenwerkingsverband. Vanuit die hoedanigheid participeert de bestuurder in de strategische klankbordgroep (per 2020 in de stuurgroep hoogbegaafdheid) en is de bestuurder aanwezig bij Algemene bestuursvergaderingen. De beleidsmedewerker (Passend) Onderwijs is om die reden actief in diverse werkgroepen van het samenwerkingsverband.
Samenwerkingsverband Passenderwijs	Als bestuur vervullen we een toezichhoudende rol op het bestuur van Passenderwijs. In die hoedanigheid wordt eens per kwartaal overleg gepleegd. Daarnaast is een overlegstructuur vanwege de inzet van de subsidie hoogbegaafdheid die een nauwe relatie heeft met onze activiteiten in de Stichting in het gebied van Passenderwijs.
Collega Besturen	Er is met collega besturen primair contact binnen het samenwerkingsverband en de contacten zijn laagdrempelig bij vraagstukken waar de bestuurder graag een bredere visie op verkrijgt.
VO-organisaties	Er is in het afgelopen jaar onderzocht of de tijd rijp is voor verdergaande bestuurlijke samenwerking tussen het neutraal bijzonder en openbaar PO en VO in de Krimpenerwaard. Het bestuur van Onderwijs Primair is enthousiast over de uitkomsten van het onderzoek en gebruikt 2020 ook voor het verkennen van samenwerkingen binnen het PO.
VVE organisaties	De partners in de kinderopvang waarmee wij in 2019 in Krimpenerwaard in contact staan zijn IJsselkids, Waardse Kids (voorheen StKOS), Ziezo, SKN & Quadrant en De Rakkertjes (PSZ). Voor Montfoort zijn dit Koko kinderopvang, Het Bonte Koetje, Kind & Co & De Yellowbellies en Oudewater zijn dit Kind & Co & De Yellowbellies. Hierbij is het komen tot een doorlopende leerlijn/warme overdracht verkennend aan de orde en de wens om tot een integraal kindcentrum te komen in Bergambacht.
Zorgorganisaties	Stichting Onderwijs Primair werkt voor de uitvoer van arrangementen passend onderwijs nauw samen met Enver, CJG, Schoolartsen, logopedisten, leerplichtambtenaar (allemaal vanuit GGD), Kwadraad, YOUZ en andere zorginstanties waar de gemeente contracten mee heeft.
Onderwijsadviesorganisaties	Stichting Onderwijs Primair werkt voor de uitvoer van arrangementen passend onderwijs samen met Onderwijs Advies, de BPO-ers van het SO-loket, etc.
Dagbesteding Krimpenerwaard	Stichting Onderwijs Primair is trots op de samenwerking met Dagbesteding Krimpenerwaard zoals dit vorm krijgt op Het Schateiland. De komende jaren hopen we dergelijke samenwerkingen verder uit te bouwen.
PO-raad	Stichting Onderwijs Primair is betrokken bij activiteiten van de PO-Raad. Zowel de bestuurder als de verschillende beleidsmedewerkers.



## Klachtenbehandeling

Afgelopen jaar zijn er 8 klachten ingediend bij de bestuurder. De aard van de klachten had betrekking op:

- de uitvoering van het passend onderwijs (5 klachten)
- het beleidsvormingsproces op een van de scholen in relatie tot de directeur op dat moment (1 klacht)
- het handelen van een interim-directeur (1 klacht)
- communicatie (1 klacht)

In twee cases is men niet ingegaan op de uitnodiging hierover op het bestuursbureau in gesprek te gaan. In drie gevallen hebben de gesprekken uiteindelijk niet kunnen voorkomen dat ouders voor een andere school hebben gekozen, waarbij het in 1 geval ging om een school binnen de Stichting. Er is 1 klacht ingediend bij de Onderwijs Geschillencommissie, echter zonder onderbouwing, en 1 klacht bij de vertrouwenspersoon en deze casus is zonder verdere betrokkenheid van de vertrouwenspersoon naar tevredenheid afgehandeld. Het naar tevredenheid afhandelen geldt ook voor de overige klachten. In het voorjaar van 2019 is de [klachtenregeling](#) herzien en dit heeft geleid tot een mooie infographic op de scholen. Ook zijn alle vertrouwenspersonen het afgelopen jaar geschoold in hun rol door School en Veiligheid.



## 2. Verantwoording beleid

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording over het beleid van het bestuur. Het is opgedeeld in vijf paragrafen over de verschillende beleidsterreinen: Maatschappelijke opdracht, Onderwijs & kwaliteit, Personeel & professionalisering, Huisvesting & facilitaire zaken en Financieel beleid. Het hart van deze paragrafen wordt gevormd door de verantwoording over de gestelde doelen, behaalde resultaten en de mogelijke vervolgstappen. De laatste paragraaf van dit hoofdstuk gaat in op de risico's en risicobeheersing. Maar laat ik beginnen bij de maatschappelijke opdracht.

### 2.1 Maatschappelijke opdracht

Onderwijs heeft een belangrijke openbare en publieke functie. Dit betekent dat het besturen van een onderwijsorganisatie niet los gezien kan worden van ontwikkelingen en opdrachten die in de samenleving spelen en die publiek en politiek bediscussieerd worden. Door de publieke functie die het onderwijs heeft, is de relatie met (externe) stakeholders van essentieel belang. Terwijl dit Bestuursverslag wordt geschreven zitten we midden in de Corona-crisis en wordt de maatschappelijke opdracht van het onderwijs zichtbaarder dan ooit.

Om de maatschappelijke inbedding vorm te geven, dienen bestuurders steeds weer in gesprek gaan met ouders, met de gemeente, met organisaties voor kinderopvang, met het voortgezet onderwijs en andere relevante partijen. Daar waar nodig moet er samen gewerkt worden. De publieke functie houdt tevens in dat van toezichthouders en bestuurder wordt verwacht dat zij zich verantwoorden over de wijze waarop zij vorm en inhoud hebben gegeven aan de uitvoering van het beleid en het toezicht. Het Bestuursverslag inclusief het verslag van de Raad van Toezicht maakt deel uit van die verantwoordingsplicht.

#### **Internationalisering**

Binnen Stichting Onderwijs Primair wordt Stichtingsbreed nog niet veel aan internationalisering gedaan, hoewel de wereld in een tijd van technologische ontwikkelingen steeds kleiner wordt. Dat leidt tot nieuwe kansen en mogelijkheden voor het onderwijs. In den lande krijgen sommige directeuren en leerkrachten de gelegenheid zich te oriënteren op internationale onderwijsontwikkelingen in Finland, Zuid-Afrika, Singapore, Canada en Zweden. Stichting Onderwijs Primair hoopt de komende jaren geld vrij te spelen en subsidie aan te vragen om deze internationale oriëntatie nadrukkelijk mogelijk te maken. Leerlingen geven zelf aan de meerwaarde van het vak Engels zeker te zien. Eén van onze scholen heeft het predicaat 'Early Bird'. Een andere school is sinds het afgelopen jaar officieel een IPC school, hier wordt de wereldoriëntatie aangevlogen volgens het International Primary Curriculum, thematisch onderwijs vanuit wetenschappelijke inzichten van over de hele wereld. Dat moeten we de komende jaren verder zien uit te bouwen, zodat hier een Stichtingsambitie gaat ontstaan. Onze samenwerking met VO-scholen kan ons hier zeker bij helpen!

#### **Corona uitgelicht**

Als er iets een internationaal tintje heeft, dan is het wel het Corona-virus waarmee we geconfronteerd zijn. Het heeft laten zien hoe enorm we met elkaar verbonden zijn en hoe makkelijk een virus dan om zich heen grijpt. Tegelijkertijd heeft het de nadruk gelegd op de soevereiniteit van een land en op het gebrek aan slagkracht en gezamenlijkheid in een breder (Europees) verband. Denk aan het uitblijven van financiële steun voor Zuid-Europese landen die al torenhoge schulden hebben. Corona heeft alles in een nieuw perspectief geplaatst.

Binnen de Stichting hebben we voor een duidelijke Stichtingslijn gekozen: alle leerlingen van groep 5 t/m 8 hebben een Chromebook mee naar huis gekregen én alle leerlingen van die leerjaren wordt van 9.00-12.00 uur onderwijs op afstand gegeven. Dit onderwijs op afstand ten tijde van Corona heeft een enorme vlucht gekend en leerkrachten hebben de meest steile leercurve doorgemaakt als mogelijk. Digitaal georiënteerde onderwijzers kwamen in hun kracht en digibeten zijn of digibeet af óf hebben een duidelijke opdracht gevoeld ten aanzien van het vergroten van hun leerkrachtskills (op een gezond tempo) na deze Corona episode.





Als Stichting hebben we gezien dat de investeringen in de Chromebooks en in een sterke ICT infrastructuur hun vruchten hebben afgeworpen. De goede organisatie met een sterk netwerk van ICT-coördinatoren, voorgezeten door een ICT coördinator met een bovenschoolse ICT portefeuille, is zeker ondersteunend geweest aan deze beweging. Ook van de geplande migratie naar Intunes en van het ‘allemaal’ werken met dezelfde applicaties heeft ontzettend geholpen om zo snel live te zijn met ons online leren.

Naast de ICT-kant heeft de Corona-crisis ons ook laten zien dat we een sterk ‘merk’ zijn. We hebben saamhorig opgetrokken als Onderwijs Primair collega’s. We waren er echt mét elkaar, vóór de kinderen. Ook heeft iedereen meer dan ooit scherp hoe belangrijk het onderwijs waarin fysiek bij elkaar gekomen wordt, is voor het sociale aspect en wat een belangrijke rol onderwijs vervuld in het mogelijk maken van alle andere economische processen in ons land.

## 2.2 Onderwijs & kwaliteit

### Definitie Onderwijskwaliteit

We werken toe naar een stichtingsbrede definitie van ‘goed onderwijs’ en ‘goede leerkracht’. Iedere school heeft onderwijskwaliteit (duidelijk) gedefinieerd. Deze richt zich op:

- Kwalificatie: het verwerven van kennis, vaardigheden en houding
- Socialisatie: de manieren waarop we via onderwijs deel worden van bestaande tradities en praktijken
- Persoonsvorming: emancipatie en vrijheid en de verantwoordelijkheid die daarmee gepaard gaat.

De kwaliteit van ons onderwijs is waar het ons allemaal om gaat en is altijd verbonden met de andere focuspunten in ons strategisch beleid. Het bestuur en de scholen hebben over het algemeen goed zicht op wat er zich binnen de organisatie afspeelt, dankzij veelal heldere doelen, frequente lesbezoeken, individuele en teamgesprekken en systematische evaluatie en bijstelling van beleid. Iedere school werkt cyclisch aan onderwijskwaliteit en verantwoordt zich over die onderwijskwaliteit: met en naar elkaar én naar de ouders en bestuurder. Iedere leerling krijgt zo veel mogelijk onderwijs dat past bij zijn of haar onderwijsbehoeften, binnen de mogelijkheden van de betreffende school. Leerlingen op onze scholen krijgen genoeg, leren genoeg en zijn veilig.

### Ze krijgen genoeg

Op onze scholen is goed lesgeven *core business*. Dit betekent dat alle leerkrachten sterk zijn in pedagogisch en didactisch handelen (competenties CAO). Op pedagogisch vakmanschap zetten we in door elke collega te scholen in pedagogisch tact op basis van de inzichten van het NIVOZ. Op didactisch vakmanschap zetten scholen in middels een zelfgekozen didactisch model (ADI, EDI, Doordacht lesgeven) dat wordt gevolgd tijdens lesbezoeken en collegiale consultatie. Leerlingen krijgen hiermee les volgens de laatste inzichten. Elke leerling krijgt zo veel mogelijk een passend aanbod. Dit betekent voor Stichting Onderwijs Primair dat op elke school gedifferentieerd lesgegeven wordt en dat zoveel mogelijk recht wordt gedaan aan de onderwijsbehoeften van ieder kind binnen de mogelijkheden van een groep. De scholen hebben een duidelijk schoolondersteuningsprofiel (SOP). Hierin staat beschreven aan welke onderwijsbehoeften de school kan voldoen. Binnen de stichting is voldoende expertise voor de basisondersteuning, zoals begeleiding voor leerlingen met dyslexie, meerbegaafde leerlingen (plusklas) en leerlingen met een meer praktisch talent (klusklas). De Stichting heeft er vanwege de geografische ligging (gespreid in het Groen) en de soms kleine scholen met slechts enkele leerlingen met deze ondersteuningsbehoefte voor gekozen expertise voor hoogbegaafde leerlingen te clusteren in Plus met LEV! en Voltijd HB Oudewater.

De middelen die vanuit de samenwerkingsverbanden komen, zetten we steeds effectiever en doelmatiger in, vanuit een gezamenlijke visie en criteria.





## Ze leren genoeg

Leren zien we in de breedste vorm. Leerlingen kunnen bij ons leren hoe je beter vrienden kunt maken, hoe je bepaalde sommen uitrekent en hoe je een portret kan tekenen. Bij Onderwijs Primair hebben we de basis op orde. We verwachten dat leerlingen zich goed ontwikkelen en houden hier zicht op. Dit doen we met ons kwaliteitszorginstrument Parnassys/WMK, waarbij we zowel de groei van de groep als de individuele vaardigheidsgroei monitoren en op onderzoek gaan wanneer de groei achterblijft. Daar volgen dan interventies uit die weer op hun effectiviteit worden gemonitord en waar nodig bijgesteld.

## Ze zijn veilig

Iedere leerling moet zich veilig voelen. Dit is een belangrijke voorwaarde om te kunnen ontwikkelen. Om te monitoren of het met onze veiligheid goed gesteld is, nemen onze scholen een veiligheidsmonitor af. Over de uitkomsten van de veiligheidsmonitor wordt met het team en met de ouders gecommuniceerd en indien nodig/gewenst worden er interventies ingezet om de veiligheid te vergroten.

## De kwaliteitszorg op orde

Stichting Onderwijs Primair besteedt veel aandacht aan de kwaliteitszorg, vanuit onze maatschappelijke opdracht om goed onderwijs te verlenen. We verantwoorden ons op een transparante en verantwoorde manier. Het bestuur werkt sinds eind 2019 aan onderwijskwaliteit door gebruik te maken van de kennis en inzichten uit Regie op Onderwijskwaliteit. In 2019 is met deze subsidie de kwaliteitszorgcyclus goed onder de loep genomen door gesprekken op de scholen met adviseur Els van Elderen. Binnen de scholen van onze Stichting is oog voor zowel de korte als de lange cyclus van kwaliteit:



Het Kwaliteitsbeleid wordt naar aanleiding van dit traject opnieuw beschreven. De Stichting werkt momenteel aan een Kwaliteitshandboek dat als vertrekpunt dient voor alle scholen binnen de Stichting.

De volgende vragen staan hierbij centraal:



## Definiëren

- *Opleiding* – Waartoe leiden we leerlingen op?
- *Identiteit* - Welke rol speelt identiteit in ons onderwijs en wat betekent dat voor onze ambities?
- *Socialisatie* – Welke waarden, normen en gebruiken willen we onze leerlingen meegeven zodat zij volwaardig kunnen meedoen in de samenleving?
- *Persoonsvorming* – wat hebben onze leerlingen nodig om zicht te krijgen op: wie ben ik? Wat wil ik (worden)?, wat vind ik belangrijk? En hoe wil ik omgaan met anderen?
- *Kwalificatie* - Met welke kennis en vaardigheden willen wij onze leerlingen toerusten zodat ze volwaardig kunnen meedoen in de samenleving?

## Zicht hebben

### Op welke manier hebben we zicht op onderwijskwaliteit?

- Welke hulpmiddelen of werkwijzen gebruiken we of willen we gebruiken om onderwijskwaliteit in beeld te krijgen en waarom?
- Welke eisen stellen we aan de kwaliteit (validiteit en betrouwbaarheid) van de instrumenten waarmee we onderwijskwaliteit in beeld brengen en waarom?
- Hoe helpen de instrumenten en werkwijzen die we nu al gebruiken ons daadwerkelijk zicht te krijgen op onderwijskwaliteit?
- Hoe krijgen we zicht op merkbare en meetbare opbrengsten van ons onderwijs?

## Werken aan

### Op welke manier werken we aan onderwijskwaliteit?

- Wat vragen we van onze medewerkers in hun didactisch en pedagogisch handelen en hun bijdrage aan school/onderwijsontwikkeling?
- Wat vraagt het werken aan kwaliteit aan leiderschapstijl(en) op verschillende niveaus in de organisatie?
- Hoe betrekken we de maatschappelijke omgeving bij ons onderwijs?
- Hoe zorgen we dat we steeds evalueren hoe we werken aan onderwijskwaliteit zodat we die kwaliteit steeds verder kunnen verbeteren?
- Hoe werken we samen met ouders en ketenpartners?
- Wat voor schoolgebouw en materieel hebben wij nodig om onderwijskwaliteit te kunnen bieden?
- Wat vraagt het werken aan kwaliteit van het handelen van ons bestuur, de bestuurlijke staf en van schoolleiders?
- Hoe zorgen we ervoor dat onze mensen en middelen zo worden ingezet dat het de onderwijskwaliteit verbetert?

## Verantwoorden

### Hoe verantwoorden we ons over de onderwijskwaliteit?

- Hoe voeren we de dialoog met medewerkers, ouders en andere belanghebbenden in onze omgeving?
- Wanneer voeren we de dialoog met medewerkers, ouders en andere belanghebbenden in onze omgeving?
- Waarover voeren we de dialoog met medewerkers, ouders en andere belanghebbenden in onze omgeving?
- Hoe verwerken we de opbrengsten van de dialoog met alle belanghebbenden in onze omgeving bij het verder definiëren en verbeteren van de onderwijskwaliteit?



## Doelen en resultaten

Welke doelen hebben we onszelf gesteld ten aanzien van de onderwijskwaliteit en met welke resultaten? Als stichting streven wij kwalitatief hoogwaardig, eigentijds onderwijs na, waarbij wordt voldaan aan de onderwijsresultaten die in overeenstemming zijn met de gestelde norm ten aanzien van de leerlingpopulatie.

<b>Doel 1: Goed zicht krijgen op bestaande onderwijskwaliteit</b>	
<b>Doel 2: Structurele aandacht voor kwaliteit door Trimestergesprekken</b>	
<b>Doel 3: Inventarisatie en stroomlijning van de kwaliteitszorginstrumenten</b>	
<b>Doel 4: Versterken aanvraag en toewijzing arrangementen Passend Onderwijs Midden-Holland</b>	

### Doel 1: Goed zicht krijgen op bestaande onderwijskwaliteit

Het doel per 2019 was in de allereerste plaats weer goed zicht krijgen op de stand van zaken als het gaat om onderwijskwaliteit binnen de scholen van de Stichting. Na vier verschillende bestuurders in vier jaar tijd was de samenhang tussen beleid en uitvoering vervaagd en hadden directeuren zich teruggetrokken op hun eigen eilandje. Er lag een rapportage van B&T, maar die werd door directeuren als *quick en dirty* ervaren en zij identificeerden zich niet met de uitkomsten. De aanwezigheid van interim-directeuren op De Kromme Draai, De Vlistestroom, De Kiezel en Kei, De Sterrenboom én de Flora + een uitgevallen directeur, maakt dat er veel opnieuw in de steigers moest worden gezet. Gelukkig zijn veel teams *steady* en weet men weer wat er van hen wordt verwacht ten aanzien van de onderwijskwaliteit, zo is waargenomen tijdens de verschillende schoolbezoeken en in gesprekken met directie en teams.

### Doel 2: Structurele aandacht voor kwaliteit door Trimestergesprekken

Om dit doel te realiseren is er een medewerker Kwaliteit aangetrokken en zijn trimestergesprekken heringevoerd tussen directeur, CLZ-er, beleidsmedewerker Kwaliteit en bestuurder waarin onder meer de analyses en interventies van tussenresultaten zijn besproken, trendanalyses en opbrengsten zijn besproken en hieruit voortvloeiende plannen van aanpak. Hierin is de link gelegd naar de professionalisering binnen de teams, maar soms ook naar de aansluiting van de methode.

### Doel 3: Inventarisatie van de kwaliteitszorginstrumenten

Een ander doel was een inventarisatie van de kwaliteitszorginstrumenten en het stroomlijnen van deze instrumenten. Al onze scholen maken gebruik van Parnassys en sinds dit jaar in WMK gekozen als instrument waarmee iedereen werkt. Er wordt binnen sommige scholen gebruik gemaakt van Focus-PO of Leerunie naast Parnassys. Iedere school heeft een instrument voor het volgen van de sociaal emotionele ontwikkeling van leerlingen (Kijk ZIEN etc). Het doel van het stroomlijnen is het vergroten van de vergelijkbaarheid / gemak in de aansturing en uiteindelijk ook wel een kostenbesparing vanwege alle licentiekosten van producten die (min of meer) hetzelfde kunnen. Afgelopen jaar zijn alle scholen gaan werken met het binnen de Stichting al bekende instrumentarium van WMK-PO en zijn directeuren hierin geschoold door Cees Bos.

### Doel 4: Versterken aanvraag en toewijzing arrangementen Passend Onderwijs Midden-Holland

Overschrijding van budgetten en onduidelijkheid over toeleiding was aanleiding om beleid Passend Onderwijs te evalueren. Eind 2019 is de aanvraag en toewijzing arrangementen Passend Onderwijs Midden-Holland geëvalueerd om de toeleiding naar zorg verder te gaan versterken. Voorzichtige conclusie is dat leerlingen de zorg waar behoefte aan was weliswaar hebben gekregen, maar dat de inzet regelmatig geclusterd had kunnen worden waardoor met hetzelfde geld meer kinderen hadden kunnen worden bediend. Er heeft (wederom) een overschrijding van het budget plaatsgevonden. Daarnaast is geconcludeerd dat de geboden hulp niet altijd ook heeft geleid tot het vergroten van het competentieniveau van de betrokken leerkrachten. Inzichten zullen in 2020 leiden tot nieuwe afspraken met directeuren en coördinatoren leerlingenzorg (CLZ-ers). Uiteindelijk heeft de aangetrokken beleidsmedewerker Kwaliteit veel tijd moeten besteden aan het inwerken van andere collega's én is in de praktijk maar beperkt een stap gezet in de gestelde doelen voor 2019. Er is per 1 januari 2020 een nieuwe medewerker (van buiten) aangetrokken voor deze rol, nadat de eerste beleidsmedewerker Kwaliteit besloot haar baanomvang te verkleinen.



## Onderwijsopbrengsten

Welke doelen streven we na ten aanzien van de onderwijsopbrengsten?

<b>Doel 1: Alle scholen scoren op of boven de grens bij de eindtoets (gem. van de afgelopen 3 jaar)</b>	
<b>Doel 2: Alle scholen scoren boven de signaleringslijn van 1F (gem. van de afgelopen 3 jaar)</b>	
<b>Doel 3: Alle scholen scoren boven de signaleringslijn van 1S/2F (gem. van de afgelopen 3 jaar)</b>	

### Doel 1: Alle scholen scoren op of boven de grens bij de eindtoets

Het maken van trendanalyses (**Zicht hebben**) en analyseren of de ingezette interventies (**Werken aan**) effect hebben gehad (**Verantwoorden**) is één van de manieren op opbrengsten te vergroten. In de trimestergespreken met directie en clz duiden we met elkaar deze data om het onderwijs te verbeteren. Wat we kunnen constateren is dat over de afgelopen afgenomen eintoetsen (54 stuks) het merendeel de norm bereikt heeft. We zien een fluctuerend beeld in opbrengsten wanneer we kijken naar de opbrengsten per school over de afgelopen 3 jaar. Er zijn slechts 2 scholen die twee maal achter elkaar de norm niet behaald hebben.

### Doel 2: Alle scholen scoren boven de signaleringslijn van 1F

Nog niet alle scholen zijn bewust aan de slag gegaan met de referentieniveaus ten aanzien van opbrengsten op schoolniveau. Tijdens de trimestergesprekken is specifiek gesproken en ingezoomd op deze gegevens met behulp van Ultimview om het inzicht te vergroten. Het hanteren van Ultimview heeft ervoor gezorgd dat er meer zicht is op de verschillende ontwikkelgebieden binnen 1F en 1S/2F.

Op stichtingsniveau zal er een bijeenkomst gaan plaatsvinden over het nieuw te hanteren

Onderwijsresultatenmodel. Het streven is dat elke school eind schooljaar 19-20 een streefniveau op schoolniveau formuleert ten aanzien van de drie ontwikkelgebieden binnen 1F.

### Doel 3: Alle scholen scoren boven de signaleringslijn van 1S/2F

Als stichting scoren we gemiddeld boven de signaleringsgrens. Om het doel per school te behalen is in de afgelopen jaren ingestoken op het vergroten van de leesvaardigheid van onze leerlingen. Het resultaat van deze investering is duidelijk terug te zien in de oplopende opbrengsten rondom Lezen en Taalverzorging. Wanneer we kijken naar de gegevens rondom rekenonderwijs kunnen we constateren dat deze opbrengsten onze aandacht vragen.

Zie voor de onderwijsresultaten ook [scholenopdekaart.nl](http://scholenopdekaart.nl).

## Inspectie

Er is tijdens het verslagjaar geen bezoek geweest van de Inspectie. In april/mei 2020 zal de Inspectie ons Bestuur - en ter verificatie onze scholen – bezoeken.

## Visitatie

Er heeft in dit verslagjaar ook geen bestuurlijke visitatie plaatsgevonden. Wij nemen op dit moment nog geen deel aan bestuurlijke visitaties.

## Passend onderwijs

Het doel van onze stichting ten aanzien van passend onderwijs is om elke leerling in staat te stellen om zijn/haar eigen talenten en persoonlijkheid te ontdekken en te benutten. Om dit te bereiken steken wij in op het vergroten van de kennis en handelingsmogelijkheden van onze leerkrachten.

<b>Doel 1: Vergroten van expertise bij de leerkracht</b>	
<b>Doel 2: Inzet expertpool voor vergroten handelingsmogelijkheden</b>	
<b>Doel 3: Ontwikkelen duurzaam HB-onderwijs</b>	

### Doel 1: Vergroten van de expertise bij de leerkracht

Om dit doel te bereiken is er op elke school geïnvesteerd in vergroten van kennis door middel van teamtrainingen om de basisondersteuning te kunnen garanderen. Tevens is er op stichtingsniveau in de Onderwijs Primair Academie professionaliseringsaanbod geweest ten behoeve van het vergroten van de expertise van de individuele leerkracht.



## Doel 2: Inzet expertpool voor vergroten handelingsmogelijkheden

Nog niet elke leerkracht is in staat om het juiste klassenmanagement toe te passen om elke leerlingen op een passende manier te kunnen begeleiden. Om leerkrachten de gelegenheid te geven zich te ontwikkelen tot excellente leerkracht is het nodig om de ruimte te krijgen hierin te kunnen groeien. Als stichting hebben wij er voor gekozen een expertpool in te richten om tegemoet te komen hierin. De pool is ondersteunend aan de leerkrachten op de werkvloer.

## Doel 3: Ontwikkelen duurzaam HB-onderwijs

Om dit doel te bereiken zijn er plusklassen geformeerd op schoolniveau en is het concept Plus met LEV! op stichtingsniveau voortgezet. Er is een netwerk HB opgezet om kennis met elkaar te delen. Ook is er geïnvesteerd in het vergroten van de kennis op teamniveau bij onze voltijd HB voorziening in Ouderwater door middel van inzetten van externe specialist. Naar aanleiding van een enquête (nov. 2019) op stichtingsniveau wordt er een ontwikkelnotitie opgesteld om ons HB-onderwijs duurzaam te borgen.

## 2.3 Personeel & professionalisering

### Doelen en resultaten

<b>Doel 1: Strategisch personeelsbeleid</b>	
<b>Doel 2: Aanpak werkdruk</b>	
<b>Doel 3: Vormgeven van een Onderwijs Primair Academie</b>	
<b>Doel 4: Versterken van samenwerking met Hogescholen</b>	

### Doel 1: Strategisch personeelsbeleid

Het personeelsbeleid was in 2019 vooral gericht op het werven van nieuwe collega's te vervanging van externen én ter vervanging van zieke of zwangere collega's. Daarnaast had het formatief passend en kwalitatief sterk maken van het bestuursbureau ook prioriteit. Voor wat betreft het afstemmen op de onderwijskundige visie heeft een belangrijke wijziging plaatsgevonden in het denken over de inzet van onderwijsassistenten in het kader van passend onderwijs. Dit heeft geleid tot een afname van het aantal onderwijsassistenten in vaste dienst bovenschools. De focus heeft verder vooral gelegen op het behoud van onze mensen en het vergroten van hun kwaliteit door het uitbreiden van het professionaliseringsaanbod als mooie secundaire arbeidsvoorwaarde. Gekoesterde ambities zoals het opnieuw optuigen van een kweekvijvertraject is door de financiële context én door de verwachte uitstroom door pensioen over enkele jaren een jaar uitgesteld, zodat het afronden van zo'n traject mooi aansluit op te zijner tijd beschikbare vacatures.

Sinds september hebben wij weer een vaste collega op HR. Zij is samen met de werkgroep HR verantwoordelijk voor implementatie, monitoring en evaluatie van het personeelsbeleid.

### Doel 2: Aanpak werkdruk

Binnen de teams zijn afspraken gemaakt over de inzet van de werkdrukkiddelen. De inzet van deze middelen is divers: soms heeft het team gekozen voor een vakleerkracht gym, soms voor een conciërge of inzet van een onderwijsassistent. Regelmatig is ook gekozen om de leerkrachtformatie te verruimen waardoor bij vervanging minder druk op de ketel zit. Naast financiële maatregelen worden er ook niet-financiële maatregelen genomen om de werkdruk te verlagen. Voorbeelden hiervan zijn: het maken van een heldere jaarplanning, zodat vergaderingen goed verdeeld worden en het opstellen van scholingsplannen, die aansluiten bij de behoefte van de school.

In hoofdstuk 3 wordt bij de verantwoording van de financiën toegelicht waar de middelen aan zijn besteed.

### Doel 3: Vormgeven van een Onderwijs Primair Academie

Het doel voor 2019 was gericht op het verkrijgen van inzicht in de collectieve scholingsbehoefte. Maar ook de reeds bestaande scholing te optimaliseren. Daarnaast is er in 2019 gestart met meer structuur brengen in diverse



netwerkbijeenkomsten en het opstarten van een PLG HB en een PLG Begrijpend Lezen. Door de scholingsbehoefte in beeld te brengen, willen we de komende jaren een organisatievoordeel bereiken door aan de randen van de dag *in company* scholingen aan te bieden, zodat er minder vervangen hoeft te worden en er minder hoeft te worden gereisd. Daarnaast stimuleert dit de ontmoeting tussen collega's en zou dit op termijn een kostenvoordeel met zich mee kunnen brengen, waardoor er per individu meer geschoold kan worden voor hetzelfde geld.

De Stichting stelt zichzelf ten doel medewerkers ruim in de gelegenheid te stellen zich te professionaliseren. In 2019 is hiervoor een bedrag vrijgemaakt van €217.000. Naast ruimte voor individuele professionaliseringsinitiatieven is ook regelmatig collectief geschoold. Zo is binnen het Academie aanbod de opleiding vertrouwenspersoon aangeboden en hieraan heeft van elke school een collega deelgenomen. Nieuwe collega's en collega's die de training niet eerder hebben gevolgd, zijn geschoold in Pedagogisch vakmanschap. Ook is een Google bootcamp aangeboden, een HB-café en is er bijvoorbeeld een bijeenkomst georganiseerd voor scholen die gaan werken met Wereld in Getallen (WIG) 5.

Directeuren hebben gewerkt aan hun herregistratie, één directeur is met het laatste deel van de schoolleidersopleiding verder gegaan en één directeur doet de master of educational management MEM bij de NSO-CNA. Eén directeur en leerkracht zijn gestart met de opleiding pedagogisch leiderschap. Er heerst een positieve sfeer van groei en ontwikkeling binnen de Stichting!

Komend jaar zal geïnvesteerd worden in een e-learning module (Skillstown) om het scholingsaanbod verder uit te breiden met diverse digitale geaccrediteerde trainingen en cursussen die tijd en plaats ongebonden kunnen worden gevolgd.

#### **Doel 4: Versterken van samenwerking met Hogescholen**

In het strategisch beleidsplan is opgenomen dat wij een nauwere samenwerking aan zullen gaan met de Hogescholen om daarmee talenten meer aan onze stichting te kunnen binden. Er is in 2019 een intensieve samenwerking met de Hogeschool Rotterdam aangegaan om gezamenlijk met andere besturen rond Rotterdam een Aspirant Opleidingsschool te starten. De volgende scholen zullen deelnemen aan de aspirant opleidingsschool Regio Rotterdam Rijnmond (AOS3R): De Koningin Wilhelminaschool (Lekkerkerk), Het Schateiland (Lekkerkerk), De Schakel (Ouderkerk aan den IJssel) en de Prinses Ireneschool (Krimpen aan de Lek). Wij vormen deze opleidingsschool samen met de besturen: Stichting Samenwerkingsscholen, PRIMO vpr, Prokind Scholengroep, De Hoeksche School (ACIS), OPOD, Sophia, Blick en Scholengroep Holland. In september 2020 zullen wij met de Hogeschool Utrecht de mogelijkheden onderzoeken om als Stichting mee te kunnen draaien in een nieuwe op te zetten aspirant opleidingsschool. Dit vinden wij belangrijk voor onze scholen in Oudewater, Montfoort en Linschoten die ook op Utrecht georiënteerd zijn voor de werving van collega's. Op termijn moet dit leiden naar meer stagiairs binnen onze stichting. We gaan ervan uit dat dit ten goede komt aan de binding van toekomstig personeel. Om goed mee te kunnen draaien in een aspirant opleidingsschool, is het beleid Opleiden op school verder aangescherpt.

#### **Uitkeringen na ontslag**

De kosten van de ontslagvergoedingen na 2 jaar arbeidsongeschiktheid voor 2019 zijn: €21.340. Werkgevers kunnen vanaf 1 april 2020 compensatie aanvragen als zij een werknemer ontslaan die meer dan 2 jaar ziek is. Daarnaast is er een vergoeding van €10.651 uitbetaald en is er €11.643 extra gedoteerd in de pensioenregeling n.a.v. ontslagtrajecten.

In 2020 zetten we in op het verder terugdringen van langdurig verzuim. Binnen de Stichting is met name het middellang en langdurend verzuim opvallend hoog, door slecht casemanagement. Mensen zijn tussen wal en schip gevallen door de vele wisselingen van leidinggevenden. Hierdoor zijn medewerkers soms onvoldoende gevolgd.



## 2.4 Huisvesting & facilitair

### Doelen en resultaten

Welke doelen hebben we onszelf gesteld ten aanzien van de huisvesting en facilitaire zaken en met welke resultaten?

#### Huisvesting

<b>Doel 1: Het meerjarenonderhoudsplan uitvoeren</b>	
<b>Doel 2: Realiseren van een mooi schoolplein in Berkenwoude</b>	
<b>Doel 3: Realiseren van uitbreiding Vogelweide</b>	
<b>Doel 4: Stappen zetten naar nieuwbouw Scholencomplex Hofland (Montfoort) en Kiezel en Kei (Bergambacht)</b>	

#### Doel 1: Het meerjarenonderhoudsplan uitvoeren

Het meerjarenonderhoudsplan uitvoeren is een wettelijke taak, dus gek om hier apart te vermelden. Het afgelopen jaar echter hebben we scherp aan de wind gezeild en extra kritisch gekeken naar welk onderhoud echt moet (veiligheid) en wat nog uitgesteld kon worden (esthetiek). Komend jaar zullen we nog op een zelfde kritische manier kijken waar mogelijk investeringen kunnen worden uitgesteld vanwege de financiële situatie.

#### Doel 2: Realiseren van een mooi schoolplein in Berkenwoude

In de afgelopen jaren was één van de huisvestingsdoelen bij elke school een uitdagend schoolplein. Het schoolplein in Berkenwoude was ook hard aan vervanging toe, maar de budgetten van deze kleine school binnen onze Stichting stonden een grootscheepse verbouwing nog niet toe. Vanuit de gemeenschap is echter via sponsoring zo veel geld bij elkaar was gebracht, dat de Stichting toch de bijdrage kon doen, om nu al een uitdagend plein mogelijk te maken. Hiermee heeft ook de laatste school (die de komende jaren nog niet is opgenomen voor nieuwbouw) een uitdagend plein dat uitnodigt tot spelen van onderbouw tot bovenbouw.

#### Doel 3: Realiseren van uitbreiding Vogelweide.

De nieuwbouwlocatie Vogelweide waarin onze Koningin Emmaschool gevestigd is, de Ichthus van het PCPO en een vestiging van de Waardse Kids, was al te klein bij de start. Afgelopen jaar zijn forse stappen gezet om te komen tot permanente bouw als uitbreiding op het plein van de MFA Vogelweide. Voor de zomer van 2020 moet de nieuwbouw worden opgeleverd.

#### Doel 4: Stappen zetten naar nieuwbouw Scholencomplex Hofland (Montfoort) en Kiezel en Kei (Bergambacht)

Hoewel er regelmatig overleggen zijn geweest in Montfoort, is de voortgang rond nieuwbouw Scholencomplex Hofland teleurstellend te noemen. Wijziging in de plannen, een afgetreden wethouder en uiteindelijk ook wisselingen in het bestuurderscollectief (Onderwijs Primair nieuw, PCPO Groene Hart vertrekkend), maken dat de ambities onveranderd zijn (nieuwbouw in zomer 2022), maar het tijdpad steeds uitdagender. Voor de Kiezel en Kei geldt dat de vertraging zit in de wens om te bouwen op 1 locatie met De Ark van het PCPO, maar dat dit door De Ark (nog) niet wordt omarmd.

#### Facilitair

<b>Doel 1: Intensief gebruik van Het bestuursbureau</b>	
---	--

#### Doel 1: Intensief gebruik van Het bestuursbureau.

Het prachtige bestuursbureau van Stichting onderwijs Primair is gekozen om ook veel ontmoeting mogelijk te maken voor de collega's op de scholen, dankzij het huisvesten van de Onderwijs Primair Academie, faciliteren van studiedagen en werkoverleggen buiten de eigen scholen. Hiermee konden kosten voor externe locaties zoals voor 2018 het geval was, worden beperkt. Het bestuursbureau is in 2019 aanzienlijk intensiever gebruikt voor externe activiteiten dan in 2018 en we hopen dat dit in de toekomst nog veel meer het geval is. Het blijft zo dat op maandag, woensdag en vrijdag kantoorruimte beschikbaar zou zijn om te delen met een andere (onderwijs)partij.





## 2.5 Financieel beleid

Welke doelen hebben we ons als Stichting gesteld en met welke resultaten?

### Doelen en resultaten

<b>Doel 1: Tekort ten opzichte van 2018 terugdringen</b>	
<b>Doel 2: Meerjarig (licht) positieve exploitatieresultaten behalen</b>	
<b>Doel 3: Beleidsrijk begroten</b>	

Het jaar 2018 is afgesloten met een verlies van €1,2 mln. Dit heeft een behoorlijke impact gehad op de reserves van de stichting. Hoewel het door eerder gemaakte keuzes en ingezette lijnen niet haalbaar was om het resultaat in 2019 om te draaien naar positief is er wel een slag gemaakt om het resultaat de goede kant op te sturen.

Binnen het financieel beleid is het doel voor de middellange termijn om de reservepositie te verbeteren door middel van het behalen van positieve exploitatieresultaten. Dit moet bijdragen aan het vergroten van de beleidsruimte op zowel school- als stichtingsniveau. Door de negatieve resultaten van de afgelopen jaren is de financiële buffer zodanig gedaald dat deze te krap is ten aanzien van het risicoprofiel (op basis van het verantwoordingsmodel van de PO-Raad). Aangezien de kengetallen, zoals solvabiliteit en liquiditeit, ruim voldoende zijn, is er een haalbare meerjarenbegroting gemaakt waarbij het herstel van de reservepositie vanaf 2022 weer langzaam zichtbaar wordt. Op korte termijn zal de buffer eerst nog dalen.

In 2019 is er weer meer aandacht geweest voor beleidsrijk begroten. Er is een cursusochtend geweest voor de directeuren en door iedereen wordt inmiddels gewerkt met dezelfde tool voor de school- en jaarplannen. Aangezien het maken van de plannen in 2019 enigszins gelijk liep met het begrotingsproces is er nog een verbeteringslag te maken. Dit zal in 2020 verder vorm krijgen.

### Ondernemerschap

In tegenstelling tot eerdere bestuursverslagen vervalt ondernemerschap als speerpunt in de nieuwe planperiode. Over onderhoudswerkzaamheden aan gebouwen, onze MFA's, energielasten is gesproken in hoofdstuk 2.4 Huisvesting en facilitair.

### Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Binnen onze Stichting vinden diverse initiatieven plaats waarmee de Stichting haar verantwoordelijkheid neemt ten aanzien van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Zo bieden wij werkervaringsplaatsen aan conciërges (met subsidie) waarmee tegelijkertijd de werkdruk op de scholen iets vermindert. Binnen het Schateiland hebben wij samenwerking met de dagbesteding Krimpenerwaard. Hier huurt de Dagbesteding een lokaal en doen mensen met een veelal verstandelijke beperking allerlei klussen voor de school, van licht schoonmaakwerk tot klaarmaken van knutselmateriaal. Ook vanuit Promen en Gemiva worden mensen binnen onze Stichting geplaatst. Afgelopen jaar is het nog niet gelukt deze initiatieven verder uit te breiden. Wel zijn de positieve ervaringen gedeeld en verkend of uitbreiding van deze initiatieven kansen biedt.

### Investeringsbeleid

Het huidige investeringsbeleid is nog erg gericht op de schooleigen keuzes. Schooldirecteuren stellen zelf het meerjaren investeringsplan (MIP) op. Veelal wordt gesignaleerd dat er bij het opstellen van de meerjarenbegroting vooral aandacht is voor het eerstkomende begrotingsjaar en dat er in de planjaren daarna steeds minder investeringen opgenomen worden. Daarnaast ligt de activeringsgrens nu nog op €500. In 2020 zal het inkoopbeleid vernieuwd worden en daarmee zal ook het investeringsbeleid aangescherpt worden. Naar verwachting zal de investeringsgrens verhoogd worden en zal er centraal meer ondersteuning zijn bij de opstelling van het MIP.





## Treasury

Het treasurybeleid vindt plaats binnen de kaders van de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938, houdende regels over het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten (Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 RBLD 2016)). De regeling heeft betrekking op de publieke middelen van Stichting Onderwijs Primair. Het treasurybeleid maakt deel uit van het financiële beleid van Stichting Onderwijs Primair.

In de bedrijfsvoering wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke opbrengst van de (tijdelijk) overtollige middelen tegen een aanvaardbaar risico. Met het oog op het afdekken van financiële risico's en het financieren van geplande investeringen worden reserves en voorzieningen opgebouwd. In het treasurybeleid wordt uitvoering gegeven aan eigen verantwoordelijkheid van Stichting Onderwijs Primair om alle tot haar beschikking staande middelen risicomijdend uit te zetten.

Eerder was er op basis van de in 2016 aangepaste regeling een nieuw treasurystatuut opgesteld. In dit statuut is de mogelijkheid tot het beleggen in derivaten en staatsobligaties verwijderd. De overtollige middelen worden risicomijdend uitgezet. Per eind 2018 is de regeling opnieuw iets aangepast, waardoor het weer mogelijk is om ook bij niet-financiële instellingen, zoals gemeenten, een lening aan te gaan. In 2019 is het treasurystatuut hierop aangepast en begin 2020 besproken binnen en getekend door de RvT.

### Lening gemeente Krimpenerwaard

In 2010 is door de toenmalige gemeente Bergambacht een lening verstrekt ad € 254.000 ter financiering van de uitbreiding en verbouwing van de ruimte van de in het pand gevestigde locatie van Kern Kinderopvang Randstad B.V. De ruimte is een onderdeel van de locatie Kiezel & Kei. De lening dient in 40 jaar afgelost te worden, hiervoor is een vast rentepercentage vastgelegd van 4,01% gedurende de gehele looptijd. De jaarlijkse aflossingen en rentebedragen worden door de stichting aan Kern Kinderopvang Randstad B.V. doorbelast. De aflossingsverplichting wordt opgeschort indien de ruimte, ondanks inspanning om te verhuren, niet verhuurd kan worden en geen huurinkomsten worden genoten door de school. Hetzelfde geldt voor de renteverplichting.

### Financiële baten en lasten

De rentebaten zijn al jaren dalende. In 2018 bedroegen de baten €1.650. In 2019 is nog maar €488 aan rentebaten ontvangen. In de begroting is geen rekening meer gehouden met eventuele rentebaten. De financiële lasten bedroegen in 2019 ruim €13.000 en bestonden grotendeels uit de rentekosten van de langlopende lening bij de gemeente Krimpenerwaard (€9.000). De rest van de kosten betreffen bankkosten en kosten voor het gebruik van Simplified cards.

### **Link naar het treasurystatuut:**

<https://onderwijsprimair.sharepoint.com/sites/bestuurskantoor/Financin/Jaarrekeningen/2019/Gekoppelde%20documenten/200129%20Treasurystatuut%20zonder%20handtekeningen.pdf>

## Allocatie middelen

Het ministerie van OCW berekent de lumpsum financiering per school, rekening houdend met kenmerken als omvang van de school, de leerlingengewichten en de leeftijd van het onderwijzend personeel. De toekenning van de lumpsum financiering vindt plaats op stichtingsniveau.

De verdeling van de Rijksbijdragen binnen Onderwijs Primair is gebaseerd op solidariteit tussen de scholen, waarbinnen de variabele personeelskosten (o.a. opname van duurzame inzetbaarheid in vrije tijd en ouderschapsverlof) bovenschools worden opgevangen. Dit wordt gefinancierd doordat elke school hieraan bijdraagt op basis van percentages van de bekostiging. Het budget op schoolniveau minus deze bijdrage valt onder de verantwoordelijkheid van de schooldirecteur, die de eigen begroting verder invult op basis van de schoolplannen. Per trimester wordt verantwoording afgelegd aan het College van Bestuur ten aanzien van de realisatie versus de begroting. De integrale verantwoordelijkheid van de schooldirecteuren vergt een zekere kwaliteit op het gebied van financiën en voldoende investering in kennis en kunde.



De schoolbijdragen worden bovenschools ingezet voor de bekostiging van:

- Duurzame inzetbaarheid 57+ regeling en overgangsregeling Bapo
- Ouderschapsverlof
- Knelpunten
- Professionalisering directeuren
- Kosten bestuursbureau
- Bovenschools personeelsbeleid (inclusief de Onderwijs Primair Academie en e-learning omgeving)
- Bovenschoolse ICT-coördinator en coaches startende leerkrachten
- Overige bovenschoolse kosten voor bijvoorbeeld Arbodienst, juridische ondersteuning, Raad van Toezicht, GMR, accountant en salarisadministratie.

Voor de kosten van het bestuursbureau wordt de signaleringsgrens van 5% van de baten gebruikt. Actueel en begroot zijn de volgende percentages van toepassing:

	Realisatie 2018 (T-1)	Realisatie 2019 (T)	Begroting 2020 (T+1)	Begroting 2021 (T+2)	Begroting 2022 (T+3)	Begroting 2023 (T+4)	Begroting 2024 (T+5)
Kosten bestuursbureau	875.000	841.000	762.000	767.000	768.000	769.000	770.000
% van de baten	5,0%	4,7%	4,4%	4,6%	4,6%	4,7%	4,7%

Met name door de hoge uitgaven aan externen op het bestuurskantoor in 2018 steeg het percentage naar de signaleringsgrens. Vanwege een langere doorlooptijd van een aantal van de contracten met externen zijn de uitgaven ook in 2019 relatief hoog geweest. Door een stijging van de baten is het percentage echter wel gedaald. In de meerjarenbegroting zijn de kosten ruim naar beneden bijgesteld, zodat de uitgaven voor de planjaren onder de signaleringsgrens blijven.

#### Onderwijsachterstandenmiddelen<sup>4</sup>

Stichting Onderwijs Primair verdeelt de achterstandsmiddelen op basis van de schoolscores van het CBS. Aangezien de verdeling conform de scores van het CBS is, heeft extra besluitvorming over de OAB-middelen niet plaatsgevonden. De baten zijn onderdeel van de bekostiging per Brin en de uitgaven worden voorzien in de schoolbegrotingen. De inzet van deze middelen is divers. In enkele gevallen betekent dit de aanschaf van een methode LOGO 3000.

## 2.6 Risico's en risicobeheersing

### Interne risicobeheersingssysteem

Ongeveer eens in de 3 jaar wordt een externe risicoanalyse uitgevoerd. Voor het laatst is dit gebeurd in 2015. Daarna is er door meerdere bestuurswisselingen geen nieuwe risicoanalyse meer gedaan, maar wordt de ontwikkeling van de financiële buffer wel gevolgd aan de hand van het Toetsingskader financiële verantwoording. Hierbij wordt uitgegaan van het risicoprofiel uit de laatste risicoanalyse. Destijds was er nog sprake van een vermogenssurplus en zijn er extra middelen ingezet in de vorm van een investeringsruimte. In 2018 was er voor het laatst extra budget beschikbaar, maar is de buffer onder het gewenste niveau gekomen door het zeer negatieve resultaat over 2018. Zoals hiervoor bij de doelen is aangegeven, zal er de komende jaren weer toegewerkt worden naar een herstel van de reservepositie.

### Belangrijkste risico's

Bij het opstellen van de begroting over 2019 waren dit de belangrijkste risico's:

<sup>4</sup> Over dit thema, aangewezen door de Minister van OCW, moet op grond van de [Regeling jaarverslag artikel 4 lid 6](#) nadere verantwoording plaatsvinden.



- Hogere salarissen, pensioenpremiestijging en personele bekostiging van het rijk**

De definitieve vaststelling van de rijksbekostiging vindt, zoals elk jaar, pas na afloop van de periode plaats. Vooraf is niet duidelijk in hoeverre de stijgende salariskosten worden gecompenseerd door de personele bekostiging van het rijk (lumpsumbekostiging). Voor 2018 lijkt het erop dat de loonstijging, zoals is afgesproken in de cao, en de premiestijging van het pensioenfonds, volledig worden gecompenseerd door de rijksbekostiging. Uitgaande van de voorlopige beschikking personele bekostiging is dit voor 2019 niet het geval: de loonkostenstijging door cao en pensioenpremie is groter dan de stijging van de personele bekostiging. In deze voorliggende begroting kiezen we ervoor om de premiestijging niet mee te nemen in de begrote loonkosten. In de bedragen van de voorlopige beschikking wordt de pensioenpremie niet gecompenseerd, maar we gaan ervan uit dat dat in de definitieve beschikking wel gebeurt. Daarmee lopen we het risico dat de pensioenpremiestijging niet of gedeeltelijk wordt gecompenseerd door de definitieve personele bekostiging.
- Wijziging van de gewichtenregeling**

Per 1 augustus 2019 wijzigt de gewichtenregeling. Het totale budget voor de gewichtenregeling zal volgens een indicatie van de PO-raad dalen met €64.000. Voor 2019 handhaven we de rekenregels van de huidige (oude) gewichtenregeling voor de toekenning aan de scholen, omdat de formele regelgeving en bedragen pas in augustus 2019 bekend zullen zijn. Daarnaast zal er sprake zijn van een overgangsregeling van 3 jaar. In de planjaren is bij de scholen met dalende baten het gewicht verlaagd. Het risico van een verschil tussen de begrote bekostiging en de daadwerkelijke bekostiging is daarmee begroot.
- Daling van het leerlingenaantal**

Een dalend leerlingenaantal vormt op zich geen risico als de scholen erin slagen om de kosten evenredig naar beneden bij te stellen. Helaas doet de leerlingendaling zich niet verspreid over de scholen voor, maar wordt een aantal scholen geconfronteerd met een daling en andere scholen met een stijging van leerlingen, waarvan sommige in aanmerking komen voor groeibekostiging. De begroting houdt bij de scholen rekening met een aanpassing in de bekostiging op basis van de leerlingentelling. Waar mogelijk worden de kosten in lijn gebracht met de bekostiging. Dit is in de begrotingsgesprekken met de desbetreffende directeuren besproken.
- GGL**

Bij het uittreden uit het Vervangingsfonds tellen de medewerkers in de vervangingspool mee in de berekening van de GGL. Doordat de medewerkers in de vervangingspool over het algemeen jonger zijn, zal de GGL vanaf 1 oktober 2019 dalen. Dit heeft een negatief effect op de bekostiging voor 2020/2021. In de begroting is hier nog geen rekening mee gehouden.
- Ziekteverzuim en Eigen risicodragerschap vervanging**

Als eigenrisicodragers voor ziektevervanging wordt er (bijna) geen premie afgedragen aan het Vervangingsfonds. De kosten voor vervanging kunnen echter ook niet meer gedeclareerd worden. Normaliter draait de organisatie quitte bij een ziekteverzuim van 6%. Bij een hoger ziekteverzuim dan 6% en/of bij een zeer ongelijkmatige spreiding van het ziekteverzuim over het jaar zijn de kosten hoger dan het geval zou zijn bij aansluiting Vf. Dit is echter slechts van toepassing als elk ziekteverzuim gelijkwaardig wordt vervangen. Aangezien er een tekort is aan vervangers, is dit niet de realiteit. In de begroting is geen rekening gehouden met het risico dat de kosten voor vervangers hoger zijn dan de interne premie van 6,25%.

Bij langdurige zieken, waarvan niet verwacht wordt dat ze nog terug zullen keren bij de organisatie, moet een voorziening voor de nog te verwachten loonkosten opgenomen gaan worden.
- Groeibaten**

Door de wijziging van de groeiregeling kent OCW pas groeibaten toe als de stichting de minimaal gestelde groei realiseert. Hierdoor kan het voorkomen dat groei op de ene school op stichtingsniveau teniet wordt gedaan door krimp op een andere school. Scholen die te maken hebben met tussentijdse groei lopen het risico geen groeibekostiging te ontvangen.

In de begroting nemen we een groei van leerlingen op een school mee in de schoolbaten als redelijk zeker is dat de groei zich voordoet. Dat is het geval als de leerlingen al zijn ingeschreven. Achteraf weten we pas of de groei zich stichtingsbreed voor alle basisscholen heeft voorgedaan en we daadwerkelijk groeibaten van het rijk



ontvangen. Het vooraf meenemen van de groeibaten in de begroting vormt een gering risico in de meerjarenbegroting. Voor 2019 is er een groeibekostiging van €50.000 opgenomen.

- **Materiële instandhouding van het rijk**

De materiële bekostiging loopt al jaren achter bij de feitelijke materiële lasten en komt gemiddeld per brinnummer uit op een tekort van € 25.000 tot € 50.000. In de begroting houden we rekening met de tekorten in de materiële exploitatie.

- **Corona**

In 2019 was het corona-virus nog ver weg voor Nederland, maar begin 2020 is dit snel veranderd. De vraag is of dit ook gevolgen zal hebben voor de financiële positie van de stichting. In hoofdstuk 2 is al kort ingegaan op hoe de stichting, met name ten aanzien van het primaire proces, omgaat met het corona-virus. Ook in paragraaf 3.2 wordt hier aandacht aan besteed. Op dit moment worden er geen grote financiële tegenvallers verwacht, maar helemaal te overzien is het nog niet. De ontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd en zullen indien nodig meegenomen worden in het begrotingsproces voor 2021 t/m 2025.

**In retrospectief zijn de belangrijkste risico's:**

- Het niet kunnen vinden van voldoende competente directeuren. Gelukkig is dit in 2019 gelukt, maar het was geen sinecure.
- Het vinden van voldoende competente leerkrachten. Ook dit is het afgelopen jaar grotendeels gelukt. Tegelijkertijd zijn vervangers schaars en zitten nieuwe leerkrachten in een krachtige onderhandelingspositie als het gaat om gewenste werkdagen en de wens om met een vast contract te starten.
- Dalende leerlingaantallen door 'gedoe' op de scholen. Twee van onze scholen genereerden ongewenst media-aandacht. Dit zien we terug in de leerlingaantallen.



### 3. Verantwoording financiën/Continuïteitsparagraaf

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording over de financiële staat van het bestuur. Het geeft de belangrijkste financiële gegevens weer en is los van de jaarrekening te lezen. De eerste paragraaf gaat in op ontwikkelingen in meerjarig perspectief, de tweede paragraaf geeft een analyse van de staat van baten en lasten en de balans en in de laatste paragraaf komt de financiële positie van het bestuur aan bod.

#### 3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

##### Leerlingen

Teldatum 1 oktober	Realisatie 2018 (T-1)	Realisatie 2019 (T)	Prognose 2020 (T+1)	Prognose 2021 (T+2)	Prognose 2022 (T+3)	Prognose 2023 (T+4)
Aantal leerlingen	2.772	2.761	2.726	2.710	2.667	2.640

Bovenstaande tabel laat zien dat er de komende jaren een verdere daling van het leerlingenaantal wordt verwacht. Ondanks de aanwezigheid van een aantal groeischolen binnen de stichting wordt dit door de krimpscholen weer tenietgedaan. Naar verwachting zullen 2 scholen binnen de stichting per augustus 2020 met elkaar fuseren. In de leerlingenprognose is rekening gehouden met een beperkte instroom vanuit de op te heffen school. Elk jaar worden de leerlingenprognoses opnieuw vastgesteld. Vanwege de T-1 bekostiging kan tijdig bijgestuurd worden als de prognoses veranderen.

##### FTE

Aantal FTE gemiddeld	Realisatie 2018 (T-1)	Realisatie 2019 (T)	Begroting 2020 (T+1)	Begroting 2021 (T+2)	Begroting 2022 (T+3)	Begroting 2023 (T+4)	Begroting 2024 (T+5)
Bestuur / management	14,49	14,04	14,18	14,09	13,80	13,42	12,90
Onderwijzend personeel	151,74	153,71	147,57	145,03	142,90	141,42	139,58
Ondersteunend personeel	25,57	26,27	24,64	21,33	20,19	19,21	18,98
Totaal	191,81	194,02	186,38	180,44	176,89	174,05	171,45

Bovenstaand overzicht betreft de formatie exclusief vaste vervangers. Vanwege de in de begroting veronderstelde daling van het aantal leerlingen is het een logische consequentie dat ook het aantal fte daalt in de planjaren. Verwacht wordt dat de teruggang in fte opgevangen kan worden door middel van natuurlijk verloop en dat het een uitdaging blijft om goed gekwalificeerd personeel te behouden en binnen te halen. Daarnaast is er nog veel vraag naar vervangers. Deze zijn moeilijk te vinden in de huidige arbeidsmarkt. Tijdens de formatiegesprekken in 2020 zal dit verder vormgegeven worden.

Ten opzichte van 2018 ligt de realisatie in 2019 wat hoger door de inzet van de gestegen werkdrukmiddelen op personeel, zowel OP als OOP.



## 3.2 Staat van baten en lasten

### Staat van baten en lasten

Bedragen x €1.000	Realisatie 2018 (T-1)	Begroting 2019 (T)	Realisatie 2019 (T)	Begroting 2020 (T+1)	Begroting 2021 (T+2)	Begroting 2022 (T+3)	Begroting 2023 (T+4)	Begroting 2024 (T+5)	Vershil verslagjaar t.o.v. begroting	Vershil verslagjaar t.o.v. vorig jaar
<b>BATEN</b>										
Rijksbijdragen	17.042	16.830	17.630	16.850	16.453	16.374	16.316	16.222	800	588
Overige overheidsbijdragen en subsidies	90	90	84	137	29	18	15	15	-6	-6
Overige baten	277	169	236	190	183	178	178	178	67	-41
<b>TOTAAL BATEN</b>	<b>17.409</b>	<b>17.089</b>	<b>17.950</b>	<b>17.177</b>	<b>16.666</b>	<b>16.571</b>	<b>16.509</b>	<b>16.415</b>	<b>860</b>	<b>540</b>
<b>LASTEN</b>										
Personeelslasten	15.176	14.147	14.421	14.377	13.466	13.398	13.362	13.255	274	-755
Afschrijvingen	463	501	481	496	454	441	421	408	-20	18
Huisvestingslasten	1.436	1.361	1.504	1.464	1.436	1.429	1.425	1.435	144	68
Overige lasten	1.608	1.398	1.580	1.539	1.430	1.440	1.432	1.439	182	-28
<b>TOTAAL LASTEN</b>	<b>18.683</b>	<b>17.407</b>	<b>17.987</b>	<b>17.876</b>	<b>16.786</b>	<b>16.707</b>	<b>16.639</b>	<b>16.537</b>	<b>580</b>	<b>-697</b>
<b>SALDO</b>										
Saldo baten en lasten	-1.274	-317	-37	-699	-120	-136	-130	-121	281	1.237
Saldo financiële baten en lasten	-12	-9	-13	-14	-14	-14	-14	-14	-4	-1
<b>Besparingsopgave</b>				<b>12</b>	<b>53</b>	<b>154</b>	<b>145</b>	<b>147</b>		
<b>TOTAAL RESULTAAT</b>	<b>-1.286</b>	<b>-326</b>	<b>-50</b>	<b>-701</b>	<b>-81</b>	<b>4</b>	<b>1</b>	<b>12</b>	<b>277</b>	<b>1.237</b>

Deze staat van baten en lasten is gebaseerd op de door de RvT goedgekeurde meerjarenbegroting, maar aangepast aan de actuele ontwikkeling met betrekking tot de verantwoording van de extra baten in 2019 en de impact daarvan op het resultaat van 2020. Op de balans verloopt deze wijziging via de bestemmingsreserve personeel.



## Resultaat 2019

Het resultaat over 2019 is €277.000 positiever geëindigd dan was begroot. In de begroting werd uitgegaan van een negatief resultaat van €326.000, maar door alle extra baten in 2019 is dit actueel uitgekomen op €50.000 negatief. Worden de extra baten, die ten behoeve van de lasten in 2020 aan de bestemmingsreserve personeel zijn toegevoegd, eruit gehaald dan blijft een resultaat over van -/ €603.000. In de toelichting op de baten wordt dit verder onderbouwd.

Exclusief de naar 2020 doorgeschoven baten is er sprake van een positieve afwijking op de baten van €307.000. De lasten zijn echter harder gestegen, namelijk met €580.000, waardoor het resultaat negatiever is geworden dan in de begroting was voorzien. De belangrijkste oorzaken van de budgetoverschrijding kunnen als volgt samengevat worden:

- Hogere kosten Athena-onderwijs door externe uren ten behoeve van de verdere ontwikkeling van Athena en de opleiding en coaching van de leerkrachten en het werken met een grotere formatie dan was voorzien. Door het opstarten van hoogbegaafdenonderwijs in Oudewater is De Schakels van een krimpschool veranderd in een groeischool. Een groeischool heeft altijd last van de t-1 bekostiging, waardoor de lasten voor de baten uit gaan. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met afnemende negatieve resultaten voor deze school tot en met 2021. Vanwege de tegenvallende actuele kosten zal in de nieuwe begroting kritisch gekeken moeten worden naar de haalbaarheid van het terugverdienen van alle investeringen.
- Meer uitgaven binnen Passend onderwijs voor extra ondersteuning van individuele leerlingen.
- Onvoorzijne juridische kosten bovenschools.
- Meer externe uren door interim-directeuren dan was begroot.
- Kosten vanuit ontslagtrajecten.
- Onvoldoende omvang voorziening langdurig zieken 2019 door vertraging in trajecten en daarnaast de benodigde dotatie per ultimo 2019.

Positief is dat er in het eerste jaar als eigen risicodragers voor het VF sprake is van een positief resultaat van €139.000. Dit is niet direct een gevolg van lager ziekteverzuim, maar meer een gevolg van een tekort aan vervangers. Hierdoor is in vele gevallen een groter beroep gedaan op de vaste formatie, bijvoorbeeld door het samenvoegen van groepen.

In de 2<sup>e</sup> trimesterrapportage werd al uitgegaan van een negatieve prognose van €672.000 en naar aanleiding van de trimestergesprekken met de schooldirecteuren is dit bijgesteld naar €627.000 negatief. Het uiteindelijke resultaat is daar dus boven gebleven.

## Toelichting belangrijkste verschillen realisatie ten opzichte van begroting 2019

### 1. Baten

De totale baten zijn €860.000 hoger geworden dan was begroot. Hiervan wordt €820.000 veroorzaakt door de Rijksbijdragen en €47.000 door de overige baten.

#### Rijksbijdragen

De stijging van de Rijksbijdragen met €820.000 is als volgt te verklaren:

- Personele bekostiging regulier: + €216.000. Ten opzichte van de begroting is de personele bekostiging in eerste instantie gedaald vanwege de verschuiving van de bekostiging onderwijsachterstandenbeleid. Vervolgens zijn de baten weer toegenomen met €289.000, waarvan €77.000 is gebruikt voor de compensatie van de gestegen pensioenpremies.
- Bekostiging onderwijsachterstandenbeleid: + €115.000; vanaf schooljaar 19/20 is het onderwijsachterstandenbeleid geen onderdeel meer van de reguliere personele bekostiging, maar is dit een aparte bekostiging. De schoolgewichten worden vanaf het nieuwe schooljaar centraal vastgesteld op basis van nieuwe criteria. Voor de stichting betekent dit een daling van de baten van bijna €75.000, maar vanwege de overgangsregeling is dit voor schooljaar 2019/2020 beperkt tot €8.500. In de begroting was er rekening was gehouden met een sterkere daling van de baten.
- Personele bekostiging Personeels- en Arbeidsmarktbeleid: + €133.000, waarvan verhoging werkdrukmiddelen ter hoogte van €80.000.
- Groeibekostiging: + €28.000; in de begroting was een bate opgenomen van €50.000.





- Prestatiebox: + €12.000
- Bijzondere bekostiging asielzoekers- en/of overige vreemdelingenkinderen: + €19.000; in de begroting waren hiervoor geen baten opgenomen.
- Overige subsidies: + €22.000; er is €20.000 aan subsidie voor zijinstromers vrijgevallen in de baten. Hier staan kosten van de betreffende zijinstromers tegenover. De rest betreft de subsidie lerarenbeurs.
- Aanvullende bekostiging vanuit het convenant aanpak lerarentekort: + €275.000; in 2019 zijn er eenmalig middelen aan het onderwijs toegekend ter hoogte van €150 mln. Dit is in 2019 uitgekeerd als een bedrag per leerling, namelijk €99,25. In 2020 wordt een deel van dit bedrag nog verrekend ten gunste van het (V)SO en SBO. Voor Onderwijs Primair komt dit neer op een correctie van €38.000.

#### Overige baten

Ook de overige baten zijn ruim hoger geëindigd dan begroot (+ €47.000). Onder de overige baten zijn detachingsbaten (+ €7.000), verhuuropbrengsten (+ €13.000), sponsoring (-/- €2.000) en overige baten (+€29.000) opgenomen. Onder de overige baten vallen een aantal subsidies, waaronder muzieksubsidies (€9.000) en de subsidie vanuit Nuffic (€1.000). Daarnaast is er vanuit een rechtszaak een bedrag binnengekomen van ruim €16.000.

#### Onderbouwing baten bestemmingsreserve<sup>5)</sup>

Zoals hiervoor bij de toelichting op het resultaat is aangegeven, hebben de extra ontvangen baten een positief effect op het resultaat van 2019. Voor 2020 zal dit juist weer het omgekeerde effect hebben. In voorgaande tabel zijn ten opzichte van de vastgestelde meerjarenbegroting de personeelslasten en het resultaat van 2020 dan ook aangepast met de extra uitgaven, die gedekt worden door de gevormde bestemmingsreserve. De verhoging van de reguliere bekostiging 18/19 en 19/20, verlaagd met de extra pensioenlasten, en de aanvullende bekostiging vanuit het convenant aanpak lerarentekort zijn toegevoegd aan de bestemmingsreserve personeel. In totaal gaat het om een bedrag van €554.000 en is als volgt opgebouwd:

<b>Personele bekostiging:</b>		<b>2019</b>
- verhoging 18/19	178.640	178.640
- verhoging 19/20	264.949	110.395
	443.589	289.036
Inzet t.b.v. verhoging pensioenpremie		-76.808
<b>Restant opnemen in bestemmingsreserve</b>		<b>212.228</b>
<b>Personeels- en arbeidsmarktbeleid:</b>		<b>2019</b>
- verhoging 18/19	39.932	39.932
- verhoging 19/20	62.996	26.248
	102.928	66.181
<b>Opnemen in bestemmingsreserve</b>		<b>66.181</b>
<b>Bijzondere bekostiging convenant aanpak lerarentekort:</b>		
- Toekenning 2019		275.121
- Verrekening in 2020 t.b.v. (V)SO		-38.281
		236.840
<b>Opnemen in bestemmingsreserve</b>		<b>275.121</b>
<b>Totaal toevoeging aan bestemmingsreserve:</b>		<b>553.529</b>





Tegenover deze bestemmingsreserve komen in 2020 de volgende loonkosten:

- Eenmalige uitkering van 33% van het maandloon (februari).
- Eenmalige uitkering van €875 naar rato van de werktijdfactor (februari).
- Aanpassing loonschalen directie en onderwijsassistenten per augustus 2020.
- Verrekening baten vanuit convenant aanpak lerarentekort.

Voor de eenmalige uitkeringen is ongeveer een bedrag van €480.000 nodig. Rekening houdend met de verrekening van de baten blijft er dan nog een bedrag van €35.000 over voor de overige extra kosten.

De loonsverhoging van 4,5% per januari 2020 wordt gedeeltelijk gefinancierd vanuit de huidige bekostiging. In de begroting was al gerekend met een verhoging van 2,3%, die ook al is opgenomen in de huidige regeling. De rest van de loonstijging wordt bekostigd uit de verhoging van de bekostiging 19/20 en 20/21; de aangepaste regelingen zullen volgen in resp. september en oktober 2020.

## 2. Lasten

De totale lasten overschrijden de begroting met €580.000. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

- Loonkosten: + €161.000; vooral de kosten van de reguliere formatie zijn hoger geworden als gevolg van de stijging van de pensioenlasten en de inzet van de verhoogde werkdrukmiddelen op personeel. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor zijinstromers en zijn de uitgaven aan ouderschapsverlof hoger geworden.
- Resultaat op ERD: €139.000; dit betreft een meevaller op de loonkosten.
- Overige personele lasten: + €252.000; met name de inhuur op extern personeel is hoger geworden dan was begroot. De oorzaak betreft met name uitgaven aan de voltijds hoogbegaafdenvoorziening in Oudewater en extra kosten voor inhuur van interim-directeuren. De nadruk van de externe kosten ligt op de periode januari t/m juli 2019. Per schooljaar 19/20 is van de meeste externen afscheid genomen en zijn functies weer intern ingevuld.
- Huisvestingslasten: + €144.000; In de loop van het jaar is de prognose van de kosten voor energie, schoonmaak en klein onderhoud al naar boven bijgesteld. Na afloop van 2019 zijn vanuit de diverse MFA's (multifunctionele accommodaties) afrekeningen gekomen. Deze brachten nog veel onverwachte kosten met zich mee. De kosten van energie, schoonmaak en publiekrechtelijke heffingen zijn hierdoor nog verder gestegen dan waarmee in de prognose al rekening werd gehouden.
- Advieskosten: + €46.000; met name bovenschools zijn er diverse juridische trajecten geweest, die tot bovenbudgettaire uitgaven hebben geleid.
- Leermiddelen: + €78.000; dit is inclusief kosten voor Plus met Lev!, deeltijd HB-voorziening, en kosten voor maatwerktrajecten. Beide waren op een andere plek voorzien in de begroting.
- Software: + €38.000; meer digitale methoden en daardoor lagere investeringen.

## Prestatiebox

In 2019 is vanuit de prestatieboxmiddelen een bedrag ontvangen van €550.000. Dit bedrag is volledig ter beschikking van de scholen gekomen en is als volgt besteed:

- Advieskosten: €10.000
- Culturele vorming: €45.000
- Extern personeel: €15.000
- Externe activiteiten: €25.000
- Software: €195.000
- Leermiddelen: €160.000
- Opleidingskosten: €95.000
- PR/Marketing: €5.000

De middelen uit de prestatiebox worden niet gebruikt voor de bekostiging van formatie.

## Werkdrukmiddelen

In de bekostiging van schooljaar 2018/2019 zijn er voor het eerst werkdrukmiddelen opgenomen als onderdeel van de bekostiging personeels- en arbeidsmarktbeleid. In dat schooljaar is er een bedrag van €440.000 ontvangen waarvan 7/12e deel betrekking heeft op 2019. Per augustus 2019 is het bedrag per leerling verhoogd. Voor



schooljaar 2019/2020 is een bedrag van €624.000 toegekend waarvan 5/12e deel toegerekend wordt aan 2019. In totaal was er voor 2019 bijna €517.000 beschikbaar. Aangezien de werkdrukmiddelen bestemd zijn voor de teams van de scholen wordt er geen bovenschoolse bijdrage over berekend. Door elk team wordt er per schooljaar een bestedingsplan gemaakt en voorgelegd aan de PMR van de school. In 2019 zijn de middelen vooral ingezet op personeel:

Bestedingscategorie	Besteed bedrag 2019	Toelichting
Personeel:		
- Intern	493.799	Extra formatie
- Extern	14.680	Vakleerkrachten sport en muziek
Materieel	2.500	Schoonmaakkosten
<b>Subtotaal</b>	<b>510.980</b>	
Bestemmingsreserve 2020	5.682	Verhoging bekostiging t.b.v. cao
<b>Totaal</b>	<b>516.662</b>	

De verhoging in september en oktober van de bekostiging is meegenomen in de bestemmingsreserve van 2020 voor de dekking van de extra loonkosten. Aangezien de werkdrukgeden grotendeels besteed worden aan personele inzet zullen hiervoor ook extra loonkosten volgen in 2020 op basis van de gewijzigde cao.

### Toelichting belangrijkste verschillen realisatie 2019 ten opzichte van realisatie 2018

Het resultaat over 2019 is fors gestegen ten opzichte van vorig jaar. Ook exclusief de extra baten is er een positieve ontwikkeling te zien. Hoewel het resultaat nog ruim negatief is, is er sprake van een halvering ten opzichte van 2018. De begroting voor 2019 was te positief opgesteld, waardoor deze niet realiseerbaar is gebleken. Het resultaat in 2018 is sterk negatief beïnvloed door de kosten van externen. In 2019 is een deel van de inhuur nog doorgelopen voor de continuïteit, maar per ingang van schooljaar 2019/2020 zijn de meeste functies weer ingevuld door vaste medewerkers. De personeelslasten laten hierdoor een ruime daling ten opzichte van 2018 zien. Daarnaast zijn de rijksbijdragen gestegen. Dit is met name het gevolg van de extra baten ten behoeve van de financiering van de nieuwe cao. Daarnaast is de bekostiging voor werkdrukmiddelen gestegen.

### Ontwikkelingen in de meerjarenbegroting

In de planjaren is een besparingsopgave opgenomen in de meerjarenbegroting. Deze besparingen betreffen een bijsturing op de uitgaven van de school in Oudewater met een nevenvestiging in Hekendorp. In 2018 is er naast het reguliere onderwijs gestart met voltijds hoogbegaafdenonderwijs. Hierdoor is er een positieve leerlingenstroom op gang gekomen en is er nog zicht op verdere groei. De investeringen in het HB-onderwijs hebben in 2018 en 2019 mede geleid tot de negatieve resultaten en zonder bijsturing zou dit ook in de planjaren het geval zijn. Aan de besparingen ligt een aantal scenario's ten grondslag, die in 2020 verder uitgewerkt en op haalbaarheid getoetst zullen worden. Duidelijk is dat hier op korte termijn keuzes gemaakt moeten worden en dat de besparingen niet optioneel zijn.

In de meerjarenbegroting is voor 2020 en 2021 nog uitgegaan van negatieve resultaten van resp. -/- €148.000 en -/- €81.000. Vanwege de extra loonkosten in 2020 en de daarvoor ontvangen baten in 2019 zal het resultaat in 2020 ruim negatiever worden tot naar verwachting -/- €701.000. Hier staat de vrijval van de bestemmingsreserve Personeel tegenover.

Ten tijde van de opstelling en goedkeuring van de meerjarenbegroting was er nog geen sprake van het corona-virus in Nederland. Met extra uitgaven als gevolg hiervan is dan ook geen ruimte opgenomen in de begroting. Op dit moment worden geen grote extra investeringen verwacht. ICT-investeringen zijn de afgelopen jaren volop gedaan, waardoor snel overgegaan kon worden op leren op afstand. Mogelijk zullen er voor de jongste groepen nog chromebooks aangeschaft moeten worden. Daarnaast worden er extra uitgaven verwacht als gevolg van de noodzakelijke extra hygiënemaatregelen als de scholen weer open gaan. Deze uitgaven kunnen een overschrijding van de begroting voor 2020 betekenen, maar grote uitschieters worden voornamelijk niet verwacht. Een ander effect kan zijn dat de bekostiging op termijn negatief beïnvloed wordt als de overheid moet gaan bezuinigen. Of dit een



mogelijk scenario gaat zijn, is nu nog niet te zeggen. Bij de opstelling van de nieuwe meerjarenbegroting zal hiermee indien nodig rekening worden gehouden.

### Balans in meerjarig perspectief

Onderstaande meerjarenbalans is gebaseerd op de vastgestelde meerjarenbegroting, maar wel aangepast aan de actuele ontwikkelingen.

Bedragen x €1.000	Realisatie 2018 (T-1)	Realisatie 2019 (T)	Begroting 2020 (T+1)	Begroting 2021 (T+2)	Begroting 2022 (T+3)	Begroting 2023 (T+4)	Begroting 2024 (T+5)
<b>ACTIVA</b>							
<b>VASTE ACTIVA</b>							
Materiële vaste activa	2.702	2.505	2.641	2.488	2.478	2.644	2.399
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
<b>Totaal vaste activa</b>	<b>2.702</b>	<b>2.505</b>	<b>2.641</b>	<b>2.488</b>	<b>2.478</b>	<b>2.644</b>	<b>2.399</b>
<b>VLOTTENDE ACTIVA</b>							
Vorderingen	1.489	1.333	1.250	1.250	1.250	1.250	1.250
Liquide middelen	2.314	2.577	2.061	2.226	2.250	2.136	2.259
<b>Totaal vlottende activa</b>	<b>3.803</b>	<b>3.910</b>	<b>3.311</b>	<b>3.476</b>	<b>3.500</b>	<b>3.386</b>	<b>3.509</b>
<b>TOTAAL ACTIVA</b>	<b>6.504</b>	<b>6.416</b>	<b>5.953</b>	<b>5.964</b>	<b>5.978</b>	<b>6.030</b>	<b>5.908</b>
<b>PASSIVA</b>							
<b>EIGEN VERMOGEN</b>							
Algemene reserve	2.838	2.367	2.237	2.172	2.192	2.209	2.237
Bestemmingsreserves	243	665	93	77	61	45	29
<b>Totaal eigen vermogen</b>	<b>3.081</b>	<b>3.032</b>	<b>2.331</b>	<b>2.249</b>	<b>2.253</b>	<b>2.254</b>	<b>2.266</b>
<b>VOORZIENINGEN</b>	<b>1.290</b>	<b>1.528</b>	<b>1.496</b>	<b>1.593</b>	<b>1.607</b>	<b>1.663</b>	<b>1.533</b>
<b>LANGLOPENDE SCHULDEN</b>	<b>227</b>	<b>223</b>	<b>219</b>	<b>215</b>	<b>211</b>	<b>206</b>	<b>202</b>
<b>KORTLOPENDE SCHULDEN</b>	<b>1.907</b>	<b>1.633</b>	<b>1.907</b>	<b>1.907</b>	<b>1.907</b>	<b>1.907</b>	<b>1.907</b>
<b>TOTAAL PASSIVA</b>	<b>6.504</b>	<b>6.416</b>	<b>5.953</b>	<b>5.964</b>	<b>5.978</b>	<b>6.030</b>	<b>5.908</b>

Dankzij de extra ontvangen baten is het eigen vermogen beperkt gedaald ten opzichte van 2018. Deze baten zijn opgenomen onder de bestemmingsreserves en lopen er in 2020 weer uit. De voorzieningen laten een stijging zien. Aan de onderhoudsvoorziening zijn dotaties en onttrekkingen gedaan op basis van de meerjarenonderhoudsplannen. In 2019 zijn de uitgaven lager geweest dan de dotaties, waardoor de omvang van de voorziening is gestegen. Daarnaast zijn de overige voorzieningen verhoogd:

1. Voorziening langdurig zieken: deze voorziening is per eind 2018 voor het eerste gevormd als gevolg van de uittreding uit het Vervangingsfonds. Voor de dekking van de loonkosten van langdurig zieken, waarvan niet verwacht wordt dat zij nog gaan terugkeren in het arbeidsproces, is eind 2018 een bedrag gedoteerd van €138.765. Door vertraging in een aantal trajecten zijn de werkelijk kosten in 2019 wat hoger geweest, namelijk €173.000. De volledige voorziening is dan ook vrijgevalen in 2019. Ten behoeve van toekomstige loonkosten is per eind 2019 opnieuw aan de voorziening gedoteerd. Hierbij gaat het om een bedrag van €150.000.
2. Voorziening personeel overig: ten behoeve van personeel waarvan in 2019 al bekend was dat zij in 2020 de organisatie met een vaststellingsovereenkomst gaan verlaten en tot die tijd zijn vrijgesteld van werk is een



bedrag gedoteerd van €21.000. Daarnaast is er een dotatie gedaan ter hoogte van €12.985 ten behoeve van te verrekenen WW-kosten met betrekking tot door het Participatiefonds negatief getoetsten.

Doordat er tot en met 2021 nog negatieve resultaten worden verwacht, loopt het eigen vermogen eerst nog verder terug. Vanaf 2022 wordt een voorzichtig herstel van de reservepositie verwacht. Vanaf 2020 is de financiële buffer, berekend op basis van een risicoprofiel van 6% van de baten, te krap. Ook voor de komende jaren zal de berekende buffer te laag zijn, maar op basis van de huidige meerjarenbegroting is wel een herstel zichtbaar.

De materiële vaste activa laat in zowel 2020 als 2023 een stijging zien. In beide jaren ligt het investeringsniveau hoger dan in de andere jaren. In 2023 heeft dit onder andere te maken met investeringen in meubilair als gevolg van nieuwbouw. Voor 2020 zal conform 2019 bekeken worden of het investeringsniveau naar beneden bijgesteld kan worden.

De ontwikkeling van de liquide middelen kan verder toegelicht worden door middel van het kasstroomoverzicht:

<b>Kasstroomoverzicht</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>
Saldo baten en lasten	-36.749	-687.052	-67.304	17.719	15.150	25.974
Financieel resultaat	-12.750	-14.170	-13.990	-13.990	-13.990	-13.990
<b>Netto resultaat</b>	<b>-49.500</b>	<b>-701.222</b>	<b>-81.294</b>	<b>3.729</b>	<b>1.160</b>	<b>11.984</b>
Afschrijvingen	481.141	495.676	454.035	441.138	420.768	407.666
Mutaties voorzieningen	238.191	-31.439	96.838	14.235	55.517	-129.894
Mutaties vlottende middelen	-117.567	356.649	-	-	-	-
<b>Kasstroom uit operationele activiteiten</b>	<b>552.264</b>	<b>119.664</b>	<b>469.579</b>	<b>459.101</b>	<b>477.445</b>	<b>289.756</b>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-284.857	-631.735	-300.700	-430.565	-587.312	-162.621
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-3.762	-3.913	-4.070	-4.233	-4.403	-4.579
Overige mutaties eigen vermogen						
<b>Netto kasstroom</b>	<b>263.645</b>	<b>-515.984</b>	<b>164.809</b>	<b>24.304</b>	<b>-114.271</b>	<b>122.556</b>

Beginstand liquide middelen	2.313.690	2.577.335	2.061.350	2.226.159	2.250.463	2.136.193
Eindstand liquide middelen	2.577.335	2.061.350	2.226.159	2.250.463	2.136.193	2.258.748
<b>Mutatie</b>	<b>263.645</b>	<b>-515.984</b>	<b>164.809</b>	<b>24.304</b>	<b>-114.271</b>	<b>122.556</b>

### 3.3 Financiële positie

#### Kengetallen

Kengetal	Realisatie 2018 (T-1)	Realisatie 2019 (T)	Begroting 2020 (T+1)	Begroting 2021 (T+2)	Begroting 2022 (T+3)	Begroting 2023 (T+4)	Begroting 2024 (T+5)	Signalering
Solvabiliteit 2	67,20	71,07	64,29	64,42	64,58	64,96	64,31	Ondergrens: <30
Liquiditeit	1,99	2,39	1,74	1,82	1,84	1,78	1,84	Ondergrens: <0,75
Rentabiliteit	-7,39	-0,28	-4,08	-0,49	0,02	0,01	0,07	<0,00

Het positievere resultaat in 2019 dan was begroot zorgt dit jaar voor een stijging van de kengetallen. Het tegengestelde effect is zichtbaar in 2020 door uitbetaling van de extra loonkosten. De jaren daarna laten de kengetallen een redelijk stabiel beeld zien. Ondanks het forse negatieve resultaat in 2018 en ook naar verwachting negatieve resultaten in 2020 en 2021 staan de solvabiliteit 2 en de liquiditeit niet onder druk.



## Reservepositie

Zoals in paragraaf 3.2 al kort is aangegeven, is de reservepositie van de stichting op dit moment te laag. In onderstaand overzicht wordt dit getoond:

EVALUATIE FINANCIËLE BUFFER/ VERMOGENSPOSITIE							
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
<b>I. Signalering voor te hoge financiële buffer (cf. methode IvHO, 2011)</b>							
maximale financiële buffer: drie maal de signaleringswaarde van CVO	€ 2.611.669	€ 2.692.552	€ 2.576.537	€ 2.499.831	€ 2.485.679	€ 2.476.386	€ 2.462.284
aanwezige buffer	€ 836.532	€ 798.751	€ 292.340	€ 411.866	€ 450.276	€ 529.763	€ 438.610
<i>Conclusie: te hoge financiële buffer?</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>n.v.t.</i>
<i>boven de signalerings(boven)grens</i>	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
<b>II. Bandbreedte beoordeling financiële positie (cf. methode PwC, 2008)</b>							
minimaal totaal vermogen/ totaal kapitaal	€ 6.172.664	€ 6.147.951	€ 6.115.282	€ 5.989.996	€ 5.966.880	€ 5.951.701	€ 5.928.668
maximaal totaal vermogen/ totaal kapitaal	€ 9.393.723	€ 9.468.765	€ 9.293.011	€ 9.073.121	€ 9.032.550	€ 9.005.910	€ 8.965.485
aanwezig totaal vermogen/ totaal kapitaal (excl. <i>privaat vermogen</i> )	€ 6.286.635	€ 6.201.763	€ 5.694.779	€ 5.710.242	€ 5.729.452	€ 5.796.331	€ 5.686.046
<i>Conclusie t.a.v. aanwezig vermogen (te krap/ binnen bandbreedte/ te ruim)</i>	<i>binnen bb</i>	<i>binnen bb</i>	<i>te krap</i>	<i>te krap</i>	<i>te krap</i>	<i>te krap</i>	<i>te krap</i>
<i>boven de signalerings(boven)grens</i>	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
<i>onder de signalerings(onder)grens</i>	€ -	€ -	€ 420.502-	€ 279.754-	€ 237.428-	€ 155.371-	€ 242.622-
<b>III. Bandbreedte beoordeling financiële positie (weerstandvermogen)</b>							
weerstandvermogen: signaleings(boven)grens 40%	18%	17%	14%	13%	14%	14%	14%
weerstandvermogen (excl. <i>privaat vermogen</i> )	18%	17%	14%	13%	14%	14%	14%

In de meerjarenbegroting is gestuurd op licht positieve resultaten in de planjaren. Door in 2018 genomen besluiten, was het niet mogelijk om de resultaten nog sneller te laten stijgen. Het doel is om de financiële buffer de komende jaren te laten stijgen, zodat er ook weer meer ruimte ontstaat voor beleidsmatige keuzes en investeringen in de scholen. Met name de uitgaven rondom het aanbod van hoogbegaafden-onderwijs vergen nog de nodige bijsturing om dit toekomstbestendig te maken. In de eerste helft van 2020 worden de plannen hiervoor verder uitgewerkt en in 2020 moet hiervan ook een eerste financieel effect zichtbaar worden.

Bij de berekening van de benodigde financiële buffer is uitgegaan van een risicoprofiel van 6% van de baten, zoals in 2015 in de risicoanalyse is vastgesteld. Standaard wordt er gerekend met een percentage van 5. Mocht in de toekomst het risicoprofiel verlaagd kunnen worden dan kan de buffer binnen de begrotingstermijn weer binnen de bandbreedte vallen.

### VERWIJZING

<https://onderwijsprimair.sharepoint.com/sites/bestuurskantoor/Financin/Jaarrekeningen/2019/Gekoppelde%20documenten/20200512%20-%20Jaarrekening%202019%20Stichting%20Onderwijs%20Primair.pdf>



## Bijlage I: Raad van Toezicht Stichting Onderwijs Primair op 1 januari 2019

Voorletters en achternaam	Woonplaats	Beroep	Nevenfunctie(s)
S. Slagter <i>voorzitter</i>		<ul style="list-style-type: none"> <li>• Directeur Instituut voor Toegepaste Filosofie</li> <li>• Docent filosofie aan de Hogeschool voor Toegepaste Filosofie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Voorzitter Raad van Toezicht Kinderopvang Humanitas</li> <li>• Voorzitter Stichting Bevordering Praktische Filosofie</li> </ul>
B. Moesbergen <i>plv. voorzitter, Huisvesting,</i>		<ul style="list-style-type: none"> <li>• Directeur van &amp; Straks BV (projectontwikkeling en vastgoed)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Gemachtigde namens het College Sanering Zorginstellingen</li> <li>• Lid van de Raad van Toezicht van Heuvelrug Wonen</li> <li>• Lid van de Raad van Toezicht van Dudok Wonen</li> </ul>
R. Rutte <i>Financiën</i>		<ul style="list-style-type: none"> <li>• Business Controller Albeda College</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Penningmeester Rotary Rhooon Barendrecht</li> </ul>
M. Sterrenberg <i>Juridisch</i>		<ul style="list-style-type: none"> <li>• Eigenaar Recht Wel Juristen &amp; Mediators</li> <li>• Docent Recht Avans Academie Associate degrees</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Voorzitter examencommissie Avans Academie Associate degrees</li> <li>• Voorzitter Raad van Toezicht SKPOEL</li> </ul>
H. den Boer <i>Communicatie</i>		<ul style="list-style-type: none"> <li>• Interim senior communicatieadviseur / strateeg / woordvoerder campusontwikkeling Universiteit van Amsterdam</li> <li>• Interim communicatiemanager, faculteit archeologie, Universiteit Leiden</li> <li>• Den Boer Communicatie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Lid RvT bij Stichting Wasko, kinderopvangorganisatie</li> </ul>



## Bijlage II: Raad van Toezicht Stichting Onderwijs Primair op 1 juli 2019

Voorletters en achternaam	Woonplaats	Beroep	Nevenfunctie(s)
J-W. (Jan-Willem) van Riet <i>Voorzitter/ contactpersoon wethouders en Remuneratie/HR/sparring partner bestuurder</i>	Schoonhoven	CEO bij Manus Software Europe en managing partner/ eigenaar Barnsby Consulting	- Diverse functies op regionaal niveau bij de Rotary; waaronder voorzitter van de financiële commissie voor de 78 clubs in de regio - voorzitter van de adviesraad Sociaal Domein Krimpenerwaard
W.M. (Wencke) Boerrigter <i>Contactpersoon GMR/ Remuneratie/HR</i>	Lopik	Uitgeefmanager bij STC Publishing	- Lid RvT St. Bibliotheek Krimpenerwaard - Voorzitter Rotary Schoonhoven
B. (Bernhard) Drost <i>Plv. voorzitter/communicatie/ contactpersoon gemeente /Financiën/Auditcie</i>	Gouda	Algemeen directeur Ferm Werk	- Voorzitter Raad van Commissarissen Regiozorg - Voorzitter Raad van Toezicht Ons Tweede Thuis - Lid Raad van Toezicht Ixta Noa
F. (Ferdinand) van Kampen <i>Contactpersoon GMR/Financiën/ Auditcommissie</i>	Bergen op Zoom	Directeur Techniekcollege Zuid Limburg (de techniekafdelingen van het VISTA college)	-Lid van de Adviesraad Expertisecentrum Technische Innovaties van Avans Hogeschool -Penningmeester van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs Regio Zuid -Voorzitter Stichting Sport en Recreatie Hoekse Waard -Lid van het CHILL bestuur namens het VISTA college
D. (Daan) Zwaneveld <i>Onderwijs en Kwaliteit</i>	Bodegraven	T/m medio 2018 bestuurder Kalsbeek College, Woerden	- Bestuurslid Stichting Kaaspakhuis Woerden (onbezoldigd) - Bestuurslid Stichting Vrienden van de Kuvo Woerden (onbezoldigd)
M.B. (Marco) Frijlink <i>Onderwijs en kwaliteit</i>	Harmelen	Directeur-bestuurder Vereniging voor Openbaar Onderwijs	- Lid Raad van Toezicht Minkema College - Voorzitter D66-Woerden (onbezoldigd) - Voorzitter Vluchtelingen Steunpunt Groene Hart (onbezoldigd)





STICHTING  
**ONDERWIJS  
PRIMAIR**  
GROEIEN MET LEF!

# Jaarrekening

# 2019

Stichting Onderwijs Primair  
't Vaartland 3-5  
2821 LH Stolwijk



## Inhoud

<b>BALANS</b> .....	<b>3</b>
<b>RESULTAAT</b> .....	<b>4</b>
<b>KASTROOMOVERZICHT</b> .....	<b>5</b>
<b>KENGETALLEN</b> .....	<b>6</b>
<b>GRONDSLAGEN</b> .....	<b>7</b>
<b>TOELICHTING OP DE BALANS: ACTIVA</b> .....	<b>11</b>
<b>TOELICHTING OP DE BALANS: PASSIVA</b> .....	<b>14</b>
<b>TOELICHTING OP DE BALANS: EIGEN VERMOGEN</b> .....	<b>14</b>
<b>TOELICHTING OP DE BALANS: VOORZIENINGEN</b> .....	<b>16</b>
<b>TOELICHTING OP DE BALANS: LANGLOPENDE SCHULDEN</b> .....	<b>17</b>
<b>TOELICHTING OP DE BALANS: KORTLOPENDE SCHULDEN</b> .....	<b>18</b>
<b>OPGAVE DOELSUBSIDIES</b> .....	<b>19</b>
<b>NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN</b> .....	<b>20</b>
<b>TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN: BATEN</b> .....	<b>21</b>
<b>TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN: PERSONEELSLASTEN</b> .....	<b>24</b>
<b>TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN: AFSCHRIJVINGSKOSTEN</b> .....	<b>26</b>
<b>TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN: HUISVESTINGSLASTEN</b> .....	<b>27</b>
<b>TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN: OVERIGE LASTEN</b> .....	<b>28</b>
<b>TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN: FINANCIËLE BATEN EN LASTEN</b> .....	<b>31</b>
<b>VERBONDEN PARTIJEN</b> .....	<b>32</b>
<b>VERMELDING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN EN GEWEZEN TOPFUNCTIONARISSEN</b> .....	<b>33</b>
<b>GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM</b> .....	<b>38</b>
<b>CONTROLEVERKLARING</b> .....	<b>39</b>
<b>GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON</b> .....	<b>40</b>

## Balans

Ter analyse van de financiële positie dient de volgende opstelling:

	31-12-2019		31-12-2018	
	€	€	€	€
<b>ACTIVA</b>				
<b>Vaste activa</b>				
<b>Materiële vaste activa</b>				
Gebouwen en terreinen	214.068		217.818	
Inventaris en apparatuur	1.686.098		1.837.381	
Leermiddelen	390.356		418.543	
andere vaste bedrijfsmiddelen	<u>214.876</u>		<u>227.939</u>	
		2.505.398		2.701.682
<b>Financiële vast activa</b>				
Effecten		0		0
<b>Viottende activa</b>				
<b>Vorderingen</b>				
Debiteuren	52.131		25.899	
Ministerie OCW	777.719		782.895	
Overlopende activa	<u>503.248</u>		<u>680.288</u>	
		1.333.098		1.489.082
<b>Liquide middelen</b>				
		<u>2.577.335</u>		<u>2.313.689</u>
		3.910.433		3.802.771
		<u><b>6.415.831</b></u>		<u><b>6.504.453</b></u>
<b>PASSIVA</b>				
<b>Eigen vermogen</b>				
Eigen vermogen		3.031.733		3.081.232
<b>Voorzieningen</b>				
Voorzieningen		1.527.794		1.289.603
<b>Langlopende schulden</b>				
Lening		222.918		226.680
<b>Kortlopende schulden</b>				
Crediteuren	211.389		307.379	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	531.768		551.175	
Schulden terzake pensioenen	166.275		105.574	
Overige kortlopende schulden	43.661		89.386	
Overlopende passiva	<u>680.294</u>		<u>853.424</u>	
		1.633.387		1.906.938
		<u><b>6.415.831</b></u>		<u><b>6.504.453</b></u>

## Resultaat

De nettoresultaten over 2019, realisatie en begroting, en de realisatie over 2018 kunnen als volgt worden samengevat:

### Staat van baten en lasten over 2019

	<u>Realisatie 2019</u>	<u>Begroting 2019</u>	<u>Realisatie 2018</u>
	€	€	€
<b>Baten</b>			
Rijksbijdrage OCW	17.650.231	16.830.054	17.042.493
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	83.696	90.014	90.013
Overige baten	215.932	169.379	276.970
<b>Totaal baten</b>	<b>17.949.859</b>	<b>17.089.446</b>	<b>17.409.476</b>
<b>Lasten</b>			
Personeelslasten	14.421.175	14.147.254	15.176.038
Afschrijvingen	481.141	500.939	463.345
Huisvestingslasten	1.504.402	1.360.651	1.436.015
Overige lasten	1.579.890	1.397.908	1.608.060
<b>Totaal lasten</b>	<b>17.986.608</b>	<b>17.406.752</b>	<b>18.683.459</b>
Saldo baten en lasten	<u>-36.749</u>	<u>-317.306</u>	<u>-1.273.983</u>
Financiële baten en lasten	-12.750	-8.939	-12.245
<b>Netto resultaat</b>	<b><u>-49.500</u></b>	<b><u>-326.245</u></b>	<b><u>-1.286.228</u></b>

## Kasstroomoverzicht

Het onderstaande kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij wordt het saldo van baten en lasten als uitgangspunt genomen waarop vervolgens correcties worden aangebracht voor verschillen tussen opbrengsten en ontvangsten en tussen kosten en uitgaven.

	2019		2018	
	€	€	€	€
<b>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</b>				
Saldo baten en lasten		-36.749		-1.273.983
Aanpassing voor :				
-Afschrijvingen		481.141		463.345
-Mutaties voorzieningen		238.191		358.877
Veranderingen in vlottende middelen				
-Vorderingen		155.984		149.188
-Schulden		-273.550		-230.489
		<u>565.015</u>		<u>-533.062</u>
Ontvangen interest	488		1.652	
Betaalde interest	<u>-13.238</u>		<u>-13.897</u>	
		-12.750		-12.245
<b>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</b>				
Investerings in materiële vaste activa	-284.857		-494.664	
Desinvesteringen materiële vaste activa	0		0	
		-284.857		-494.664
<b>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</b>				
Lening gemeente Bergambacht		<u>-3.762</u>		<u>-3.617</u>
Mutatie Liquide middelen		<u><b>263.645</b></u>		<u><b>-1.043.588</b></u>
Beginstand Liquide middelen	<u><b>2.313.689</b></u>		3.357.277	
Mutatie liquide middelen	263.645		-1.043.588	
Eindstand liquide middelen		<u><b>2.577.335</b></u>		<u><b>2.313.689</b></u>

## KENGETALLEN

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
<b>Liquiditeit</b> (vlottende activa/kortlopende schulden)	<b>2,39</b>	<b>1,99</b>

De liquiditeit geeft de mate aan waarin de onderwijsinstelling in staat is op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De liquiditeitspositie geeft de toestand op 31 december weer; er is sprake van een momentopname.

<b>Solvabiliteit 1</b> (eigen vermogen (excl. Voorzieningen)/totaal passiva*100%)	<b>47,25</b>	<b>47,37</b>
--	--------------	--------------

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de onderwijsinstelling in staat is op langere termijn aan haar verplichtingen (rente en aflossing) te voldoen. De solvabiliteitspositie geeft de toestand op 31 december weer; er is sprake van een momentopname.

<b>Solvabiliteit 2</b> (eigen vermogen / totaal passiva *100%)	<b>71,07</b>	<b>67,20</b>
---	--------------	--------------

<b>Rentabiliteit 1 jarig</b>	<b>-0,28</b>	<b>-7,39</b>
<b>Rentabiliteit 2 jarig</b>	<b>-3,78</b>	<b>-4,89</b>
<b>Rentabiliteit 3 jarig</b> (nettoresultaat / totale baten * 100%)	<b>-3,03</b>	<b>-3,03</b>

De rentabiliteit geeft aan hoe effectief met de opbrengsten wordt omgegaan. Bij dit kengetal wordt gekeken naar de verhouding tussen het nettoresultaat en de totale opbrengsten.

<b>Weerstandsvermogen</b> (eigen vermogen/ totale baten * 100%)	<b>16,89</b>	<b>17,70</b>
--	--------------	--------------

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe de beschikbare reserves zich verhouden tot de exploitatie. Naarmate de reserves groter zijn zal het weerstandsvermogen groter zijn.

<b>Kapitalisatiefactor</b> (totaal vermogen – gebouwen en terreinen) / totale baten *100%)	<b>34,55</b>	<b>36,11</b>
---	--------------	--------------

De kapitalisatiefactor wordt gehanteerd om te signaleren of een onderwijsinstelling zijn kapitaal al dan niet efficiënt benut.

<b>Huisvestingsratio</b> (totale huisvestingslasten+ afschrijvingen gebouwen en terreinen/totale lasten)	<b>0,09</b>	<b>0,09</b>
---	-------------	-------------

## GRONDSLAGEN

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen en de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO).

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die de oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's

## VERGELIJKENDE CIJFERS

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking de realisatiecijfers opgenomen van het voorgaande jaar, alsmede de cijfers van de meest recente, vastgestelde versie van de begroting van het verantwoordingsjaar.

## GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

### Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs onder aftrek van eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde.

Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Investerings onder de € 500 worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Het economisch eigendom van de gebouwen is in handen van de gemeente en het juridisch eigendom berust bij het schoolbestuur.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd;

Gebouwen en terreinen	40 jaar
Meubilair, inrichting speellokaal en schoolpleininrichting	20 jaar
Buitenspel materiaal	15 jaar
Gebouwen-aanverwante zaken en inventaris	10 jaar
Leermethoden en ontwikkelingsmateriaal	8 jaar
Hardware, apparatuur en software	5 jaar
Hardware specifiek – laptops en tablets	3 jaar

## **Vorderingen en overlopende activa**

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

## **Liquide middelen**

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bestuur en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

## **Algemene reserve**

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

## **Bestemmingsreserves**

Bestemmingsreserves worden gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor een specifiek doel, bestemmingsreserves zijn gevormd op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen, een inschatting van het totaal van de uitgaven en een inschatting in welk jaar de uitgaven zullen worden gedaan.

## **Reserve herwaardering**

Deze bestemmingsreserve is gevormd door de activering van een deel van de reeds op 31-12-2005 aanwezige inventaris. Jaarlijks valt middels resultaatbestemming een deel, dat overeenkomt met de afschrijvingslast van de op 31-12-2005 geactiveerde inventaris, van deze bestemmingsreserve vrij.

## **Voorzieningen**

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

## **Voorziening onderhoud**

De onderhoudsvoorziening beoogt kostenegalisatie voor de uitgaven van groot planmatig onderhoud aan onroerende zaken die door de jaren heen een onregelmatig verloop hebben. De dotaties aan de voorziening zijn gebaseerd op de meerjarenonderhoudsbegroting die een periode kent van 25 jaar. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. De voorziening is, rekening houdend met geplande jaarlijkse dotaties, toereikend voor het uit te voeren onderhoud in de periode waarover de meerjarenonderhoudsbegroting strekt.



## **Voorziening jubilea**

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties die op grond van de cao dienen te worden betaald. De hoogte van de voorziening wordt berekend op basis van aanvang dienstverband in het onderwijs en de blijfkansen per FTE. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het PO-raadmodel. Bij de vaststelling van de voorziening is geen rekening gehouden met toekomstige loonstijgingen. Er is gerekend met de loonkosten van de hoogste trede en met de op de balansdatum bekende salaristabellen.

## **Voorziening langdurig zieken**

Stichting Onderwijs Primair is met ingang van 1-1-2019 eigen risicodragers geworden voor ziektevervanging en heeft daarom een voorziening voor blijvende langdurige ziektegevallen opgenomen. Deze voorziening is gevormd voor de op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die naar verwachting vanwege ziekte blijvend niet in staat zijn hun werkzaamheden te verrichten. De voorziening langdurig zieken is gevormd ter dekking van salariskosten bij ziekte en waarbij de eerste twee jaar voor rekening van de werkgever zijn en zijn bepaald tot aan de UWV-uitkeringsdatum van de WIA of IVA, of de pensioendatum. De voorziening is gebaseerd op een inschatting van de kans op re-integratie en herstel. Alleen voor de gevallen waarbij de verwachting is dat medewerkers gedeeltelijk of volledig ziek uit dienst gaan, is een voorziening gevormd. Jaarlijks vindt een vrijval plaats ter hoogte van de werkelijk gemaakte kosten tot een maximum van de gereserveerde bedragen. Daarnaast wordt jaarlijks bekeken welke dotatie er nodig is.

## **Langlopende schulden**

Opgenomen rentedragende leningen en schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Kortlopende schulden en overlopende passiva hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar en zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

## **GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING**

### **Algemeen**

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

### **Overige bedrijfsopbrengsten**

Overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit baten zoals verhuur, detachering, ouderbijdragen en overige baten.

### **Rijksbijdragen**

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoordeelde OCV-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoordeelde OCV-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva. Geoordeelde OCV-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde lasten verantwoord worden. Niet bestede middelen worden verantwoord

onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

### **Afschrijvingen op materiële vaste activa**

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

### **GRONDSLAGEN VOOR HET KASSTROOMOVERZICHT**

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord. Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen is opgenomen onder de operationele activiteiten.

## Toelichting op de balans: Activa

<b>1. Materiële vaste activa</b>	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
Boekwaarde begin boekjaar	2.701.682	2.670.363
Investeringen	284.857	494.664
Desinvesteringen	0	0
Afschrijvingen	481.141	463.345
Boekwaarde einde boekjaar	<b>2.505.398</b>	<b>2.701.682</b>
<b>VLOTTENDE ACTIVA</b>	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	€	€
<b>2. Vorderingen</b>		
Debiteuren overige	52.131	25.899
Ministerie OCW	777.719	782.895
<u>Overige overlopende activa</u>		
Vooruitbetaalde kosten	178.346	166.266
Nog te ontvangen bedragen	44.881	81.264
Nog te ontvangen MFA van Dam	195.447	187.579
Nog te ontvangen MFA Brede Vaart	0	203.608
Nog te ontvangen MFA Krimpen	42.323	3.160
Borg	21.919	23.019
Voorschotten salaris	3.057	7.282
Overige vorderingen	15.522	6.052
Huisvestingsvoorziening	1.752	2.058
<b>Totaal overlopende activa</b>	<u><b>503.248</b></u>	<u><b>680.288</b></u>
<b>Totaal vorderingen</b>	<u><b>1.333.098</b></u>	<u><b>1.489.082</b></u>
<b>3. Liquide Middelen</b>	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	€	€
Banken	897.291	421.523
Spaarrekeningen	1.665.073	1.864.074
Simpled Card	22.378	28.092
Gelden onderweg	-7.407	0
<b>Totaal liquide middelen</b>	<u><b>2.577.335</b></u>	<u><b>2.313.689</b></u>

## Toelichting op de balans: Materiële vaste Activa

	31-12-2019	31-12-2018	2019				31-12-2019		31-12-2019			
			Aanscherffprijs t/m 2018	Cumulatieve afschr. t/m 2018	Boekwaarde 31-12-2018	Investeringen	Desinvestering	Afschr.desinv.	Afschrijvingen	Aanscherffprijs 31-12-2019	Cumulatieve afschr. 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2019
<b>1. Materiële vaste activa</b>												
Apparatuur	18.136	21.435	63.456,13	42.031,28	21.434,85	3.395,00	0,00	0,00	6.694,30	66.861,13	48.725,58	18.135,55
Buifenspelmaterialaai	35.989	37.714	101.148,43	63.434,29	37.714,14	2.523,36	0,00	0,00	4.248,24	103.671,79	67.682,53	35.989,26
Gebouwen	196.321	202.671	254.000,00	51.329,29	202.670,71	0,00	0,00	0,00	6.350,00	254.000,00	57.679,29	196.320,71
Gebouwen - aanverwante zaken	17.747	15.148	33.740,38	18.592,75	15.147,63	4.464,88	0,00	0,00	1.865,12	38.205,26	20.457,87	17.747,39
Hardware	728.836	837.567	2.404.461,34	1.566.893,85	837.567,49	160.966,54	0,00	0,00	269.697,99	2.565.427,88	1.836.591,84	728.836,04
Inrichting speellokaal	40.825	46.684	102.409,38	61.584,29	40.825,09	1.073,63	0,00	0,00	3.654,48	103.483,01	65.238,77	38.244,24
Inventaris	32.191	46.684	243.510,60	196.826,22	46.684,38	544,50	0,00	0,00	15.037,57	244.055,10	211.863,79	32.191,31
Leermethoden	298.561	319.896	1.850.025,38	1.530.129,29	319.896,09	58.559,01	0,00	0,00	79.893,83	1.908.584,39	1.610.023,12	298.561,27
Meubilair	887.371,47	928.609	1.716.050,88	787.441,29	928.609,33	29.952,88	0,00	0,00	71.191,00	1.746.003,76	858.632,29	887.371,47
Ontwikkelingsmaterialaai	20.107	20.107	79.232,48	59.125,21	20.107,27	1.708,96	0,00	0,00	4.255,00	80.941,44	63.380,21	17.561,23
Schoolpleinrichting	217.565	206.612	237.276,48	19.711,15	217.565,33	830,00	0,00	0,00	11.783,65	238.106,48	31.494,80	206.611,68
Software	19.564	19.564,36	40.544,04	37.458,75	3.085,29	20.838,62	0,00	0,00	4.359,55	61.382,66	41.818,30	19.564,36
Overige activa	8.264	8.264,02	10.549,83	175,84	10.373,99	0,00	0,00	0,00	2.109,97	10.549,83	2.285,81	8.264,02
<b>totaaI materiële vaste activa</b>	<b>2.505.399</b>	<b>2.701.682</b>	<b>7.136.415,35</b>	<b>4.434.733,50</b>	<b>2.701.681,59</b>	<b>284.857,38</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>481.140,70</b>	<b>7.421.272,73</b>	<b>4.915.874,20</b>	<b>2.505.398,53</b>

## **Toelichting op de balans: Activa**

### Materiële vaste activa

De waarde van de vaste materiële activa is per eind 2019 gedaald met bijna €200.000. Ten opzichte van de investeringsbegroting voor 2019 is er €389.000 minder geïnvesteerd. Aan het begin van 2019 is kritisch naar de begroting gekeken en is deze naar beneden bijgesteld met ongeveer €250.000. Actueel zijn de investeringen dus nog veel lager uitgekomen. Gedeeltelijk zijn investeringen doorgeschoven naar toekomstige jaren, maar andere investeringen bleken niet langer nodig te zijn. Daarnaast worden methoden regelmatig digitaal aangeschaft, waardoor er een verschuiving zichtbaar is tussen afschrijvings- en softwarekosten.

### Vlottende activa

De vorderingen zijn ten opzichte van vorig jaar gedaald met €156.000. Er hebben met name een aantal mutaties plaatsgevonden bij de nog te ontvangen bedragen vanuit de verschillende MFA's. Het saldo van MFA Brede Vaart is gedaald van €204.000 naar €0. Met name het saldo met betrekking tot MFA Van Dam is nog hoog. De verwachting was dat dit bedrag grotendeels ontvangen zou zijn per eind 2019, maar dat is niet het geval. De verschillende partijen zijn hierover nog in gesprek.

De liquide middelen laten in 2019 een stijging zien van €264.000. Dit wordt veroorzaakt door de ontvangst van de extra bekostiging in december vanuit het convenant aanpak lerarentekort en de verhoging van de reguliere bekostiging. Deze baten zijn bedoeld voor de financiering van de nieuwe cao. De lasten liggen in 2020, waardoor een tegenbeweging zichtbaar zal zijn in 2020. Via de bestemmingsreserve worden deze baten gereserveerd voor de dekking van de gestegen loonkosten in 2020 als gevolg van de nieuwe cao. Om een goed beeld te krijgen van het verloop van de liquide middelen wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht op pagina 5.

## Toelichting op de balans: Passiva

### PASSIVA

	31-12-2019 €	31-12-2018 €
4. Eigen vermogen		
algemene reserve	2.366.636	2.837.897
Bestemmingsreserves	665.097	243.335
<b>Totaal eigen vermogen</b>	<b>3.031.733</b>	<b>3.081.232</b>

	Stand per 31-12-2018	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2019
<b>Algemene reserve publiek</b>	2.837.897	-471.261		2.366.636
<b>Bestemmingsreserves publiek</b>				
Reserve Herwaardering	111.990	-16.865	0	95.124
Reserve Kwaliteitsimpuls	8.563	-2.298	0	6.265
Reserve Passend Onderwijs	122.783	-112.604	0	10.178,60
Reserve Personeel	0	0	553.529	553.529
	<u>243.335</u>	<u>-131.768</u>	<u>553.529</u>	<u>665.097</u>
<b>Totaal eigen vermogen</b>	<u>3.081.232</u>	<u>-603.029</u>	<u>553.529</u>	<u>3.031.733</u>
<b>Totaal eigen vermogen</b>	<b>3.081.232</b>	<b>-603.029</b>	<b>553.529</b>	<b>3.031.733</b>

## Toelichting op de balans: Eigen vermogen

### Eigen vermogen

Het exploitatieresultaat van - €49.500 is als volgt verdeeld:

- Algemene reserve: onttrekking van €471.261
- Herwaarderingsreserve: onttrekking van €16.865
- Reserve kwaliteitsontwikkeling: onttrekking van €2.298
- Reserve Passend Onderwijs: onttrekking van €112.604
- Reserve Personeel: dotatie van €553.529

### Algemene reserve

De algemene reserve dient voornamelijk voor het opvangen van tegenvallende resultaten. Zonder de ontvangst van de extra bekostiging was het resultaat over 2019 €603.000 negatief geweest. Gedeeltelijk heeft dit resultaat betrekking op de inzet van middelen uit de bestemmingsreserves. Echter, het grootste deel, namelijk €471.261, niet en wordt dan ook op de algemene reserve in mindering gebracht. De extra baten zijn toegevoegd aan de bestemmingsreserve personeel.

### Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves worden gevormd door het bestuur en de termijnen waarop ze aangewend worden verschilt per reserve.

### Reserve herwaardering

Bij de 0-meting in 2006 zijn de onderwijsmiddelen, inventaris, meubilair, computers etc. geïnventariseerd en uitgedrukt in een geldwaarde. Hiervoor werd een herwaarderingsreserve gevormd. Jaarlijks wordt deze reserve verminderd met de afschrijvingskosten van de geïnventariseerde middelen. De onttrekking van €16.865 betreft de reguliere afschrijvingslast van deze middelen.

#### *Reserve kwaliteitsontwikkeling*

De reserve kwaliteitsimpuls is in 2011 ontstaan en bestaat alleen nog uit de afschrijvingslasten van activa aangeschaft vanuit een kwaliteitsimpuls. Over 2019 waren de afschrijvingskosten €2.298.

#### *Reserve Passend Onderwijs*

Per ultimo 2014 is de bestemmingsreserve Passend Onderwijs gevormd. Deze reserve diende oorspronkelijk als buffer voor onvoorziene uitgaven voor passend onderwijs. De opbouw van deze reserve bestaat voor een groot deel uit eenmalige overdrachten vanuit de reserves van de oude samenwerkingsverbanden. Al een aantal jaren wordt het niet meer als noodzakelijk gezien om deze buffer in stand te houden en wordt het geld op basis van onderliggende plannen beschikbaar gesteld voor Passend Onderwijs op de scholen. In 2019 is er bijna €113.000 onttrokken aan deze reserve. Dit betreft het negatieve resultaat op Passend Onderwijs. Er was een negatief resultaat begroot van €87.000 in verband met de inzet van extra middelen uit de reserve voor de maatwerktrajecten op de scholen. De overschrijding van het begrote resultaat is ontstaan door hogere uitgaven aan leerlingarrangementen voor extra ondersteuning. Voor de planjaren is er dan nog €10.000 beschikbaar, maar hiervoor zijn nog geen extra uitgaven gepland. Dit blijft als buffer voor extra ondersteuningskosten op de balans staan.

#### *Reserve personeel*

Per eind 2018 is de voormalige bestemmingsreserve personeel beëindigd. Met de ontvangst van de extra baten ten behoeve van de loonkosten in 2020 is er weer aan deze reserve gedoteerd. Vanuit het convenant aanpak tekort leerkrachten is er in december 2019 een bedrag ontvangen van €275.121. Daarnaast is in 2019 na de definitieve vaststelling van de bekostiging 2018/2019 een extra bate binnengekomen van €178.640 en is de bekostiging 2019/2020 opgehoogd met €265.000, waarvan 5/12<sup>e</sup> deel is toegerekend aan 2019 (€110.395). Ter hoogte van deze ontvangen middelen is een bestemmingsreserve gevormd met uitzondering van een bedrag van €77.000 wat is ingezet ter compensatie van de gestegen pensioenpremies in 2019. In totaal is hiermee een bedrag van €553.529 toegevoegd aan de reserve personeel. Dit bedrag zal naar verwachting volledig ingezet worden in 2020 ten behoeve van de financiering van de verhoogde loonkosten als gevolg van de nieuwe cao.



## Toelichting op de balans: Voorzieningen

			31-12-2019	31-12-2018	
			€	€	
<b>5. Voorzieningen</b>					
Voorzieningen			1.527.794	1.289.603	
	Stand per 31-12-2018 €	Dotaties 2019 €	Onttrekkingen 2019 €	Vrijval 2019 €	Stand per 31-12-2019 €
<b>Overige voorzieningen</b>					
Onderhoudsvoorziening	1.012.322	438.741	244.821	0	1.206.243
Jubileumvoorziening	138.515	43.497	0	44.446	137.566
Overige voorzieningen	138.765	183.985	0	138.765	183.985
	<b>1.289.603</b>	<b>666.223</b>	<b>244.821</b>	<b>183.211</b>	<b>1.527.794</b>

De voorzieningen bestaan uit de voorziening groot onderhoud, de jubileumvoorziening en de overige voorzieningen.

Aan de onderhoudsvoorziening zijn dotaties en onttrekkingen gedaan op basis van de meerjarenonderhoudsplannen. In 2019 zijn de uitgaven lager geweest dan de dotaties, waardoor de omvang van de voorziening is gestegen.

Aan de jubileumvoorziening is een bedrag van €44.446 onttrokken in 2019. De werkelijke kosten bedroegen in 2019 €43.497. Daarnaast heeft er een extra vrijval plaatsgevonden van €949 vanwege een iets lagere benodigde voorziening dan per eind 2018. Op basis van de samenstelling van het personeelsbestand, rekening houdend met dienstjaren onderwijs en blijfkansen, is de nieuwe stand van de voorziening vastgesteld op €137.566.

Onder de overige voorzieningen vallen de volgende 2 voorzieningen:

1. Voorziening langdurig zieken: deze voorziening is per eind 2018 voor het eerste gevormd als gevolg van de uittreding uit het Vervangingsfonds. Voor de dekking van de loonkosten van langdurig zieken, waarvan niet verwacht wordt dat zij nog gaan terugkeren in het arbeidsproces, is eind 2018 een bedrag gedoteerd van €138.765. Door vertraging in een aantal trajecten zijn de werkelijk kosten in 2019 wat hoger geweest, namelijk €173.000. De volledige voorziening is dan ook vrijgevalen in 2019. Ten behoeve van toekomstige loonkosten is per eind 2019 opnieuw aan de voorziening gedoteerd. Hierbij gaat het om een bedrag van €150.000.
2. Voorziening personeel overig: ten behoeve van personeel waarvan in 2019 al bekend was dat zij in 2020 de organisatie met een vaststellingsovereenkomst gaan verlaten en tot die tijd zijn vrijgesteld van werk is een bedrag gedoteerd van €21.000. Daarnaast is er een dotatie gedaan ter hoogte van €12.985 ten behoeve van te verrekenen WW-kosten met betrekking tot door het Participatiefonds negatief getoetsten.

## Toelichting op de balans: Langlopende schulden

				31-12-2019 €	31-12-2018 €	
<b>6. Langlopende schulden</b>						
<b>Langlopende schulden</b>				<b>222.918</b>	<b>226.680</b>	
	Saldo lening 31-12-2018 €	Aangevane leningen o/g 2019 €	Aflossingen €	Saldo lening 31-12-2019 €	Rente Percentage %	Resterende looptijd in jaren
<b>Overige langlopende schulden</b>						
Lening Gemeente Bergambacht	226.680	0	3.762	222.918	4,01	31

Dit betreft een lening welke wordt afbetaald in 40 jaar op basis van annuïteitenmethode. Er wordt jaarlijks een bedrag voor aflossing en rente betaald ter grootte van € 12.852. Voor 2020 zal de aflossing € 3.913 bedragen.

De langlopende schulden hebben betrekking op een lening door de gemeente Krimpenerwaard.

Door de toenmalige gemeente Bergambacht is in 2010 een lening verstrekt van €254.000 ter financiering van de uitbreiding en verbouwing van de ruimte van een locatie van Kern Kinderopvang Randstad B.V. Deze ruimte is een onderdeel van de locatie Kiezel & Kei. De lening dient in 40 jaar door middel van een annuïteit afgelost te worden en hiervoor is een vast rentepercentage vastgesteld van 4,01% voor de gehele looptijd. De jaarlijkse aflossingen en rentebedragen worden door de stichting doorbelast aan Kern Kinderopvang Randstad B.V. Ultimo 2019 bedraagt de restschuld €222.918. De aflossingsverplichting wordt opgeschort indien de ruimte, ondanks inspanning om te verhuren, niet verhuurd kan worden en er geen huurinkomsten worden genoten door de school. Dit geldt tevens voor de renteverplichting.

## Toelichting op de balans: Kortlopende schulden

De kortlopende schulden zijn €274.000 lager dan per eind 2018. Zowel de crediteuren als de nog te betalen kosten zijn gedaald. Per eind 2018 stond er nog een groot saldo open ten aanzien van MFA Vogelweide, maar in 2019 is dit fors teruggebracht.

Onder de nog te besteden subsidies vallen bedragen vanuit de subsidie muziekonderwijs, Nuffic en zijinstroom.

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	€	€
<b>7. Kortlopende schulden</b>		
Crediteuren	211.389	307.379
Belasting en premies sociale verzekeringen	531.768	551.175
Schulden terzake van pensioenen	166.275	105.574
<i>Overige kortlopende schulden</i>		
Nog te betalen VF+PF	23.140	76.822
Salarisbetaling 13e run	20.520	12.563
	<u><b>43.661</b></u>	<u><b>89.385</b></u>
<i>Overlopende passiva</i>		
Nog te betalen kosten	101.080	142.738
Nog te betalen kosten MFA de Spil	44.939	49.303
Nog te betalen kosten MFA het RAK	13.940	1.435
Nog te betalen kosten MFA Vogelweide	2.635	151.075
Nog te betalen kosten MFA Krimpen	1.939	0
Vakantiegeld +Eindejaarsuitkering	376.404	367.661
Reservering soc.lasten	56.461	55.149
Nog te besteden subsidies	45.527	45.908
Vooruit ontvangen bedragen	37.370	40.155
	<u>680.294</u>	<u>853.424</u>
<b>Totaal kortlopende schulden</b>	<u><b>1.633.387</b></u>	<u><b>1.906.938</b></u>

## Opgave doelsubsidies

### G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing	Datum	Bedrag van de toewijzing €	Ontvangen t/m verslagjaar €	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond?
Lerarenbeurs 03DVPrins Claus	928128-01		20-9-2018	12092,80	12092,80	Ja
Lerarenbeurs 086F Prinses Irene	928379-01		20-9-2018	19348,48	19348,48	Ja
Lerarenbeurs 108H De Vlieger	928516-01		20-9-2018	12092,80	12092,80	Ja
Lerarenbeurs 18DU Kiezel en Kei	929208-01		20-9-2018	5592,92	5592,92	Ja
Lerarenbeurs 18DU Kiezel en Kei	1006997-01		23-9-2019	5.592,92	5.592,92	Nee
Subsidie zij-instroom 08FF Koningin Emma	1000194-01		21-6-2019	20000,00	20000,00	Nee
Subsidie zij-instroom 13UJ Koningin Wilhelmina	1000197-01		21-9-2019	20000,00	20000,00	Nee
				<b>Totaal</b>	<b>94.719,92</b>	<b>94.719,92</b>

per beschikking lerarenbeurs

19

### Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

#### G2.A. Afopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing	Datum	Bedrag van de toewijzing €	Ontvangen t/m verslagjaar €	Totale kosten €	Te verrekenen ultimo verslagjaar €
				<b>Totaal</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>

#### G2.B. Doortopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag van de toewijzing €	Saldo 31-12-2019 €	Ontvangen in verslagjaar €	Lasten in verslagjaar €	Totale kosten 31-12-2019 €	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar €
				<b>Totaal</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>

## **Niet uit de balans blijkende verplichtingen**

### **Contracten**

- Konica Minolta: 01-03-2018 – 28-02-2022: €72.000 per jaar
- Nevli Vastgoed: 01-01-2018 – 31-12-2022: €47.190 per jaar

### **Duurzame inzetbaarheid**

In de cao PO is in artikel 8A.a in het kader van de duurzame inzetbaarheid de mogelijkheid opgenomen om uren op te sparen. Voor de gespaarde uren dient, indien deze in uren of in geld opgenomen zullen worden, een voorziening gevormd te worden. Hiertoe dienen tussen de werkgever en werknemer individuele afspraken gemaakt te worden. De basis voor het vaststellen van de hoogte van de voorziening is het aantal uren die medewerkers van 57 jaar en ouder op basis van een plan hebben gespaard. Er zijn op dit moment geen medewerkers in de organisatie, die een spaarplan hebben ingediend. Er is in 2019 dan ook geen voorziening gevormd.

## Toelichting op de staat van baten en lasten: Baten

### Baten

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
<b>1. Rijksbijdrage Ministerie van OCW</b>			
Personele bekostiging	11.037.760	10.821.627	11.156.018
Personele bekostiging groei	71.911	50.000	44.646
Materiële instandhouding	2.324.416	2.319.547	2.349.959
Materiële bekostiging groei	6.082	0	0
Personeels- arbeidsmarkt	2.528.885	2.395.952	2.124.325
Prestatiebox	549.595	537.574	522.291
Vergoeding Samenwerkingsverbanden	673.352	676.697	742.456
Verrekening Uitkeringskosten DUO	-1.734	0	-30.695
Bekostiging Vreemdelingen	19.189	0	45.388
Overige subsidies OCW	50.988	28.657	78.625
Extra Baten	275.121		
Bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	114.667		
Baten vreemdelingen	0	0	9.480
<b>Totaal Rijksbijdrage Ministerie van OCW</b>	<b>17.650.231</b>	<b>16.830.054</b>	<b>17.042.493</b>
<b>2. Overige overheidsbijdragen en -subsidies</b>			
Gemeentelijke bijdragen subsidies	83.696	90.014	90.013
<b>Totaal overige overheidsbijdragen</b>	<b>83.696</b>	<b>90.014</b>	<b>90.013</b>
De post gemeentelijke bijdragen betreft de subsidie schoolbegeleiding van de diverse gemeentes.			
<b>3. Overige baten</b>			
Ouderbijdragen	0	0	0
Detacheringsbaten	50.629	43.854	63.577
Vehuur opbrengsten	94.007	81.426	82.606
Bijdragen derden/sponsoring	0	2.000	2.193
Overige	71.297	42.099	128.593
<b>Totaal overige baten</b>	<b>215.932</b>	<b>169.379</b>	<b>276.970</b>
<b>Totaal baten</b>	<b>17.949.859</b>	<b>17.089.446</b>	<b>17.409.476</b>

### Toelichting op de staat van baten en lasten: Baten

Geheel 2019 is er onzekerheid geweest over de ontwikkeling van de nieuwe cao en de daarbij horende baten. In januari 2020 is de cao definitief rondgekomen en kon er geadviseerd worden over de verwerking van de reeds in 2019 ontvangen extra baten. Dit heeft geleid tot een zeer positieve bijstelling van het resultaat, maar zal in 2020 een negatief effect hebben. Daarnaast waren er eerder in het jaar al mutaties op de bekostiging als gevolg van de compensatie van de gestegen pensioenpremies, de verhoging van de werkdrukmiddelen per schooljaar 2019/2020 en de aanpassing van de bekostiging onderwijsachterstandenbeleid.

Met alle mutaties zijn de totale baten €860.000 hoger geworden dan was begroot. Hiervan wordt €820.000 veroorzaakt door de Rijksbijdragen.

#### Rijksbijdragen

De stijging van de Rijksbijdragen met €820.000 is als volgt te verklaren:

- Personele bekostiging regulier: + €216.000. Ten opzichte van de begroting is de personele bekostiging in eerste instantie gedaald vanwege de verschuiving van de bekostiging onderwijsachterstandenbeleid. Vervolgens zijn de baten weer toegenomen met €289.000, waarvan €77.000 is gebruikt voor de compensatie van de gestegen pensioenpremies.
- Bekostiging onderwijsachterstandenbeleid: + €115.000; vanaf schooljaar 19/20 is het onderwijsachterstandenbeleid geen onderdeel meer van de reguliere personele bekostiging, maar is dit een aparte bekostiging. De schoolgewichten worden vanaf het nieuwe schooljaar centraal vastgesteld op basis van nieuwe criteria. Voor de stichting betekent dit een daling van de baten van bijna €75.000, maar vanwege de overgangsregeling is dit voor schooljaar 2019/2020 beperkt tot €8.500. In de begroting was er rekening was gehouden met een sterkere daling van de baten.
- Personele bekostiging Personeels- en Arbeidsmarktbeleid: + €133.000, waarvan verhoging werkdrukmiddelen ter hoogte van €80.000.
- Groeibekostiging: + €28.000; in de begroting was een bate opgenomen van €50.000.
- Prestatiebox: + €12.000
- Bijzondere bekostiging asielzoekers- en/of overige vreemdelingenkinderen: + €19.000; in de begroting waren hiervoor geen baten opgenomen.
- Overige subsidies: + €22.000; er is €20.000 aan subsidie voor zijinstromers vrijgevallen in de baten. Hier staan kosten van de betreffende zijinstromers tegenover. De rest betreft de subsidie lerarenbeurs.
- Aanvullende bekostiging vanuit het convenant aanpak lerarentekort: + €275.000; in 2019 zijn er eenmalig middelen aan het onderwijs toegekend ter hoogte van €150 mln. Dit is in 2019 uitgekeerd als een bedrag per leerling, namelijk €99,25. In 2020 wordt een deel van dit bedrag nog verrekend ten gunste van het (V)SO en SBO. Voor Onderwijs Primair komt dit neer op een correctie van €38.000.

De materiële baten, de subsidie lerarenbeurzen en de baten vanuit de samenwerkingsverbanden zijn redelijk conform de begroting.

De verhoging van de reguliere bekostiging 18/19 en 19/20, verlaagd met de extra pensioenlasten, en de aanvullende bekostiging vanuit het convenant aanpak lerarentekort zijn toegevoegd aan de bestemmingsreserve personeel. In totaal gaat het om een bedrag van €554.000 en is als volgt opgebouwd:



<b>Personele bekostiging:</b>		<b>2019</b>
- verhoging 18/19	178.640	178.640
- verhoging 19/20	264.949	110.395
	443.589	289.036
Inzet t.b.v. verhoging pensioenpremie		-76.808
<b>Restant opnemen in bestemmingsreserve</b>		<b>212.228</b>
<b>Personeels- en arbeidsmarktbeleid:</b>		<b>2019</b>
- verhoging 18/19	39.932	39.932
- verhoging 19/20	62.996	26.248
	102.928	66.181
<b>Opnemen in bestemmingsreserve</b>		<b>66.181</b>
<b>Bijzondere bekostiging convenant aanpak lerarentekort:</b>		
- Toekenning 2019		275.121
- Verrekening in 2020 t.b.v. (V)SO		-38.281
		236.840
<b>Opnemen in bestemmingsreserve</b>		<b>275.121</b>
<b>Totaal toevoeging aan bestemmingsreserve:</b>		<b>553.529</b>

Tegenover deze bestemmingsreserve komen in 2020 de volgende loonkosten:

- Eenmalige uitkering van 33% van het maandloon (februari).
- Eenmalige uitkering van €875 naar rato van de werktijdfactor (februari).
- Aanpassing loonschalen directie en onderwijsassistenten per augustus 2020.
- Verrekening baten vanuit convenant aanpak lerarentekort.

Voor de eenmalige uitkeringen is ongeveer een bedrag van €480.000 nodig. Rekening houdend met de verrekening van de baten blijft er dan nog een bedrag van €35.000 over voor overige extra kosten.

De loonsverhoging van 4,5% per januari 2020 wordt gedeeltelijk gefinancierd vanuit de huidige bekostiging. In de begroting was al gerekend met een verhoging van 2,3%, die ook al is opgenomen in de huidige regeling. De rest van de loonstijging wordt bekostigd uit de verhoging van de bekostiging 19/20 en 20/21; de aangepaste regelingen zullen volgen in resp. september en oktober 2020.

#### Overige overheidsbijdragen

De overige overheidsbijdragen betreffen gemeentelijke subsidies, waarvan de belangrijkste de subsidie voor leerlingbegeleiding van de gemeente Krimpenerwaard betreft. Een vereiste bij deze subsidie is dat de organisatie zelf ook een investering doet. Jaarlijks wordt hierover verantwoording afgelegd aan de betreffende gemeente. In 2019 zijn de baten €6.000 lager dan was begroot. Verondersteld was dat er conform 2018 een subsidie vanuit de gemeente Oudewater voor taalondersteuning zou komen, maar dat is niet het geval geweest.

#### Overige baten

Ook de overige baten zijn ruim hoger geëindigd dan begroot (+ €47.000). Onder de overige baten zijn detachingsbaten (+ €7.000), verhuuropbrengsten (+ €13.000), sponsoring (-/- €2.000) en overige baten (+€29.000) opgenomen. Onder de overige baten vallen een aantal subsidies, waaronder muzieksubsidies (€9.000) en de subsidie vanuit Nuffic (€1.000). Daarnaast is er vanuit een rechtszaak een bedrag binnengekomen van ruim €16.000.

## Toelichting op de staat van baten en lasten: Personeelslasten

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Brutolonen en salarissen	10.146.959		10.078.030
Sociale lasten	1.787.612		2.340.669
Pensioenlasten	1.603.025		1.340.430
Loonkosten inclusief werkgeverslasten	13.537.596	13.269.325	13.759.129
Uitkeringen UWV en VF	-246.046	-	-521.025
Totaal loonkosten	13.291.550	13.269.325	13.238.104
Dotatie/vrijval personele voorzieningen	44.271	-	151.498
Extern personeel	671.826	493.775	1.098.511
Bedrijfsgezondheidszorg	31.056	31.400	48.593
Opleidingskosten	217.063	266.426	468.963
Overige	165.411	86.328	170.370
Totaal overige personele lasten	1.129.625	877.929	1.937.935
<b>Totale personeelslasten</b>	<b>14.421.175</b>	<b>14.147.254</b>	<b>15.176.038</b>

Ten opzichte van 2018 zijn de loonkosten iets gestegen, maar laten de overige personele lasten een forse daling zien. De sociale lasten zijn gedaald doordat de stichting per 2019 eigen risicodragers voor het Vervangingsfonds is geworden. De premie aan het VF ligt hierdoor veel lager. De pensioenlasten laten wel een stijging zien ten opzichte van 2018. Enerzijds is dit het gevolg van de gestegen premies, maar daarnaast zijn de loonkosten gestegen voor vervangingen (als gevolg van ERD) en vanwege personele inzet vanuit de verhoogde werkdrukmiddelen.

De overschrijding van de begroting op de personeelslasten met €274.000 is de grootste negatieve afwijking ten opzichte van de begroting. Door het positieve resultaat op ERD van €139.000 is de afwijking op de loonkosten beperkt (+ €22.000). In de begroting is uitgegaan van een nulsaldo op ERD. Hier staat wel een hogere dotatie aan de voorziening langdurig zieken tegenover. In de begroting was er vanuit gegaan dat de vrijval uit de voorziening voldoende zou zijn om de dotatie te compenseren, maar dit is niet het geval geweest.

Wordt het resultaat op ERD buiten beschouwing gelaten dan is er sprake van een negatief verschil van €161.000 op de loonkosten. Dit is als volgt te verklaren:

- Reguliere formatie: + €169.000; met name veroorzaakt door de stijging van de pensioenpremies en de inzet van de hogere werkdrukmiddelen op personeel.
- Positief verschil op UWV-baten (ziektewet en zwangerschap): -/- €49.000
- Hogere kosten voor ouderschapsverlof: + €21.000
- Minder uitgaven aan vervanging eigen rekening (geen ziektevervanging): -/- €28.000
- Kosten zijinstromers: + €52.000; hier staat een vrijval van €20.000 aan subsidie tegenover.
- Baten VF als gevolg van afrekening 2018: -/- €41.000
- Kosten voor Maatwerktrajecten: + €41.000; hiervoor was budget opgenomen onder de administratie- en beheerlasten, omdat bij de opstelling van de begroting nog niet duidelijk was waaraan dit besteed zou worden.

Op de overige personele lasten is sprake van een groter negatief verschil ten opzichte van de begroting, namelijk €252.000. De oorzaak hiervan ligt bij een aantal kostensoorten:

- Mutaties personele voorzieningen: + €44.000
- Inhuur van extern personeel: + €178.000
- Opleidingskosten: -/- €49.000
- Overige personele lasten: + €79.000

#### *Mutaties voorzieningen*

Per eind 2018 is een nieuwe voorziening voor langdurig zieken gevormd. Doordat de stichting per 1 januari 2019 eigen risicodragers voor ziektevervangings is geworden, werd deze voorziening noodzakelijk. In de voorziening zijn kosten opgenomen van medewerkers, die naar verwachting niet meer terug zullen keren in hun baan. Er is een bedrag van €139.000 gedoteerd. De werkelijke kosten zijn €34.000 hoger geworden door vertraging in trajecten en betaling van een transitievergoeding. Per eind 2019 is er opnieuw gedoteerd aan de voorziening, namelijk €150.000. Naast deze dotatie is er ook nog €34.000 gedoteerd aan overige personele voorzieningen. Dit heeft betrekking op een medewerker, die per mei 2020 met een vaststellingsovereenkomst uit dienst zal gaan en tot die tijd is vrijgesteld van werk en op nog te verrekenen kosten van voor het Participatiefonds negatief getoetst.

Met betrekking tot de voorziening jubilea ligt de dotatie per ultimo 2019 €1.000 lager dan de vrijval over 2019 als gevolg van jubileumuitkeringen.

#### *Extern personeel*

Ondanks de daling van de externe personeelslasten ten opzichte van 2018, is de begroting van 2019 wel overschreden. De oorzaak betreft met name uitgaven aan de voltijds hoogbegaafdenvoorziening in Oudewater en extra kosten voor inhuur van interim-directeuren. De nadruk van de externe kosten ligt op de periode januari t/m juli 2019. Per schooljaar 19/20 is van de meeste externen afscheid genomen en zijn functies weer intern ingevuld. De externe kosten voor de voltijds HB-voorziening zijn nog wel doorgelopen in het nieuwe schooljaar, maar wel met een afbouw van uren. In 2020 is dit nog verder naar beneden bijgesteld.

#### *Opleidingskosten*

In 2019 zijn de uitgaven aan opleidingen zowel op schoolniveau als bovenschools binnen het budget gebleven. In de loop van 2019 is het onderwijsaanbod vanuit de eigen Onderwijs primair Academie steeds groter geworden, waardoor er meer intern geschoold kan worden. Vanaf 2020 wordt er ook ingezet op e-learning wat voor elke medewerker beschikbaar zal komen. In 2019 hebben alle medewerkers kunnen deelnemen aan het nationaal onderwijscongres. De kosten hiervan zijn verwerkt onder de overige personele lasten en leidt bovenschools tot een overschrijding van €21.000.

#### *Overige personele lasten*

Zoals hiervoor is aangegeven zijn de kosten van het onderwijscongres hier meegenomen en veroorzaken een deel van de overschrijding. Daarnaast zijn er kosten voor reïntegratietrajecten en outplacementvergoedingen gemaakt, waardoor er €19.000 aan meerkosten is gemaakt. Dit wordt binnen de bovenschoolse HR-begroting wel gecompenseerd door lagere advieskosten. Tot slot zijn er vanwege een ontslagtraject extra kosten gemaakt en is er een schuld ontstaan als gevolg van nog te verrekenen WW-kosten (negatief getoetst PF).

## Toelichting op de staat van baten en lasten: Afschrijvingskosten

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
<b>5. Afschrijvingen op materiële vaste activa</b>			
Gebouwen	8.215	10.814	7.833
Inventaris en apparatuur	366.980	371.631	352.009
Overige materiële activa	13.894	15.924	10.599
Leermiddelen	92.052	102.571	92.903
<b>Totaal afschrijvingen</b>	<b>481.141</b>	<b>500.939</b>	<b>463.345</b>

De afschrijvingskosten zijn €20.000 lager dan de begroting uitgekomen op €481.000. Er was voor 2019 een investeringsbegroting van €674.000, maar actueel is er voor een bedrag van €285.000 aan investeringen gedaan. Aan het begin van het jaar is aan alle budgethouders gevraagd om kritisch naar de eigen investeringsbegroting te kijken en bij te sturen waar mogelijk. Dit leverde al snel een bijstelling van €250.000 op de investeringen op. Uiteindelijk is er nog veel minder geïnvesteerd. Voor een deel zijn investeringen doorgeschoven naar 2020, maar er zijn ook diverse investeringen niet nodig gebleken. Tot slot zijn diverse methoden digitaal vervangen, waardoor afschrijvingskosten zijn vervangen door licentiekosten.

## Toelichting op de staat van baten en lasten: Huisvestingslasten

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
<b>6. Huisvestingslasten</b>			
Huur	99.557	49.000	107.805
Dotatie onderhoudsvoorziening	438.741	438.741	390.000
Dotatie onderhoudsvoorziening externe partijen	165.925	178.928	204.186
Onderhoud	74.641	44.550	61.122
Energie en water	262.755	192.785	199.509
Schoonmaakkosten	360.861	334.167	354.729
Heffingen	67.603	41.066	45.811
	<u>1.470.084</u>	<u>1.279.237</u>	<u>1.363.162</u>
Tuinonderhoud	7.226	5.800	4.054
Bewaking/beveiliging	9.922	4.901	5.580
Overige huisvestingslasten	17.170	70.713	63.219
Totaal overige huisvestingslasten	<u>34.318</u>	<u>81.414</u>	<u>72.853</u>
<b>Totaal huisvestingslasten</b>	<b><u>1.504.402</u></b>	<b><u>1.360.651</u></b>	<b><u>1.436.015</u></b>

De huisvestingslasten zijn €144.000 hoger geworden dan begroot. Tussentijds was de prognose al wat opgehoogd met name vanwege hogere kosten voor energie, schoonmaak en klein onderhoud. Na afloop van 2019 zijn vanuit de diverse MFA's (multifunctionele accommodaties) afrekeningen gekomen. Deze brachten nog veel onverwachte kosten met zich mee. De kosten van energie, schoonmaak en publiekrechtelijke heffingen zijn hierdoor nog verder gestegen dan waarmee in de prognose al rekening werd gehouden. Voor 2020 zijn er afspraken gemaakt ten aanzien van tussentijdse prognoses vanuit de MFA's om te voorkomen dat er pas na afloop van een jaar duidelijk is welke kant de kosten op gaan.

## Toelichting op de staat van baten en lasten: Overige lasten

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
<b>7. Overige lasten</b>			
Deskundigenadvies	370.001	343.013	409.441
Accountantskosten	37.857	20.750	29.876
Telefoon- en portokosten e.d.	23.614	9.500	12.231
PR & Marketing	7.945	7.140	7.392
Overige administratie en beheer	7.107	12.090	7.154
<b>Totaal administratie- en beheer lasten</b>	<b>446.523</b>	<b>392.493</b>	<b>466.094</b>
Inventaris	13.275	11.350	19.742
ICT apparatuur	12.557	15.480	19.426
Overige ICT kosten	62.599	62.346	59.989
Bibliotheek/mediatheek	377	6.250	3.296
Reproductiekosten	89.252	78.000	73.628
Internetkosten	31.833	25.300	30.744
Leermiddelen	326.820	249.000	324.254
ICT software	315.272	277.260	295.074
<b>Totaal inventaris, apparatuur en leermiddelen</b>	<b>851.985</b>	<b>724.986</b>	<b>826.153</b>
Representatiekosten	13.581	11.260	21.016
Buitenschoolse activiteiten	44.003	19.200	35.048
Contributies	31.097	26.988	25.199
Abonnementen	9.587	7.950	15.185
Medezeggenschapsraad	16.995	42.942	18.424
Onkostenvergoeding raad van toezicht	36.858	40.000	66.936
Verzekeringen	13.689	12.600	12.409
Culturele vorming	45.740	49.364	46.443
Testen en toetsen	9.628	23.500	26.372
Kantinekosten	22.196	19.800	22.559
Kabel tv	614	1.575	512
Overige lasten	37.394	25.250	25.711
<b>Totaal overige lasten</b>	<b>281.382</b>	<b>280.429</b>	<b>315.813</b>
<b>Totaal overige lasten</b>	<b>1.579.890</b>	<b>1.397.908</b>	<b>1.608.060</b>

In totaal laten de overige lasten een overschrijding van de begroting zien van €182.000. In de prognose was al rekening gehouden met een stijging van de kosten, maar actueel is daar nog €50.000 bijgekomen. De overschrijding wordt veroorzaakt door:

- Administratie- en beheerlasten: + €54.000
- Inventaris, apparatuur en leermiddelen: + €127.000
- Overige: + €1.000

### Administratie- en beheerlasten

De belangrijkste afwijkingen zijn:

- Uitbestede diensten: -/- €92.000; onder de uitbestede diensten waren uitgaven begroot voor de maatwerktrajecten vanuit passend onderwijs op de scholen. In schooljaar 2018/2019 kon elke school hiervoor een aanvraag doen. Actueel is dit vooral uitgegeven aan salarissen en leermiddelen.
- Schoolbegeleidingsdiensten: + €72.000; hier staan baten vanuit de samenwerkingsverbanden tegenover.
- Advieskosten: + €46.000; met name bovenschools zijn er diverse juridische trajecten geweest, die tot bovenbudgettaire uitgaven hebben geleid.
- Accountantskosten: + €17.000; de kosten over 2018 zijn door extra aangevraagde onderzoeken hoger geweest dan in de cijfers van 2018 was voorzien. Deze meerkosten zijn in 2019 in het resultaat meegenomen.
- Telefoon: + €14.000; stichtingsbreed is de vaste telefonie vervangen. Dit was in de begroting niet opgenomen.

### *Inventaris, apparatuur en leermiddelen*

De belangrijkste afwijkingen zijn:

- Softwarekosten: + €38.000; meer digitale methoden en daardoor lagere investeringen
- Internetkosten: + €7.000
- Leermiddelen: + €78.000; dit is inclusief kosten voor Plus met Lev!, deeltijd HB-voorziening, en kosten voor maatwerktrajecten. Beide waren begroot onder de uitbestede diensten.
- Reproductie: + €11.000; door het werken met digitale methoden blijkt er meer geprint te worden.
- Mediatheek/bibliotheek: -/- €6.000

### *Overige*

De belangrijkste afwijkingen zijn:

- Testen en toetsen: -/- €14.000
- Vergoeding MR/OR/GMR: -/- €26.000; vergoeding GMR valt gedeeltelijk onder de personeelskosten en in totaal is er minder nodig geweest dan in de begroting was voorzien
- Contributies: + €4.000
- Externe activiteit: + €25.000; hier staat gedeeltelijk de vrijval van de muzieksubsidies tegenover. Daarnaast zijn er kosten voor schooljudo gemaakt. Hiervoor is in 2019 bij de gemeente Krimpenerwaard een subsidie aangevraagd en toegewezen. Deze subsidie is bedoeld voor 2020, maar een aantal scholen heeft in 2019 al de uitgaven gedaan. Ten aanzien van de subsidie zal bekeken worden of de betreffende scholen in 2020 nogmaals voor schooljudo zullen kiezen. Is dit niet het geval dan zal (een deel van) de subsidie terugbetaald moeten worden in 2020.
- Overige onderwijskosten: + €12.000; kosten van de schakelklas en overheveling van een deel van de bekostiging van een leerling, die naar een andere school binnen een andere stichting is gegaan.



**Accountantshonorarium**

		<b>2019</b>		<b>2018</b>
	Specificatie honorarium			
4.4.1.1	Onderzoek jaarrekening	24.305		29.876
4.4.1.2	Andere controleopdrachten	13.552		
4.4.1.3	Fiscale adviezen			
4.4.1.4	Andere niet-controle diensten			
		<b><u>37.857</u></b>		<b><u>29.876</u></b>

## Toelichting op de staat van baten en lasten: Financiële baten en lasten

De ontvangen financiële baten over 2019 betreffen de rentebaten over de spaargelden bij de ABN Amro bank en zijn over 2019 nog maar €488 geweest. In de begroting was uitgegaan van €0.

De rentelasten hebben te maken met de langlopende lening bij de gemeente Krimpenerwaard. Een verdere toelichting op deze lening wordt gegeven in het bestuursverslag. De overige financiële lasten betreffen de bankkosten en kosten van het gebruik van de Simplified cards.

### 8. Financiële baten en lasten

#### Financiële baten

Rentebaten

Overige financiële baten

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Rentebaten	488	0	1.652
Overige financiële baten			0
	488	0	1.652

#### Financiële lasten

Rentelasten

Overige financiële lasten

Rentelasten	9.090	8.939	9.458
Overige financiële lasten	4.148	0	4.439
	13.238	8.939	13.897

#### Saldo financiële baten en lasten

	<b>-12.750</b>	<b>-8.939</b>	<b>-12.245</b>
--	----------------	---------------	----------------

## Verbonden partijen

Naam	Juuridische vorm 2019	Statuairc zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2019	Resultaat jaar 2019	Art.2.403 BW	Deelname	Consolidatie
MFA Krimpen aan de Lek	Vereniging	Krimpen aan de Lek	4	0	0	ja	nvt	Nee
MFA Vogelweide	Vereniging	Schoonhoven	4	0	0	ja	nvt	Nee
VVE Vogelweide	Vereniging	Schoonhoven	4	0	0	ja	nvt	Nee
VVE het Rak	Vereniging	Gouderak	4	0	0	ja	nvt	Nee
VVE de Spil	Vereniging	Ouderkerk a/d IJssel	4	0	0	ja	nvt	Nee
VVE scholencomplex van Dam	Vereniging	Montfoort	4	0	0	ja	nvt	Nee
VVE Brede Vaart	Vereniging	Linschoten	4	0	0	ja	nvt	Nee
Cultuurhuis Oudewater	Stichting	Oudewater	4	0	0	ja	nvt	Nee
MFA Haastrecht "Blik in de toekomst"	Stichting	Gouda	4	0	0	ja	nvt	Nee

### Samenwerkingsverbanden

Naam	Juuridische vorm 2019	Code activiteiten
Passenderwijs	Stichting	4
Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Midden Holland	Stichting	4

## Vermelding bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen

De WNT is van toepassing op Stichting Onderwijs Primair. Het voor Stichting Onderwijs Primair toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 138.000 (Regeling OCW-sectoren 2019 klasse C).

Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld door de RvT:

Gemiddelde totale baten	4
Gemiddeld aantal studenten	3
Gewogen aantal onderwijssoorten	1
Totaal aantal complexiteitspunten	8

### 1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13<sup>e</sup> maand van de functievervulling.

Gegevens 2019	
bedragen x C 1	E.P. Augustijn
<b>Functiegegevens</b>	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
<b>Bezoldiging</b>	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 88.966
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.222
<i>Subtotaal</i>	€ 105.188
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 138.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
<b>Bezoldiging</b>	€ 105.188
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2018	
bedragen x C 1	E.P. Augustijn
<b>Functiegegevens</b>	N.v.t.
Aanvang en einde functievervulling in 2018	N.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	N.v.t.
Dienstbetrekking?	N.v.t.
<b>Bezoldiging</b>	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	N.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	N.v.t.
<i>Subtotaal</i>	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.
<b>Bezoldiging</b>	N.v.t.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

<b>Gegevens 2019</b>			
<b>bedragen x € 1</b>	<b>S. Slagter</b>	<b>B. Moesbergen</b>	<b>R. Rutte</b>
<b>Functiegegevens</b>	<b>Voorzitter</b>	<b>Lid</b>	<b>Lid</b>
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 20/05	01/01 – 20/05	01/01 – 20/05
<b>Bezoldiging</b>			
Bezoldiging	€ 0*	€ 3.635	€ 3.633
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 7.934	€ 5.293	€ 5.293
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
<b>Bezoldiging</b>	<b>€ 0</b>	<b>€ 3.635</b>	<b>€ 3.635</b>
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
<b>Gegevens 2018</b>			
<b>bedragen x € 1</b>	<b>S. Slagter</b>	<b>B. Moesbergen</b>	<b>R. Rutte</b>
<b>Functiegegevens</b>	<b>Voorzitter</b>	<b>Lid</b>	<b>Lid</b>
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
<b>Bezoldiging</b>			
Bezoldiging	€ 14.077	€ 9.384	€ 11.236
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 28.050	€ 18.700	€ 18.700

\* De drie gemeenten die het werkgebied van de Stichting Onderwijs Primair omspannen hebben in gezamenlijkheid besloten om de herbenoeming van de Voorzitter van de Raad van Toezicht, die plaats had moeten vinden voor 1 september 2018, niet te bekrachtigen. Om die reden heeft de voorzitter in 2019 geen bezoldiging ontvangen.

<b>Gegevens 2019</b>			
<b>bedragen x € 1</b>	<b>H. den Boer</b>	<b>M. Sterrenberg</b>	<b>M.B. Frijlink</b>
<b>Functiegegevens</b>	<b>Lid</b>	<b>Lid</b>	<b>Lid</b>
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 20/05	01/01 – 20/05	20/05 – 31/12
<b>Bezoldiging</b>			
Bezoldiging	€ 3.910	€ 3.910	€ 3.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 5.293	€ 5.293	€ 8.507
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
<b>Bezoldiging</b>	<b>€ 3.910</b>	<b>€ 3.910</b>	<b>€ 3.500</b>
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
<b>Gegevens 2018</b>			
<b>bedragen x € 1</b>	<b>H. den Boer</b>	<b>M. Sterrenberg</b>	<b>M.B. Frijlink</b>
<b>Functiegegevens</b>	<b>Lid</b>	<b>Lid</b>	<b>N.v.t.</b>
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	N.v.t.
<b>Bezoldiging</b>			
Bezoldiging	€ 9.384	€ 9.384	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 18.700	€ 18.700	N.v.t.

<b>Gegevens 2019</b>			
<b>bedragen x € 1</b>	<b>F.G. van Kampen</b>	<b>J.W.A. van Riet</b>	<b>B.F. Drost</b>
<b>Functiegegevens</b>	<b>Lid</b>	<b>Voorzitter</b>	<b>Lid</b>
Aanvang en einde functievervulling in 2019	20/05 – 31/12	20/05 – 31/12	20/05 – 31/12
<b>Bezoldiging</b>			
Bezoldiging	€ 3.500	€ 0	€ 3.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 8.507	€ 12.760	€ 8.507
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
<b>Bezoldiging</b>	€ 3.500	€ 0	€ 3.500
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
<b>Gegevens 2018</b>			
<b>bedragen x € 1</b>	<b>F.G. van Kampen</b>	<b>J.W.A. van Riet</b>	<b>B.F. Drost</b>
<b>Functiegegevens</b>	<b>N.v.t.</b>	<b>N.v.t.</b>	<b>N.v.t.</b>
Aanvang en einde functievervulling in 2018	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
<b>Bezoldiging</b>			
Bezoldiging	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

<b>Gegevens 2019</b>		
<b>bedragen x € 1</b>	<b>D. Zwaneveld</b>	<b>W.M. Boerrigter</b>
<b>Functiegegevens</b>	<b>Lid</b>	<b>Lid</b>
Aanvang en einde functievervulling in 2019	20/05 - 31/12	20/05 - 31/12
<b>Bezoldiging</b>		
Bezoldiging	€ 3.500	€ 3.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 8.507	€ 8.507
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
<b>Bezoldiging</b>	€ 3.500	€ 3.500
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
<b>Gegevens 2018</b>		
<b>bedragen x € 1</b>	<b>D. Zwaneveld</b>	<b>W.M. Boerrigter</b>
<b>Functiegegevens</b>	<b>N.v.t.</b>	<b>N.v.t.</b>
Aanvang en einde functievervulling in 2018	N.v.t.	N.v.t.
<b>Bezoldiging</b>		
Bezoldiging	N.v.t.	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.	N.v.t.



### **Gebeurtenissen na balansdatum**

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum, die vermeld dienen te worden.

## **Controleverklaring van de onafhankelijke accountant**

Aan: de raad van toezicht van Stichting Onderwijs Primair

### **A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019**

#### **Ons goedkeurend oordeel inzake het getrouwe beeld en ons oordeel met beperking inzake de rechtmatigheid**

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Onderwijs Primair te Bergambacht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Onderwijs Primair op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019, uitgezonderd de gevolgen van de bestedingen beschreven in de paragraaf 'De basis voor ons oordeel met beperking inzake de rechtmatigheid', in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

#### **De basis voor ons oordeel inzake het getrouwe beeld van de jaarrekening**

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Onderwijs Primair zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Leidse Schouw 2  
2408 AE Alphen aan den Rijn  
Postbus 352  
2400 AJ Alphen aan den Rijn

T (0172) 78 21 30  
alphenaandenrijn@vanreeacc.nl  
www.vanreeacc.nl  
KvK nr. 64599892

### **De basis voor ons oordeel met beperking inzake de rechtmatigheid**

In het boekjaar is de regelgeving met betrekking tot Europese aanbesteding niet geheel nageleefd. De leveringen van leermiddelen en hardware zijn onterecht niet Europees aanbesteed.

Ons oordeel met beperking inzake de financiële rechtmatigheid is tevens gebaseerd op het in het oordeel inzake de jaarrekening benoemde en door ons toegepaste wettelijke kader van de controle en onafhankelijkheid.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel met beperking inzake de rechtmatigheid.

### **Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd**

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

## **B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie**

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

### **C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening**

#### **Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening**

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

#### **Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening**

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
    - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
    - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
  - het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
  - het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
  - het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
  - het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Alphen aan den Rijn, 17 juni 2020

**Van Ree Accountants**

Was getekend: mr.dr.s. G.J. de Jong RA

## Gegevens over de rechtspersoon

Bestuursnummer 41401  
 Naam instelling Stichting Onderwijs Primair  
 Postadres 't Vaartland 3-5  
 Postcode/Plaats 2821 LH Stolwijk  
 Telefoon 0182-351708  
 E-mail [info@onderwijsprimair.nl](mailto:info@onderwijsprimair.nl)  
 Website [www.onderwijsprimair.nl](http://www.onderwijsprimair.nl)

Contactpersoon Liesbeth Augustijn  
 Telefoon 0182-351708  
 E-mail [info@onderwijsprimair.nl](mailto:info@onderwijsprimair.nl)

Brin nummer		Sector	Aantal leerlingen 2019	Aantal leerlingen 2018
03BX	O.B.S. De Hobbitstee	PO	160	181
03DV	O.B.S. Prins Claus	PO	162	179
03FJ	O.B.S. De Sterrenboom	PO	248	248
06AZ	O.B.S. Basisschool Flora	PO	90	83
08EU	O.B.S. De kromme Draai	PO	121	97
08FF	O.B.S. Koningin Emmaschool	PO	353	325
08GF	O.B.S. Prinses Ireneschool	PO	213	234
08IN	O.B.S. De Schakel	PO	177	177
10BH	O.B.S. De Vlieger	PO	219	245
10DY	O.B.S. Vliesterstroom	PO	69	64
10EC	O.B.S. De Kranepoort	PO	67	73
10TC	O.B.S. De Polsstok	PO	48	40
13UJ	O.B.S. Koningin Wilhelmina	PO	263	240
13XT	O.B.S. Prins Bernhard	PO	23	46
14BC	O.B.S. Het Schateiland	PO	166	159
18DU	O.B.S. Kiezel en Kei	PO	255	268
18ER	O.B.S. Oudewater	PO	127	113
<b>Totaal</b>			<b>2.761</b>	<b>2.772</b>

**Gemeenteraad Oudewater**

Stolwijk, 23 juni 2020

Geachte leden van de gemeenteraad,

Graag bied ik u de Jaarrekening en het Bestuursverslag over 2019 aan. Bijgaand een korte toelichting.

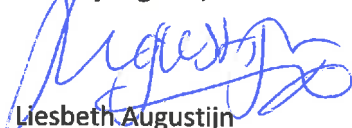
Geheel 2019 is er onzekerheid geweest over de ontwikkeling van de nieuwe cao en de daarbij horende baten. In januari 2020 is de cao definitief rondgekomen. Voor de financiering van de in de cao opgenomen eenmalige uitkeringen in februari 2020 is in 2019 bekostiging ontvangen. In opdracht van OCW zijn deze baten opgenomen in het resultaat van 2019, waardoor er sprake is van een zeer positieve bijstelling van het resultaat. Aangezien de lasten in 2020 vallen, zijn de ontvangen baten in een bestemmingsreserve geplaatst. In 2020 zal het tegengestelde effect zichtbaar zijn, namelijk een veel lager resultaat dan oorspronkelijk begroot. Hier staat dan weer de bestemmingsreserve tegenover. In de stukken wordt dit verder toegelicht.

Na een zeer negatief resultaat over 2018 is er in 2019 sprake van herstel. Tot aan de zomer van 2019 waren de uitgaven aan onder andere extern personeel nog hoog, maar vanaf september zijn alle formatieplaatsen weer intern ingevuld. Exclusief de extra baten zou er sprake zijn geweest van een ruim negatiever resultaat dan begroot, maar lag de oorzaak daarvan grotendeels in de 1<sup>e</sup> helft van 2019. Deze periode was nog nodig om de in 2018 aangegane verplichtingen op een goede manier af te ronden. In de tussentijdse rapportages is dit steeds naar voren gekomen in de prognose.

De kengetallen laten meerjarig een financieel gezonde organisatie zien. De financiële buffer is op basis van het gebruikte PO-Raadmodel nog wat mager, maar ook hier wordt de komende jaren een lichte stijging verwacht. In 2021 zal naar verwachting een nieuwe risicoanalyse plaatsvinden op basis waarvan de benodigde financiële buffer opnieuw vastgesteld kan worden.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Natuurlijk ben ik bereid tot het beantwoorden van vragen.

Hartelijke groet,



Liesbeth Augustijn

Bestuurder





# STICHTING ONDERWIJS PRIMAIR

GROEIEN MET LEF!

## JAARVERSLAG GMR 2019

### 1. Inleiding

De GMR presenteert hier het jaarverslag over het jaar 2019. In dit verslag geven wij aan waar wij ons als GMR het afgelopen jaar mee bezig hebben gehouden.

Na een bewogen 2018 is er gelukkig in de loop van 2019 weer rust gekomen in de organisatie en heeft de GMR zich weer kunnen richten op haar taken.

Ook binnen de organisatie van Onderwijs Primair hebben er wijzigingen plaatsgevonden. In 2019 hebben wij onze nieuwe bestuurder Liesbeth Augustijn mogen verwelkomen en is de gehele RvT vervangen.

### 2. Samenstelling GMR.

De GMR bestaat uit vertegenwoordigers van alle 17 scholen. Gestreefd wordt naar een evenredige verdeling van de vertegenwoordiging van de leerkrachten en de ouders.

De samenstelling van de GMR ziet er per jaareinde als volgt uit:

Martine Bakker	Floraschool (O)
Ivonne de Ridder	Schateiland (L)
Alan Lotman	Emmaschool (O)
Pauline Niersman	De Polsstok (O)
Ina van den Berg	OBS Oudewater (L)
Christianne van Overmeeren	Sterrenboom (O)
Angelique Westgeest	De Schakel (L)
Ruud Boland	De Kranepoort (L)
Juliette Godijn	Prins Clausschool (O)
Mirjam den Heijer	De Hobbitstee (L)
Margje van Gernerden	Ireneschool (O)
Elsbeth Roozmond	koningin Wilhelminaschool (O)
Thijs van Heteren	Kiezel en Kei (L)
Stefanie de Ruiter	De Kromme Draai (O)

Helaas is de vacature voor de Vlisterstroom en de Vlieger nog niet ingevuld. De GMR heeft de voorkeur voor een afvaardiging uit de personeelsgeleding.

Wij hebben per einde schooljaar 2018/2019 afscheid genomen van Wouter Vellema en Anja Klootwijk. Als gevolg van het aftreden van Wouter Vellema kwam er een vacature vrij in het DB. Ivonne de Ridder is voorzitter gebleven, Martine Bakker is van functie gewisseld (secretariaat naar penningmeester) en Elsbeth Roozmond is toegetreden tot het secretariaat van het DB.

De financiële commissie van de GMR bestaat uit Martine Bakker en Ina van den Berg. Afgetreden is Wouter Vellema, toegetreden is Alan Lotman.

### **Bijeenkomsten**

Het afgelopen jaar is de GMR zeven keer in vergadering bijeen geweest met de bestuurder:

31 januari, 19 februari, 12 maart, 13 mei, 25 juni, 01 oktober, 16 oktober (nadere kennismaking met RvT) en 10 december.

Tussentijds is de financiële commissie een aantal keer bij elkaar geweest.

Alle vergaderingen hebben plaatsgevonden op het bestuursbureau.

### **Documenten**

De GMR heeft een (G)MR statuut en een huishoudelijk reglement opgesteld.

### **Cursus**

Op 18 maart 2019 heeft de GMR deelgenomen aan een cursus gegeven vanuit de VOO. De toon van de communicatie, de tijdigheid van aanlevering en het naleven van de in de jaaragenda opgenomen thema's zijn zaken ter verbetering, zo is in 2018 gebleken. Vanuit die optiek is deze cursus tot stand gekomen.

### **Een greep uit de behandelde onderwerpen**

#### **1. RvT**

De GMR heeft een brief opgesteld inzake de herbenoeming van de voorzitter van de RvT aangezien daar sprake is van een procedurele omissie. Het Directeurenberaad heeft gelijktijdig hun bezorgdheid geuit over het functioneren van de voorzitter. De GMR deelt deze bezorgdheid en heeft besloten deze te ventileren richting Gemeente Krimpenerwaard. Dit heeft er uiteindelijk toe geleid dat de voltallige RvT in 03-2019 is afgetreden. Op initiatief van de Gemeente Krimpenerwaard zijn zes nieuwe leden van de RvT aangesteld.

#### **2. Samenwerking PO-VO**

Een afvaardiging van de GMR heeft deelgenomen aan de verkenning van eventuele samenwerking in de Krimpenerwaard van de verschillende scholen (PO en VO).

#### **3. Financiën**

De meerjarenbegroting, de wijze waarop deze tot stand is gekomen en hoe hij wordt gepresenteerd wordt als positief ervaren door de financiële commissie. Dit geldt ook voor de cijfers tot en met trimester 2. De rapportage is zeer uitgebreid. Resultaten vallen tegen, maar duidelijk is dat dit samenhangt met gemaakte afspraken uit het verleden. Graag wil de GMR wel dat er beter toezicht is

via Planning & Control. Wat ook duidelijk in de cijfers terug te zien is, is dat Passend Onderwijs en voltijd HB Oudewater onderwijs nog aandachtspunten zijn.

#### 4. Stakingsgelden

De GMR heeft inzicht gevraagd in de stakingsgelden die vrijkomen als gevolg van de lerarenstakingen die hebben plaatsgevonden. Per school zijn deze gelden opgesomd en de individuele MR-en kunnen beslissen waaraan dit te besteden, maar in ieder geval moet geld ten gunste van de kinderen komen.

#### 5. Strategisch Beleidsplan

Enkele leden van de GMR hebben meegedacht over het Strategische Beleidsplan in een “benen op tafel” sessie. Uiteindelijk is, op aanraden van de RvT, besloten dat de bestuurder in alle rust een geheel nieuw Strategisch Beleidsplan zal schrijven. Bij dit traject zal ook de GMR betrokken zijn.

#### 6. Werkwijze GMR

De GMR is voornemens in werkgroepen te gaan werken (huisvesting, HRM, financiën, passend onderwijs, e.d.). Hierin kunnen GMR leden dan plaatsnemen op basis van expertise, ervaring en interesse. Aandachtspunt is wel dat de personeels-afvaardiging aan de kleine kant is binnen de GMR.

### **(Beleids)documenten**

De GMR heeft ingestemd met de volgende (beleids)documenten :

- Jaarrekening en bestuursverslag 2018
- Mobiliteitsbeleid
- Arbeidsomstandigheden en verzuimbeheersingsbeleid
- Professionaliseringsbeleid
- Bestuursformatieplan
- Strategisch HR
- Werkverdelingsplan
- Regeling vergoeding werknemers
- WKR regeling
- Beleid gesprekkencyclus
- Regeling werving en selectie
- Attentieregeling

Onderstaande informatie is ontvangen :

- Financieel overzicht t/m september 2019
- Begroting 2020 (instemming is doorgeschoven naar begin 2020 vanwege benodigd extra inzicht en toelichting)

### **Begroting 2020**

In december heeft de financiële commissie de begroting ontvangen. De uiteindelijke instemming is doorgeschoven naar begin 2020 vanwege benodigd extra inzicht en toelichting. In nauwe samenwerking met bestuurder, controller, RvT en financiële commissie is een begroting tot stand gekomen die door alle partijen is goedgekeurd.

Stolwijk, 26 mei 2020

**Jaarverslag 2019**  
**Raad van Toezicht**  
**Stichting**  
**Onderwijs Primair**

# 1 De Raad van Toezicht

## 1.1 Visie op toezicht

De kernwaarde van het intern toezicht binnen het Onderwijs Primair is 'partnerschap'. Dat betekent dat de raad van toezicht niet alleen volgend is maar zich ook proactief opstelt, met respect voor de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de Bestuurder als bevoegd gezag. De Raad van Toezicht wordt vroegtijdig bij de strategieontwikkeling betrokken en formuleert de relevante prestatie- en beoordelingscriteria als toetsingskader voor de bestuurder.

De Raad functioneert vanuit een maatschappelijk perspectief en ziet erop toe dat de maatschappelijk gewenste doelen van Openbaar Primair worden vertaald naar een eigentijdse kwaliteit van onderwijs. Een gezonde bedrijfsvoering is daarbij een voorwaarde. De Raad heeft nadrukkelijk gekozen voor haar pro-actieve rol in de organisatie, met nadruk op het regelmatig monitoren van de onderwijskwaliteit en de doelmatigheid van de bestedingen.

Het is de ambitie van de Raad van Toezicht, waarde toe te voegen aan het goed functioneren van Onderwijs Primair in termen van uitkomsten, waaronder de betrokkenheid van externe stakeholders, en aan een goede samenwerking met de bestuurder. Duidelijk is daarbij dat goed samenspel met de Bestuurder ook het bieden van goed tegenspel betekent.

De Raad houdt bij de uitoefening van het toezicht rekening met de specifieke situatie van Openbaar Primair op enig moment, en past haar toezicht daarop zo nodig aan. In situaties met bijzondere risico's kan het nodig zijn het toezicht te intensiveren. Daarbij bevordert en ondersteunt de Raad van Toezicht vooral dat de bestuurder zelf zo goed mogelijk in control blijft.

## 1.2 Toezichtkader

Onder toezichtkader worden de formele en maatschappelijke kaders voor goed toezicht verstaan die door de Raad van Toezicht zelf zijn gespecificeerd. De Raad van Toezicht volgt de governance principes en governance eisen zoals vastgelegd in wetgeving en codes, en ziet erop toe dat ook de Bestuurder in overeenstemming met wet en codes handelt. De Raad handelt daarbij op basis van de verantwoordelijkheden en bevoegdheden zoals vastgelegd in de statuten van Onderwijs Primair en de daarop gebaseerde documenten.

## 1.3 Omschrijving taken en bevoegdheden

Artikel 11 van de statuten van de Stichting Onderwijs Primair beschrijft integraal de "taken en bevoegdheden" van de RvT. In het kort komen deze op het volgende neer:

De RvT is een onafhankelijk orgaan, dat namens de samenleving, toeziet op:

- Het vervullen van de maatschappelijke functie van de onderwijsorganisatie SOP, te weten: het realiseren van de, wettelijk vastgelegde en de maatschappelijk verlangde, doelen van het primair onderwijs:
- De beleidsvorming door de Bestuurder en de effectiviteit van het bestuurlijk handelen met betrekking tot:
- De realisatie van het doel van de Stichting Onderwijs Primair: leerresultaten, opvoedings- en vormingsresultaten.

- De verankering van de onderwijsorganisatie in de samenleving: samenwerking met ouders en andere belanghebbenden/stakeholders in het perspectief van de gezamenlijke bijdrage aan de maatschappelijke ontwikkelingen en daardoor mede de oplossing van maatschappelijke problemen;
- De duurzame vormgeving van een bedrijfsvoering welke noodzakelijk is om de doelen te kunnen realiseren, zoals het personeelsbeleid, het financieel beleid, de medezeggenschap, en:
  - o het voldoen aan eisen van financiële efficiëntie en verslaggeving;
  - o interne controle en risicobeheersing;
  - o naleven van wet- en regelgeving
  - o integriteit van de organisatie.
- De code "goed bestuur in het primair onderwijs" versie augustus 2017 wordt gehanteerd.

De RvT heeft naast deze **toezichttaken (het controlerend toezicht)** ook andere taken, te weten:

- **goedkeuringstaken:** het strategisch plan en de kadernota financiën en het uit het strategisch plan voortvloeiende beleidsplan en de (jaar)begroting en de jaarstukken van de stichting;
- **werkgeverstaken:** het benoemen, schorsen en ontslaan van het bestuur evenals het optreden als werkgever van het bestuur;
- **regeltaken:** het zorgdragen voor de regelgeving van de rechtspersoon door het vaststellen van zijn statuten en van het reglement van de raad van toezicht en door het goedkeuren van het reglement van het bestuur; en Het regelen van zijn eigen werkzaamheden, zoals zijn informatievoorziening, samenstelling en kwaliteit, deskundigheidsbevordering of vergoeding voor gemaakte onkosten en vacatiegeld;
- klankbord en adviestaak (zogenaamd stimulerend toezicht).

#### 1.4 Uitoefening taken

In 2019 heeft de RvT haar taakstelling gerealiseerd op de volgende wijze:

- in zeven plenaire vergaderingen te borgen dat alle noodzakelijke onderwerpen aan de orde zijn gekomen (controle, meningsvorming);
- door het opstellen van een jaaragenda, door het opstellen van verslagen van de vergaderingen. (Het toezichthoudend systeem, transparantie en afleggen van verantwoording);
- door het beschikbaar houden en toegankelijk doen zijn van alle stukken welke betrekking hebben op de taakuitoefening van de raad van toezicht; behoudens die documenten waarin persoonlijke gegevens beschermd moeten worden (transparantie);
- door klankbord-bijeenkomsten met de bestuurder (onafhankelijkheid);
- door de benoeming van, de opdrachtverlening aan en het afsluitend overleg met een registeraccountant. Het verslag van de accountant wordt aan de jaarstukken toegevoegd (eigen taak t.b.v. oordeelsvorming);
- door goedkeuring te hebben verleend aan de strategische beslissingen van het bestuur te weten:
  - Strategisch beleidsplan
  - Kadernota Financiën
  - Jaarstukken
  - Begroting

## **1.5 Samenstelling en wijziging van de RvT in 2019**

### **1.5.1 Bijzonderheden samenstelling 2019**

2019 is bestuurlijk een bijzonder jaar geweest. De drie gemeenten die het werkgebied van de Stichting Onderwijs Primair omspannen hebben in gezamenlijkheid besloten om de herbenoeming van de Voorzitter van de Raad van Toezicht, die plaats had moeten vinden voor 1 september 2018, niet te bekrachtigen.

Ten gevolge van deze beslissing hebben de resterende leden van de RvT, op individuele basis, besloten hun taken neer te leggen, direct na de vergadering waarin het jaarverslag 2018 is goedgekeurd (20 mei 2019).

Geconfronteerd met deze ongebruikelijke situatie hebben de drie verantwoordelijke wethouders met toestemming van de respectievelijke gemeenteraden, een nieuwe RvT voorgedragen. Vervolgens heeft benoeming met terugwerkende kracht op 11 juni, plaatsgevonden door instemming in de gemeenteraadsvergaderingen van de gemeenten Krimpenerwaard, Oudewater en Montfoort. De nieuwe RvT bestaat uit 6 leden, waarvan 2 voorgedragen door de GMR.

De ontstane situatie heeft ertoe geleid dat niet de statutair voorgeschreven benoemingsprocedure kon worden gevolgd. Om zo snel als mogelijk weer in het normale patroon van voordracht, benoemingscommissie et cetera te komen, is door de huidige RvT besloten dat het rooster van aftreden aangepast zal worden. Twee leden, waaronder de voorzitter treden na 2 jaar af, 2 leden na 3 jaar en de laatste 2 leden na 4 jaar. Vanaf dat moment bestaat de RvT weer volledig uit personen die volgens de statutaire regels zijn benoemd.

### **1.5.2 De leden van de RvT in 2019 zijn:**

De heer J.W.A. van Riet, voorzitter, remuneratiecommissie

De heer mr B.F. Drost, vice voorzitter / auditcommissie

Mevrouw W. Boerrigter, lid voorgedragen door oudergeleiding van de GMR, remuneratiecommissie

De heer M. Frijlink, lid, commissie onderwijs en kwaliteit

De heer D. Zwaneveld, lid, commissie onderwijs en kwaliteit

De heer ir F.G.F.M. van Kampen, lid voorgedragen door de oudergeleiding van de GMR, auditcommissie

## **2 Toezichtsactiviteiten en -aandachtspunten in 2019**

### **2.1 Financiën**

Gezien de resultaten van het boekjaar 2018, zijn in 2019 de financiële toestand en de ontwikkeling van de Stichting een zeer belangrijke aandachtspunten geweest van de bestuurder. De Raad van Toezicht heeft de activiteiten en beslissingen van de bestuurder dan ook met extra aandacht op de financiën getoetst en haar, daar waar nodig, ondersteund. Daarbij heeft de Raad met speciale aandacht gegeven aan de doelmatigheid van de bestedingen.

Ondanks het feit dat het weerstandvermogen van de Stichting nog op orde is, is het onvermijdelijk geweest dat de bestuurder pijnlijke keuzes heeft moeten maken, en in de nabije toekomst ook nog zal moeten maken. De RvT ziet het als haar taak om de financiële kaders van de Stichting op een dusdanige manier vorm te geven, dat deze beslissingen in ieder geval objectief en uitlegbaar zijn en op die manier de bestuurder een instrument in handen te geven om de noodzakelijke wijzigingen en beslissingen door en uit te voeren.

De (nieuwe) RvT heeft geconstateerd dat de interne organisatie van het bestuurskantoor niet optimaal was bij het aantreden van de nieuwe bestuurder. Deels door een gebrek aan vertrouwen, deels door niet de juiste samenstelling en de juiste interne procedures. Veel van gesprekken met de bestuurder hebben zich op deze zaken gericht.

### **2.2 Vertrouwen**

Met het aantreden van de nieuwe bestuurder bleek dat het vertrouwen binnen de organisatie ernstig geschaad was. Dit gold voor alle geledingen. Natuurlijk is het herstel van dit vertrouwen primair de taak van bestuurder, maar de RvT vindt hier voor haarzelf ook een taak weggelegd. Dit heeft geleid tot intensief overleg met de GMR, transparantie daar waar mogelijk en aanwezigheid bij zoveel mogelijk activiteiten, met het specifieke doel de benaderbaarheid van de RvT zo groot mogelijk te maken.

### **2.3 Juridische representatie**

Vanaf haar aantreden in juni heeft de RvT, in de persoon van haar voorzitter, de Stichting in rechte vertegenwoordigd bij het afscheid van de vorige bestuurder.

### **2.4 Strategisch Beleidsplan**

In 2019 is veel energie gaan zitten in het formuleren van een nieuw strategisch beleidsplan. De nieuwe Raad van Toezicht is daarmee geconfronteerd en heeft -samen met de bestuurder- geconcludeerd dat het belangrijk was om eerst een aantal basale zaken goed op orde te krijgen. Het plan is om formele redenen wel vastgesteld, maar tegelijk is afgesproken dat in 2020 een vernieuwd strategisch plan zal worden opgesteld .

### **2.5 Commissies**

De RvT heeft intern drie commissies ingesteld, dit in het kader van efficiënt toezicht. Elk lid van de Raad is lid van ten minste een van deze commissies. De auditcommissie houdt zich primair bezig met de financiën en de administratieve organisatie en de interne beheersing. De kwaliteitscommissie besteedt vooral aandacht aan de onderwijsprestaties en de (kwaliteits)processen die daartoe ondersteunend moeten zijn. Tenslotte is er de remuneratiecommissie die zich bezighoudt met onderwerpen die te maken hebben met de rol van werkgever. Daarnaast bespreekt deze commissie HR-gerelateerde zaken met de bestuurder.

De commissies verdiepen zich extra in de genoemde materie en bereiden standpunten voor, al dan niet door het uitbrengen van advies aan de RvT, maar nemen geen besluiten. Het nemen van besluiten is voorbehouden aan de Raad van Toezicht als geheel.



### Auditcommissie

In 2019 heeft de auditcommissie zich (vanaf 11 juni) vooral gebogen over de maatregelen die nodig waren om financieel *in-control* te komen. Initieel waren de inspanning uiteraard gericht op het verkrijgen van een goed en diepgaand beeld van de huidige stand van zaken. Hierover is overleg gevoerd met de bestuurder en teruggekoppeld in de reguliere vergadering. Er heeft tevens overleg plaatsgevonden met de betrokken wethouders om hen te informeren over de voortgang van de benodigde maatregelen. Verder is een interim-controle geweest die als houvast kon gelden voor het te voeren beleid en het opstellen van de begroting 2020. Hierover heeft de auditcommissie in de Raad gerapporteerd en geadviseerd.

### Kwaliteitscommissie

Net als de auditcommissie heeft de kwaliteitscommissie zich in het begin gericht op het verkrijgen van een goed beeld van de uitgangssituatie: welk inzicht bestaat er in het functioneren van de scholen en de opbrengsten/resultaten. Welke middelen worden er ingezet om dit inzicht te verkrijgen en hoe functioneren die? Op welke wijze wordt gerapporteerd en is dat adequaat? En evenzeer belangrijk: zijn er acute aandachtspunten.

Vervolgens heeft de aandacht zich gericht op het inrichten van een rapportagestructuur zodat de commissie en bestuurder regulier met elkaar in gesprek kunnen gaan over de voortgang van maatregelen. Tot slot is in 2019 een begin gemaakt met meedenken over de voorbereiding op het inspectiebezoek van begin 2020.

### Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie heeft in 2019 een voorstel voorbereid voor de beloning van de nieuwe Raad van Toezicht, dat uiteindelijk in de raad is vastgesteld. Daarnaast heeft de commissie zich een beeld gevormd van het vigerende personeelsbeleid in al zijn facetten en daarover met de bestuurder van gedachten gewisseld. Vooral het voorkomen van problemen door niet-vervulbare vacatures is daarbij een belangrijk thema geweest, net als dat het was in de auditcommissie. Tot slot diende de remuneratiecommissie enkele keren in de adviesrol van de Raad als sparringpartner voor de bestuurder.

## **2.6 Zelfevaluatie**

Vanwege de bijzondere wijze waarop de huidige RvT tot stand is gekomen, midden in het verslagjaar, heeft in 2019 nog geen zelfevaluatie plaatsgevonden. Deze zal in 2020 uiteraard wel plaatsvinden.

## **2.7 Beloningsbeleid Bestuurder**

In zijn beleid ten aanzien van de beloning van Bestuurder en Raad van Toezicht neemt de Raad de ter zake doende wetgeving als uitgangspunt, met een waar mogelijk sobere en zo doelmatig mogelijke invulling. De bezoldiging van de Bestuurder voldoet aan de gestelde eisen van de wettelijke regelgeving zoals vastgelegd binnen de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke organisaties (WNT).

## **2.8 Honorering Raad van Toezicht**

In de wet is vastgelegd dat toezichthouders respectievelijk 15% (voorzitter) en 10% (leden) van het salaris van de bestuurders als beloning kunnen ontvangen. Bij de uitvoering van dit onderdeel van de wet heeft de Raad van Toezicht voor het bepalen van de eigen vergoeding gekozen voor een gemiddelde positie. De bezoldiging van het College van Bestuur alsmede de Raad van Toezicht is terug te vinden in de jaarrekening op blz. 33 t/m 37.

## **2.9 Ondersteuning van de RvT**

Daar waar wenselijk wordt de RvT bijgestaan door het bestuurskantoor, zowel bij het beheren van haar agenda als bij het notuleren van haar vergaderingen. In 2019 zijn hier nieuwe afspraken over gemaakt in verband met het aantreden van een geheel nieuwe RvT. Deze afspraken leiden tot een zich steeds verbeterende ondersteuningsstructuur. Aan de hand van de tussentijdse rapportage van de accountant en de bijbehorende gesprekken is duidelijk geworden dat de RvT goed toegang heeft tot de door haar gewenste en benodigde gegevens.

In 2019 zijn naast de accountant en de jurist geen derden ingeschakeld door de RvT.

## **2.10 Vernieuwing van statuten en het reglement**

De "Statuten Stichting Onderwijs Primair" en het "Reglement Raad van Toezicht" van de stichting dateren beide uit 2012. De RvT is van mening dat beide documenten aan revisie toe zijn. Deze actie is gestart in 2019 en gepland om in 2020 afgerond te zijn.

## 3 Feiten

### 3.1 De vergaderingen van de RvT

De vergaderingen zijn in 2019 belegd en gehouden conform de bepalingen daarover in de statuten en het reglement van de RvT.

Het vergaderschema en de presentiegraad in 2019:

21 januari	presentie 100%
11 maart	presentie 100%
20 mei	presentie 83% (één lid afwezig)
2 juli	presentie 100%
25 september	presentie 100%
30 oktober	presentie 83% (één lid afwezig)
18 december	presentie 100%

### 3.2 Vergaderingen van de commissies van de RvT

#### Auditcommissie:

1 april	presentie 100%
25 september	presentie 100%
2 december	presentie 100%

#### Commissie Onderwijs & Kwaliteit:

5 september	presentie 100%
17 december	presentie 100%
9 juli	Presentie 100% (samen met GMR en leerkrachten Strategisch Beleids Plan)

#### Remuneratiecommissie

Medio januari	presentie 100%
---------------	----------------

Op 27 augustus en 13 november hebben de leden van de kwaliteitscie en de auditcie en de voorzitter van de RvT deelgenomen aan bijeenkomsten in het kader van de verkenningen met betrekking tot strategische samenwerking VO/PO in de Krimpenerwaard.

### **3.3 Besluitvorming / goedkeuring**

20 mei	Aftreden voltallige RvT
11 juni	Benoeming J.W.A. van Riet RvT
11 juni	Benoeming W.M. Boerrigter RvT
11 juni	Benoeming B. Drost RvT
11 juni	Benoeming M.B. Frijlink RvT
11 juni	Benoeming F. van Kampen RvT
11 juni	Benoeming D. Zwaneveld RvT
11 juni	Benoeming J.W.A. van Riet als voorzitter
2 juli	Keuze accountantskantoor van Ree
2 juli	Opdracht accountant aangepaste versie tussentijdse rapportage. Nadruk op correctheid informatie betreffende begroting 2019
25 september	Besluit complexiteitspunten volgens de WNT
25 september	Besluit honorering leden RvT per 1-7-2019
25 september	Strategisch Beleidsplan 2019-2022 vastgesteld onder voorwaarde dat over een jaar een herziene versie wordt opgesteld 2020-2023.
25 september	Goedkeuring offerte verdiepend onderzoek samenwerking PO-VO
30 oktober	Besluit om met Sharepoint te werken.
18 december	Instemming fusie O.B.S. Prins Bernhard en O.B.S. Het Schateiland.

De besluitvorming in de RvT-vergaderingen heeft altijd op basis van consensus plaatsgevonden.

### **3.4 Jaarlijkse zelfevaluatie**

Gezien de bijzondere omstandigheden waarbij de huidige RvT per 11 juni 2019 in één keer volledig nieuw is benoemd, is er in 2019 geen zelfevaluatie geweest. Voor de komende jaren zijn deze bijeenkomsten reeds gepland.

### **3.5 Raad van Toezicht / GMR**

Zoals ook is vastgelegd in de Wet Versterking Bestuurskracht dient 2x per jaar een overleg plaats te vinden tussen de RvT en GMR. De RvT kiest ervoor een van deze twee bijeenkomsten zonder CvB plaats te laten vinden.

In 2019 heeft de RvT de GMR ontmoet op:

16 oktober 2019

13 november 2019 (PO-VO)

### **3.6 Initiatieven gebaseerd op de regeling voor misstanden / de klokkenluidersregeling**

In 2019 zijn er geen meldingen geweest.

## Samenstelling Raad van Toezicht per ultimo 2019

Voorletters en achternaam <i>Beoogde rol</i>	Woonplaats	Beroep	Nevenfunctie(s)
J-W.A. (Jan-Willem) van Riet <i>Voorzitter/contactpersoon wethouders en Remuneratie/HR/sparring partner bestuurder</i>	Schoonhoven	CEO bij Manus Software Europe en managing partner/ eigenaar Barnsby Consulting	- voorzitter van de adviesraad Sociaal Domein Krimpenerwaard (onbezoldigd) - Diverse functies op regionaal niveau bij de Rotary; waaronder voorzitter van de financiële commissie voor de 78 clubs in de regio (onbezoldigd)
W.M. (Wencke) Boerrigter <i>Contactpersoon GMR/ Remuneratie/HR</i>	Lopik	Uitgeefmanager bij STC Publishing	- Lid RvT St. Bibliotheek Krimpenerwaard - Voorzitter Rotary Schoonhoven
B. (Bernard) Drost <i>Plv voorzitter/communicatie/contactpersoon gemeente /Financiën/Auditcie</i>	Gouda	Algemeen directeur Ferm Werk	- Voorzitter Raad van Commissarissen Regiozorg - Voorzitter Raad van Toezicht Ons Tweede Thuis - Lid Raad van Toezicht Ixta Noa
F. (Ferdinand) van Kampen <i>Contactpersoon GMR/Financiën/ Auditcommissie</i>	Bergen op Zoom	Directeur Techniekcollege Zuid Limburg (de techniekafdelingen van het VISTA college)	-Lid van de Adviesraad Expertisecentrum Technische Innovaties van Avans Hogeschool -Penningmeester van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs Regio Zuid -Voorzitter Stichting Sport en Recreatie Hoekse Waard -Lid van het CHILL bestuur namens het VISTA college
D. (Daan) Zwaneveld <i>Onderwijs en Kwaliteit</i>	Bodegraven	T/m medio 2018 bestuurder Kalsbeek College, Woerden	- Bestuurslid Stichting Kaaspakhuis Woerden (onbezoldigd) - Bestuurslid Stichting Vrienden van de Kuvo Woerden (onbezoldigd)
M.B. (Marco) Frijlink <i>Onderwijs en kwaliteit</i>	Harmelen	Directeur-bestuurder Vereniging voor Openbaar Onderwijs	- Lid Raad van Toezicht Minkema College - Voorzitter D66-Woerden (onbezoldigd) - Voorzitter Vluchtelingen Steunpunt Groene Hart (onbezoldigd)

### 3.7 Het rooster van aftreden is als volgt

Datum van aftreden	Lid	Datum van aantreden
1 juni 2021	J.W.A. van Riet	11 juni 2019
1 juni 2023	W.M. Boerrigter	11 juni 2019
1 juni 2022	B. Drost	11 juni 2019
1 juni 2023	D. Zwaneveld	11 juni 2019
1 juni 2022	M.B. Frijlink	11 juni 2019
1 juni 2021	Ir. F.G.F.M. van Kampen	11 juni 2019

Datum van aftreden	Lid	Datum van aantreden
1 september 2018	S. Slagter	1 oktober 2017
20 mei 2019	B.Moesbergen	1 oktober 2017
20 mei 2019	R.A.G. Rutte	1 oktober 2016
20 mei 2019	M. Verhaeren-Sterrenberg	1 oktober 2017
20 mei 2019	H.de Boer	1 oktober 2017